

HRVATSKARIJEČ

SUBOTICA, 25. SVIBNJA 2007. - CIJENA 35 DINARA - BROJ 222

Informativno-politički tjednik, izlazio od 1945. do 1956., obnovljen 2003. COBISS SR-ID 109442828

ISSN 1451-4257

9 771451 425001

»HRVATSKO LUTKARSTVO« U SUBOTICI

INTERVJU

ANTONIJA ČOTA

FOLKLORNI ANSAMBL «ZAGREB-MARKOVAC» GOSTOVAO U TAVANKUTU

2007
5
61

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Lazar Baraković (predsjednik),
Dušica Dulić, Zdenko Đaković,
dr. Marija P. Matarić, Pavle Pejčić,
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Stipan Stantić, Zvonko Tadijan

DIREKTOR:

Zvonimir Perušić

ODGOVORNA UREDNICA:

Jasminka Dulić

POMOĆNIK I ZAMJENIK

ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
Dušica Dulić (politika)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Zdenko Samaržija (povijest)
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk

KOREKTOR: Mirko Kopunović

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.co.yu

WEB: www.hrvatskarijec.co.yu

TISAK: »Rotografika« doo Subotica

List je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine pod
rednim brojem 73.List je oporezovan PDV-om od 8 posto,
po Službenom glasniku broj 140
od 1. siječnja 2005.CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

Dogovor

Predsjednik Izvršnog vijeća AP Vojvodine Bojan Pajtić i predsjednici manjinskih nacionalnih vijeća dogovorili su u utorak da deset posto mandata u pokrajinskom parlamentu bude zagarantirano zastupnicima iz redova nacionalnih manjina. Prema ovome prijedlogu, ako »prođe«, osam nacionalnih manjina bi u budućem sazivu pokrajinskog parlamenta imalo 12 zagarantiranih mandata.

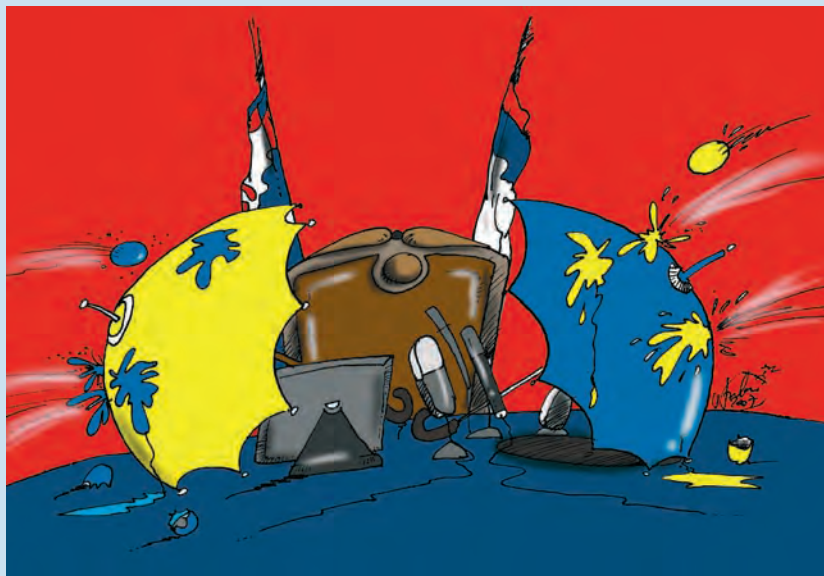
Kao najbrojnija manjinska nacionalna zajednica Mađari bi imali ima tri zagarantirana mjesta, po dva bi imali Hrvati i Slovaci, a po jedan zastupnički mandat bio bi garantiran Bunjevcima, Makedoncima, Romima, Rumunjima i Rusinima. Prema ovome modelu nacionalna vijeća bi bila zadužena za pripremu biračkih popisa, na kojima bi se moralo naći najmanje 50 posto pripadnika onih manjina čijih pripadnika ima više od 10.000, kandidate za zastupnike bi kandidirali građani a zatim bi i odlučivali, prema većinskom sustavu, o tome tko će ući u pokrajinsku skupštinu i biti njihov predstavnik.

Tako bi brojnije nacionalne manjine sudjelovale u raspodjeli ovih mandata, a najbrojnije i politički organizirane manjine bi mogle imati i više predstavnika jer bi njihove stranke mogle također, paralelno, sudjelovati na izborima. To se prije svega odnosi na najbrojniju, mađarsku manjinu u Vojvodini i njihovu najsnažniju političku stranku.

Prema Pajtićevim riječima postignut je konsenzus o ovom modelu u nacionalnim vijećima, model je podržan i od Demokratske stranke i Saveza vojvodanskih Mađara, a preostaje dogovor s ostalim strankama prije svega onima koje tvore republičku Skupštinu, budući da AP Vojvodina, trenutačno, nema zakonodavnu vlast i sva se zakonska akta moraju »amenovati« u Beogradu. Tako, za sada, ova novost u političkom životu i odnosima većine i manjina ostaje u vojvodanskim okvirima.

A ako ovaj prijedlog »prođe«, kako su ga zamislili njegovi tvorci, onda predstoji veliki zadatak konstituiranja posebnih biračkih spiskova za čiju će tehničku provedbu biti zadužena nacionalna vijeća.

J. D.

Attila Szalai

Završeno konstituiranje srbijanske Skupštine

Oliver Dulić novi predsjednik Skupštine Srbije 6,7

Završna svečanost

Za svijet dostojan djeteta..... 26,27

Međunarodni festival kazališta za djecu

Hrvatsko lutkarstvo u Subotici 30,31

Državno prvenstvo za dječake i djevojčice do 14 godina

Spartak ugostio talente 42, 43

U Novom Sadu

Završeno zasjedanje Evropskog parlamenta mladih

Sudionici zasjedanja zajednički pustili balone u bojama Europske unije koji su nosili poruke sudionika, označivši tako, na simboličan način, uspjeh ovog zasjedanja i duh zajedništva koji ga je obilježio

U Skupštini AP Vojvodine prošloga je tjedna završeno trodnevno zasjedanje Evropskog parlamenta mladih, međunarodne manifestacije u kojoj je sudjelovalo 160 učenika iz nekoliko europskih zemalja. U prisustvu domaćina, potpredsjednika vojvodanske Skupštine *Sandora Egeresija* i gostiju, zastupnika Evropskog parlamenta, predstavnika

Europske komisije, ureda OEES-a i članova diplomatskih misija u Srbiji, u radu Evropskog parlamenta mladih, uz đake iz Srbije, sudjelovali su i mladi iz Hrvatske, Rumunjske, Mađarske i Njemačke.

Zasjedanja Evropskog parlamenta okončano je završnom ceremonijom pod nazivom »Zajedno u Europu: Želje, nade i vizije«, a mladi

sudionici su na platou ispred zgrade Izvršnog vijeća, u nazočnosti predsjednika Izvršnog vijeća *mr. Bojana Pajtića*, zajednički pustili balone u bojama Europske unije koji su nosili poruke sudionika, označivši tako, na simboličan način, uspjeh ovog zasjedanja i duh zajedništva koji ga je obilježio. Predsjednik Izvršnog vijeća *mr. Bojan Pajtić*, rekao je kako je Vojvodina pravo mjesto za održavanje ovakve manifestacije, jer je posije europskog, Skupština Vojvodine parlament s najviše službenih jezika u službenoj uporabi, kao i da su daci iz Srbije pokazali da poznaju europske institucije, europske vrijednosti i što je najvažnije, da dijele europski duh tolerancije i kompromisa, koji čine temelj zajednice europskih zemalja.

Šestero sudionika Evropskog parlamenta mladih, posvećenog upoznavanju s načinom rada najznačajnijih europskih institucija, pozvani su u Bruxelles gdje će biti gosti Evropskog parlamenta i EU. Sudionicima se obratila i *Doris Pack*, članica Evropskog parlamenta, koja je naglasila kako je impresionirana stupnjem ozbiljnosti, strpljenja i tolerancije kao i sposobnosti mladih da pronađu kompromisna rješenja za ozbiljna pitanja i probleme pred kojima su se, tijekom trajanja radionica i sesija pregovora o integraciji u EU, mnogo puta našli.

D. D.

Baloni – simbol uspjeha zasjedanja

Izaslanstvo Albanije u posjetu HNV-u

Veleposlanik Albanije u Beogradu *Spiro Koci* i njegov suradnik, prvi tajnik albanskog veleposlanstva *Mihal Garo*, boravili su 23. svibnja u Subotici. Posjetili su generalne konzulate Republike Hrvatske i Republike Mađarske, te imali upriličen susret u Hrvatskom nacionalnom vijeću gdje su ih ugostili potpredsjednik HNV-a *dr. Josip Ivanović* i predsjednica Izvršnog odbora *Slavica Peić*. Kako je za »Hrvatsku riječ« izjavila *Slavica Peić*, gosti su bili zainteresirani za povijest, organizaciju, funkcioniranje, te poteškoće u radu Hrvatskog nacionalnog vijeća.

D. D.

- Kulaci su dio naše bogate prošlosti
- Da mišljenja nisu bila podijeljena ne bi odluka bila donijeta jednoglasno

Dujizmi

- Tko ne razumije, shvatit će
- Mijenjam sudove. Zastarjeli su.

Reagirane na tekst – Teške kvalifikacije, oštre reakcije

Na frontu nema mudrovanja !?

Da li manjinske redakcije mogu imati puni informativni kapacitet? Radi se o pitanju koje decenijski nije rješavano i lako se skliznulo u folklornu varijantu. Puno toga ostalo je i danas. Pojam ranijeg bratstva i jedinstva bilo je kozaračko kolo! Znamo kako je tragično okončano. Slušali smo o Bori i Ramizu, a završili Kumanovskim mirom. Lakirovka je naoko krasna, ali je u biti dodvoravanje vlastitoj propasti. Otvaranje realnih pa makar i neugodnih tema dio su informativne djelatnosti manjinskih glasila.

Odgovorno novinarstvo su argumenti i dokumenti. Ako ih nema, poturaju se neistine. Ponekad i ordinarne gluposti. Jedna od takvih iznesena je u Subotičkim novinama 4. svibnja pod naslovom »Beznačajnost kao normalna pojava«. Autor teksta bavio se Hrvatima s aspekta zdravih i bolesnih ili normalnih i nenormalnih. Ta matrica o biološki više ili manje vrijednim pojedincima konačno je

povijesno pokopana 1945. godine. Kako se zvala – znaju svi, ili bi bar trebali znati. Cijena neukosti uvijek je bila ravna zlonamjernosti.

Komentar u »TV Tjedniku« i »Prizmi« nije bio folklorna priča. Upitnim se označilo djelovanje pojedinih ljudi iz naših manjinskih institucija. Priloženi su dokumentarni snimci kao potvrda, a odgovoreno je mangupskom metodom. Direktor »Hrvatske riječi« nije čuo kako je tiraža Ruskog slova 20 puta veća od našeg tiskanog tjednika. U komentaru se govorilo o prodaji na kioscima, a ne tiraži. To su dvije posve različite stvari. Zna li, ili se zbunio ili misli da to profesionalni novinar neće uočiti? Što god da je morat će objasniti javnosti ili sudu kojim prijeti.

Sudu javnosti trebat će pojasniti ratni reporterski rad u pokazanim Subotičkim novinama. Na jednom je naslov – »Na frontu nema mudrovanja«, poslije povratka s bojišnice. Morat će pojasniti i kako je to radio na razvitku institucija

kada je idealnu suradnju sa YU ECO televizijom okončao jednostranim odustajanjem od daljeg emitiranja TV Tjednika? Što je bilo s natječajem Ministarstva kulture Republike Srbije kojim su trebala stići sredstva za funkcioniranje tog TV programa? Prošle godine na taj način stiglo je 400.000 dinara, a ove? Zašto je prodaja našeg tiskanog tjednika na razini promila hrvatske populacije u Vojvodini i Srbiji? Zar se tako radi na razvoju manjinskih institucija?!

I novinar Večernjih novosti M. Mitić bio je pogodan pojedincima iz hrvatskih institucija obratiti mu se za pomoć. Nije bitno kako se devedesetih godina odnosio prema nama!? Ni sada nije pročitao Zakon o javnom informiranju koji u članku 3. kaže: Novinar i odgovorni urednik javnog glasila dužni su prije objavljivanja informacije koja sadrži podatke o određenom događaju, pojavi ili osobi, s pažnjom primjerenom okolnostima, provjeriti njeno porijeklo, istinitost i pot-

punost. Gotovo identičnu obvezu nalaže i Kodeks novinara Srbije. U Večernjim novostima od 21. travnja pisao je, između ostalog, kako je Vojislav Sekelj predstavljao javnosti u TV Tjedniku ispod svake civilizacijske razine! Sedam dana ranije sam Sekelj je u istoj emisiji, kao i u »Hrvatskoj riječi« napisao kako je to bio autorizirani intervju! Zar se takvo novinarstvo zove objektivnim? O naslovu da i ne pričam.

I na kraju, kakve to kolege ima M. Mitić u mom Vrbasu kada su ga navukli na tanak led? Većina tamo zna kako sam s 22 godine diplomirao na Fakultetu političkih znanosti u Beogradu i radio kao novinar i urednik. Isto tako se zna kako sam još 1991. godine, 26. studenoga vratio artiljerijsku jedinicu odbivši da predemo na hrvatski teritorij. Kao komandir te jedinice snosio sam posljedice. Nakon pola godine nisam više bio na radnom mjestu novinara. Od tada sam izdržavao svoju obitelj i kao stolar. To je bio moj principijelni stav, a ne pristajanje na formulaciju KAKO NA FRONTU NEMA MUDROVANJA.

Dragan Jurakić

Održana druga sjednica Pokrajinskog savjeta nacionalnih zajednica

Zagarantirana mjesta za manjine

Usvojena polazišta i kriteriji za izmjenu izbornog sustava Prema prijedlogu 12 od 120 mjesta bilo bi osigurano za manjine* U Vojvodini manjine čine 35 posto stanovništva a osim hrvatske i mađarske, druge nacionalne manjine nemaju svoje političke stranke*

Drugí sastanak predsjednika Izvršnog vijeća Bojana Pajtića s predstavnicima nacionalnih vijeća nacionalnih manjina sa sjedištem na teritoriju Vojvodine posvećen izmjenama izbornog sustava za izbor zastupnika u Skupštinu AP Vojvodine i većem neposrednom udjelu predstavnika nacionalnih zajednica u političkom životu Pokrajine, održan je u Izvršnom vijeću Vojvodine 22. svibnja.

Temeljem prijedloga radne skupine koju čine predstavnici Izvršnog vijeća i nacionalnih vijeća, usvojena su osnovna polazišta i kriteriji za izmjenu izbornog sustava na pokrajinskim izborima, kojima bi predstavnicima nacionalnih zajednica bila osigurana posebna zastupnička mjesta u Skupštini Vojvodine. Za predstavnike nacionalnih zajednica bi prema ovom prijedlogu trebalo biti osigurano 10 posto od ukupno 120 skupštinskih mandata, tako da bi nacionalne zajednice imale pravo na 12 zastupničkih mjesta u vojvođanskom parlamentu.

U podjeli ovih zastupničkih mjesta mađarskoj nacionalnoj zajednici pripala bi tri mandata, s po dva mandata raspolagale bi slovačka i hrvat-

ska nacionalna zajednica, a po jedan mandat pripao bi predstavnicima makedonske, rusinske, rumunjske, romske i bunjevačke nacionalne zajednice. Kako bi mogla imati mogućnost izbora svog zastupnika u Skupštinu Vojvodine, nacionalna zajednica mora brojati najmanje 10 tisuća pripadnika i imati utemeljeno nacionalno vijeće na teritoriju Vojvodine. Nacionalna vijeća bi prema ovom prijedlogu bila zadužena za pripremu biračkih popisa za svaku od nacionalnih zajednica, na kojima se mora naći najmanje 50 posto upisanih birača, pripadnika pojedine zajednice, ali ne bi odlučivali o zastupnicima iz redova nacionalnih zajednica već bi izboru odlučivali sami glasači.

U Vojvodini manjine čine 35 posto stanovništva i na ovaj bi se način osigurao jedan stabilan i demokratski mehanizam za njihovo neposredno političko predstavljanje, što je posebno važno za nacionalne zajednice koje nemaju svoje političke stranke.

J. D.

Ulemeku i Jovanoviću po 40 godina

Milorad Ulemek i Zvezdan Jovanović osuđeni su na po 40 godina zatvora za ubojstvo premijera Srbije Zorana Đinđića. Bivši zapovjednik JSO-a Milorad Ulemek osuđen je na 40 godina zatvora zbog organizacije ubojstva premijera Srbije Zorana Đinđića, a kao neposredni izvršitelj ubojstva na 40 godina zatvora osuđen je i bivši zamjenik Jedinice za specijalne operacije Zvezdan Jovanović. Premijer Srbije Zoran Đinđić ubijen je 12. ožujka 2003. u dvorištu zgrade Vlade Srbije.

Završeno konstituiranje srbijanske Skupštine

Oliver Dulić novi predsjednik Skupštine Srbije

Kandidat DS-a Oliver Dulić novi predsjednik, a novoizabrani potpredsjednici Skupštine Srbije su Božidar Delić (SRS), Miloljub Albijanić (G17 plus) te Esad Džudžević u ime stranaka manjina

Prošloga je tjedna, u posljednjim minutama zakonskoga roka, izabrana nova Vlada Republike Srbije. Po završetku petodnevnog predsjedavanja Tomislava Nikolića, zbog vremenske stiske izbor novog predsjednika Skupštine bio je odgođen za 22. svibnja. Poslije dvodnevnog zasjedanja za predsjednika Narodne Skupštine Srbije izabran je kandidat Demokratske stranke dr. Oliver Dulić, a uz ranije izabrana tri potpredsjednika Natašu Jovanović (SRS), Radojka Obradovića (DSS) i Milutina Mrkonjića (SPS), izabrana su još trojica, Božidar Delić (SRS), Miloljub Albijanić (G17 plus) te Esad Džudžević u ime stranaka manjina, kojima je potpredsjedničko mjesto ustupila Liberalno-demokratska partija.

REFORMIRATI SKUPŠTINU: Kandidat Demokratske stranke za predsjednika Narodne skupštine Srbije Oliver Dulić jedanaesti je predsjednik parlamenta od obnove višestranačja u Srbiji 1990. godine. Obraćajući se zastupnicima, rekao je kako mu je »stranka ukazala veliku čast s obzirom na to da je mlad čovjek, ali da je ovu namjeru Demokratske stranke shvatio vjerojatno kao pokušaj da se na političku scenu instaliraju novi ljudi koji nisu opterećeni problemima iz prošlosti«.

U svojem govoru je istaknuo i potrebu »mijenjanja odnosa između političkih stranaka i zastupnika u Skupštini, odnosa javnosti i građana prema parlamentarizmu i odnosa same Vlade i drugih državnih institucija prema najvišem demokratskom tijelu u državi Srbiji«. Ukazao je i na to kako zastupnici ponekad svojim nastupima spuštaju kulturološku ljestvicu

i pridonose povećanju netolerancije, nekulture i podjela u društvu.

Među prioritetima je izdvojio usvajanje zakona o Skupštini Republike Srbije, promjenu Poslovnika kako bi se osigurao balans, odnosno kako bi oporba imala dovoljno prostora da ukazuje na pogreške vlasti, a istodob-

sredinama imaju mogućnost razgovarati sa svojim zastupnicima... Želim vam obećati kako ću vam uvijek biti na raspolaganju bez obzira kojoj političkoj opciji pripadali«, istaknuo je Dulić.

SKUPŠTINSKA RASPRAVA: Najveći dio rasprave koji je uslijedio poslije obraćanja dr. Olivera

parlamentarista sve dok ih ne uvjeri da Skupština može biti »demokratska i narodna«, u kojoj će »svi zastupnici biti jednaki u odnosu na predsjednika, i moći kontrolirati Vladu«. Nikolić je Duliću zamjerio da mu nedostaje »zrelost i iskustvo u karijeri«. »Nadgledanu potporu« Oliveru

Za efikasan Parlament i civilizirane rasprave: Oliver Dulić

no Parlament bio efikasan. Zatim, kako treba »urediti odnos Skupštine prema Vladi, te da ministri moraju biti nazočni u Parlamentu i braniti svoje zakone«.

Među ostalim, ukazao je na to da Skupština Republike Srbije treba mijenjati odnos s javnosti i medijima kao i odnos zastupnika s biračima.

»Plan je da se rad skupštine prilagodi potrebi građana da u svojim

Dulića bio je daleko od predviđenog dnevnog reda. Raspravljalo se o položaju Roma u Srbiji, te svojatelo koja je stranka više učinila za ovu manjinsku zajednicu, a bilo je riječi i o srpsko-albanskim odnosima na jugu Srbije.

Šef zastupničke grupe Srpske radikalne stranke Tomislav Nikolić najavio je u skupštinskoj raspravi kako će radikali biti protiv izbora Olivera Dulića za predsjednika

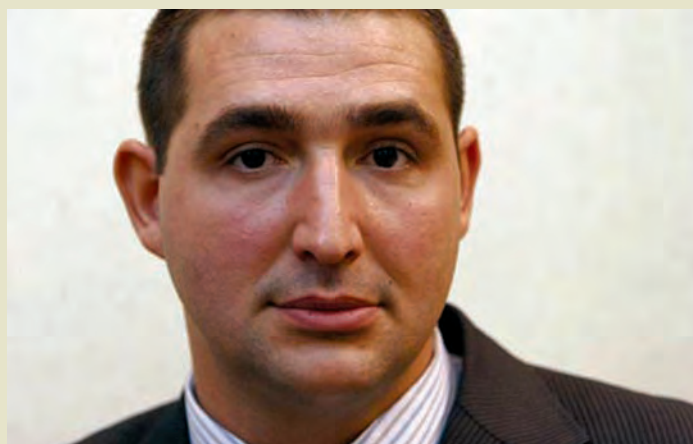
Duliću za izbor na mjesto predsjednika Skupštine, najavio je šef zastupničke grupe Vojvodanski zastupnici Nenad Čanak, te je objasnio kako to znači da će »gledati što on radi«. Šef zastupničke grupe Liberalno-demokratske partije Čedomir Jovanović izjavio je kako je toj stranci onemogućeno pružanje potpore Duliću za izbor predsjednika Skupštine zbog

Životopis dr. Olivera Dulića

Liječnik i političar

Liječnik Oliver Dulić rođen je 1975. u Beogradu, a osnovnu i srednju školu završio je u Subotici. Završio je Muzičku školu u Subotici, svira gitaru, klavir i tamburu, 15 godina se aktivno bavio vaterpolom i igrao u saveznoj ligi. U Beogradu je završio Medicinski fakultet, a uspješno je završio i stručnu školu Sveučilišta u Oslu, Norveška. Trenutačno specijalizira ortopedsku kirurgiju i traumatologiju na Medicinskom fakultetu u Beogradu. Tijekom 2006. godine, završio je političku školu Fonda za političku izuzetnost iz Beograda, a iste je godine upisao Master studije iz Europskih integracija i uprave na Fakultetu za ekonomiju, financije i administraciju sveučilišta Singidunum u Beogradu. Zaposlen u Zdravstvenom centru Subotica na odjeljenju Ortopedske kirurgije i traumatologije.

U aktivan politički život ulazi 1996. kao jedan od lidera Studentskog prosvjeda 1996/97., a u Demokratsku stranku je učlanjen 1997. godine. Veljače 2000. na skupštini Demokratske stranke biran je za člana stalnog sastava Glavnog odbora DS. Od lipnja 2000. do ožujka 2006. obavljao je funkciju potpredsjednika Pokrajinskog odbora Demokratske stranke. Na prosinacima republičkim izborima 2000. biran je za narodnog zastupnika u

Skupštini Srbije. U ožujku 2001. Vlada Srbije imenuje ga na funkciju Načelnika Sjeverno-bačkog okruga, a bio je i kandidat za gradonačelnika Subotice.

Od prosinca 2003. bio je savezni zastupnik, bio je izabran i za predsjednika Odbora za Europske integracije Skupštine Srbije i Crne Gore. Na Skupštini DS veljače 2006. izabran je za člana Predsjedništva DS. Na izborima 2007. godine izabran za zastupnika u Narodnoj Skupštini Srbije.

toga što je u prijedlogu predla-gača rečeno da vladajuća veći-na stoji iza njegove kandidature. »Mi smo oporba *Vojislavu Koštunici* i mislimo da po ovom pitanju ne postoji prostor za promjenu stava. Ovo nije osobni stav prema Duliću, već prema pogrešnoj politici koja ne odgovara potrebi parlamenta i društva«, rekao je Jovanović, obračunajući se sa skupštinske govornice.

Zastupnici stranaka manjina u raspravi su najavili kako će glasovati za izbor Olivera Dulića i istaknuli da od njega očekuju da razumije njihove probleme i pomogne u ostvarivanju važnih projekata. SVM za sada ne može podržavati politiku Vlade jer se ni deklarativno ne bavi manjinama, rekao je šef zastupničke grupe *Balint Pasztor*, te dodao kako očekuje da Dulić na dnevni red stavi prijedlog za izmjene Zakona o radiodifuziji, kako bi se mediji na jezicima manjina izuzeli iz privatizacije. Zastupnik Romske partije *Srđan Šajn* rekao je kako će podržati Dulića jer je to rezultat dogovora koji treba povesti Skupštinu naprijed. Jedino je zastupnik s liste Koalicija Albanaca Preševske doline *Riza Halimi* najavio kako će biti uzdržan prilikom glasanja za izbor predsjednika parlamenta zbog toga što ne vidi da postoji dobra volja za rješavanje pitanja manjina.

Najžešću raspravu izazvali su zastupnici SRS-a kada su za skupštinskom govornicom predložili pozivnice za prijem povodom sastanka stalnog komiteta Vijeća Evrope na kojima piše da je predsjednik Skupštine Srbije Oliver Dulić, a u tom trenutku još nije bio izabran na tu dužnost.

Dulić se složio kako to jest skandal, da on nema ništa s tim, te da će ispitati tko je unaprijed tiskao pozivnice s njim u potpisu.

Poslovnik o radu određuje da sve sjednice, osim konstitutivne i one na čijem su dnevnom redu pro-

račun i izbor vlade, imaju odvojene rasprave od dana za glasanje. Po završetku rasprave, zasjedanje je bilo prekinuto 22. navečer, te je rasprava o potpredsjednicima, popunjavanju odbora i glasanje o novom predsjedniku odgođena za drugi dan, 23. svibnja.

Drugoga dana skupštinskog zasjedanja uslijedila je rasprava o predloženim kandidatima za mjesto potpredsjednika Skupštine, u kojoj su šefovi zastupničkih grupa predstavili svoje kandidate. Poslije stanke, većinom od 136 glasova za predsjednika Skupštine Srbije

izabran je dr. Oliver Dulić, protiv je bilo 98 zastupnika (SRS, SPS i LDP), suzdržani su bili Dulić i zastupnik Riza Halimi, a odsutno je bilo 15 zastupnika.

Potom je uslijedilo javno glasanje i o predloženim kandidatima za upražnjena potpredsjednička mjesta. Za nove potpredsjednike većinom glasova izabrani su *Miloljub Albijanić* (G17 plus), *Božidar Delić* (SRS), te *Esad Džudžević* u ime stranaka manjina. Većinom glasova popunjeni su i skupštinski odbori.

D. D.

»Bulevar Ratka Mladića«

Ratko Mladić jedan je od šest preostalih bjegunaca za kojima se traga zbog optužbi za ratne zločine počinjene tijekom sukoba na području bivše SFRJ. Mladić je optužen za genocid, zločine protiv čovječnosti i ratne zločine zbog svoje uloge u ratu u BiH. U bijegu je od 1995., kada je Tužiteljstvo Haškog tribunala objavilo optužnicu protiv njega.

Mladi zastupnici Demokratske stranke skinuli su, u pauzi zasjedanja Skupštine Srbije, plakate s tekstom »Bulevar Ratka Mladića« s objekata u Bulevaru Zorana Đinđića. Ovaj Bulevar izlijepljen je većer prije plakatima s imenom haškog optuženika, samo

četiri dana pošto je ministar za državnu upravu i lokalnu samoupravu Milan Marković dao suglasnost za promjenu imena Bulevara AVNOJ u Bulevar Zorana Đinđića.

»Srpsko-hrvatski memento« u Zemunu

Spajanje prekinutih veza dvaju naroda i kultura

U programu večeri sudjelovali su članovi i predstavnici Zajednice Hrvata Zemuna – Knjižnice i čitaonice »Ilija Okrugić« i Srpskog kulturnog društva »Prosvjeta« iz Zagreba

Predstavljeno izdavaštvo SKD »Prosvjeta«:
Rade Dragojević i Branko Čolović

Snamjerom da u drugi plan potisnu vremena kada su se kidale mnoge veze među ljudima, te prizovu neka nova vremena nadvladavanja nesporazuma i ponovne uspostave veza – u zemunskom je kazalištu »Pinokio« prošle subote održana priredba pod nazivom »Srpsko-hrvatski memento«. Naime, bila je ovo prva zajednička večer na kojoj su sudjelovali članovi i predstavnici Zajednice Hrvata Zemuna – Knjižnice i čitaonice »Ilija Okrugić« iz Zemuna i Srpskog kulturnog društva »Prosvjeta« iz Zagreba. Priredba je održana pod pokroviteljstvom Službe za ljudska i manjinska prava Republike Srbije i uz potporu Kršćanskog kulturnog centra.

PREDSTAVLJANJE »PROSVJETE«: Srpsko kulturno društvo »Prosvjeta« je osnovano prije 63 godine i ono danas, kako je naveo glavni tajnik Društva Rade Dragojević, predstavlja krovnu kulturnu instituciju Srba u Hrvatskoj. Društvo ima 52 pododborna diljem Hrvatske i oko 2000 članova. Prema Dragojevićevim

riječima, osim kulturnog amaterizma koji je folklornog pjevačko-plesaćkog tipa, »Prosvjeta« je aktivna i na polju izdavaštva u okviru kojeg se bavi širokim dijapazonom tema. »Objavljeno je oko 100 naslova, a što se tiče periodike izdajemo časopis dvomjesečnik 'Prosvjeta' i godišnjak 'Ljetopis'«, rekao je Dragojević te naveo pojedine naslove kao što su zbirka aforizama »Šaka čičaka« *Grigora Viteza*, roman »Uz Kupu« *Dragana Božića* i politička rasprava »Sumrak intelekta« *Jovana Mirića*.

Knjige u izdanju »Prosvjete« iz oblasti znanstveno-istraživačkog rada predstavio je povje-

sničar umjetnosti i autor monografije »Manastir Krka« *Branko Čolović*. On je podsjetio kako iza ovoga i sličnih izdanja poput knjige »Saborna crkva vavedenja Bogorodice u Plaškom« *Dragana Damjanovića*, stoji višegodišnji skrupulozni proces obrade etnografske baštine i kulturno-povijesnih spomenika. »Tragom bolje situiranosti, Hrvatska pomaže dokumentiranje srpskog naslijeđa

autora *Stipe Ercegovića*, koji je prva ozbiljnija filmska koprodukcija između Srbije i Hrvatske.

OKRUGIĆEV ZNAČAJ: O značaju *Ilije Okrugića*, čije ime nosi tamošnja knjižnica, govorio je predsjednik Zajednice Hrvata Zemuna Stipe Ercegović, podsjetivši kako je ovaj pjesnik i književnik, glazbenik i pučki dramatičar, teolog i svećenik ali i zagovarač prijateljstva južnoslavenskih naro-

Stihove Ilije Okrugića kazivali su
Marija Opsenica i Aleksandar Saša Alač

u Hrvatskoj«, rekao je Čolović, dodavši da se sve knjige financiraju iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

Tijekom večeri prikazan je i dokumentarni film pod naslovom »Manastiri Dalmatinske Eparhije«

da, bio kapelan upravo u župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Zemunu. Stihove Ilije Okrugića ovom su prigodom govorili *Marija Opsenica* i *Aleksandar Saša Alač*.

U glazbenom dijelu programa nastupili su narodni orkestar SKD »Prosvjeta« iz Vukovara s vokalnim solistima RTV-a – *Živojinom Jergićem* i *Aleksandrom Padrov*, te violinistica *Anamarija Vučić*, koja je uz glasovirsku pratnju prof. *Natalije Mladenović* izvela 1. i 2. stavak Sonate u D-duru *Jean Marie Leclaira*.

D. B. P.

Karika u lancu srpsko-hrvatskih odnosa

Ističući kako ideje ovakvih priredaba nisu samo okrenute prošlosti već i budućnosti, direktor Službe za ljudska i manjinska prava Petar Lađević je ovom prigodom dodao da one istodobno unapređuju odnose dviju kultura i država. »Nadam se da je ova priredba još jedna karika u lancu boljih srpsko-hrvatskih odnosa i međusobnog razumijevanja«, rekao je Lađević.

Unutarstranačka kampanja u najjačoj oporbenoj stranci u Hrvatskoj

Četiri kandidata za čelo SDP-a

*Kandidati za vodeću funkciju u SDP-u - Željka Antunović, Milan Bandić, Zoran Milanović i Tonino Picula * Izborna konvencija SDP-a 2. lipnja*

Poslije smrti Ivice Račana, kandidati za predsjednika SDP-a Željka Antunović, Milan Bandić, Zoran Milanović i Tonino Picula, prvi put su se u dosadašnjem tijeku unutarstranačke kampanje, sučelili 21. svibnja pred članovima Foruma mladih SDP-a u Zagrebu.

Puna dva sata pretendenti na stranački tron odgovarali su na pitanja mladih SDP-a.

Sučeljavanje je bilo zatvoreno za javnost, a kako se neslužbeno doznaje od nekoliko članova Foruma, niti jedan od kandidata nije podbacio.

Pitanja mladih SDP-ovaca uglavnom su bila u svezi buduće organizacije stranke i koncepta izborne kampanje. Hoće li SDP u kampanju ići s jačim timom ili premijerskim kandidatom, je li Ljubo Jurčić taj kandidat, bilo je jedno od pitanja na koje su Antunović, Milanović i Picula jasno odgovorili kako podupiru Jurčića za premijera. Bandić je, navodno, vješto izbjegao dogovor na to pitanje.

Odgovarajući na pitanja o mogućoj promjeni stranačkog statuta, Željka Antunović je najavila kako nakon izbora namjerava temeljito »reorganizirati Iblorov trg«.

ŽIVOTOPISI KANDIDATA: Zoran Milanović, rođen je 1966. u Zagrebu, diplomirao je na Pravnom fakultetu u Zagrebu, a 1993. Ivo Sanader ga prima u Ministarstvo vanjskih poslova. Godine 1996. savjetnik je u hrvatskoj misiji pri Europskoj uniji u Bruxellesu, tri godine kasnije pristupa SDP-u, a od 2000.-2003. godine je u MVP, koordinator za NATO, te pomoćnik ministra. Od 2004. član je Izvršnog odbora SDP-a, a u rujnu 2006. postaje SDP-ov koordinator za 4. izbornu jedinicu.

Željka Antunović je rođena 1955. u Virovitici, diplomirala je na Fakultetu za vanjsku trgovinu u Zagrebu, a vijećnica je u Skupštini Grada Zagreba od 1993. do 1995., te od 1997. od 1998. godine. Tri puta je birana u Sabor (1995., 2000. i 2004.), a od 2000. do 2003. potpredsjednica je Vlade RH. Na dužnost ministrice obrane imenovana je 2002. godine, prva je predsjednica Foruma žena SDP-a, od 1995. do 1999. godine. Potpredsjednica SDP-a je od 2000. godine, a četiri godine kasnije je imenovana zamjenicom predsjednika SDP-a.

Tonino Picula je rođen u Malom Lošinj 1961. godine, diplomirao je sociologiju na Filozofskom fakul-

tetu u Zagrebu, a od 1991. godine je sudionik Domovinskog rata. Na dužnosti tajnika za međunarodne odnose SDP-a je od 1993.-2000. godine, a ministar vanjskih poslova je od 2000. do 2003. godine. Od 2005. godine gradonačelnik je Velike Gorice.

Milan Bandić je rođen u Cerovu Dolcu, (Donji Mamići, BiH) 1955.

je vijećnik u Gradskoj skupštini. Predsjednik zagrebačkog SDP-a je od 1997. godine, dva puta je biran u Sabor, (2000. i 2003.), a zagrebački je gradonačelnik u tri mandata 2000., 2001. i 2005. godine. Na izvanrednoj izbornoj konvenciji 2. lipnja novoga će predsjednika stranke birati više od 1600 stranačkih delegata, a uz ove četiri

godine, diplomirao je politologiju na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu, bio je član SKH, a 1993. godine postaje tajnik zagrebačkog SDP-a. Godine 1995. postao

kandidature, koje je utvrdio Glavni odbor, moguće je kandidiranje i na samoj konvenciji, za što su prema stranačkom statutu potrebni potpisi 50 izaslanika. ■

U Novom Sadu usuglašeno

Unapređenje suradnje Vojvodine i Istarske županije

Uspjehu suradnje, kako je zajednički istaknuto, pridonosi i multikulturalno obilježje ovih sredina koje čini da smo uvijek u prednosti kada je riječ o mogućnostima za povezivanje s drugim regijama

Postojeća regionalna suradnja između pokrajine Vojvodine i Istarske županije, ozvaničena potpisivanjem Protokola o suradnji iz 2000-te godine, nastavit će se kroz pojedinačno povezivanje gradova, što je logičan slijed pozitivnih iskustava koje su do sada bila. Ovo je jedna od konstatacija susreta u Izvršnom vijeću AP Vojvodine, gdje su se na zajedničkoj konferenciji za novinare, predstavnicima medija obratili – domaćini ispred Pokrajine – potpredsjednik Izvršnog vijeća Dušan Jakovljević i zamjenik pokrajinskog tajnika za obrazovanje i kulturu Robert Kolar te predstavnici Istarske županije i grada Pule, koju je predvodio zamjenik gradonačelnika Pule, zadužen za manjine Fabricio Radin.

Povod ovog prošlotjednog susreta, koji je obuhvatio promociju grada Pule, kao najve-

Susret Vojvođana i Istrana

ćeg centra i gospodarsko-turističkog središta Istarske županije, bilo je unapređenje daljnje ekonomske, gospodarske i kulturne suradnje.

Mogućnosti za to čine potencijali koje obje strane posjeduju, a ogledaju se u velikom broju pojedinačnih poslovnih interesa, koji vladaju u području gospodarstva, zanimljivoj turističkoj ponudi, na polju kulture, a u skoroj budućnosti i kroz ostvarivanje sveučilišne suradnje, jer je Pula od skoro i sveučilišni grad. Uspjehu suradnje, kako je zajednički istaknuto, pridonosi i multikulturalno obilježje ovih sredina koje čini da smo uvijek u prednosti kada je riječ o mogućnostima za povezivanje s drugim regijama. Novinarima je posebno predstavljen predstojeći 54. Filmski festival hrvatskog filma u Pulscoj areni, koji uz novosadski Exit čini okosnicu međunarodnih kulturnih događanja u okruženju, a za čije praćenje je novinarima upućen srdačan poziv. ■

Antonija Čota, zamjenica tajnika za nacionalne manjine, upravu i propise IV AP Vojvodine

Srbija treba definirati svoju manjinsku politiku

*Je li nama netko drugi kriv, do mi sami, što smo, možda jednom, olako pristali biti većinom i tako gotovo izgubili identitet * Kao posljedica naših »odnarođivanja« možemo očekivati da u idućoj godini udio u sredstvima za hrvatsku manjinu bude manji * Hrvatski jezik nije uveden čak ni u onim općinama ili mjestima u kojima Hrvati čine većinu stanovništva*

Razgovor vodila: Jasminka Dulić

Na dužnost pomoćnice pokrajinskog tajnika za propise, upravu i nacionalne manjine s ovlaštenjima zamjenice, Antonija Čota je imenovana prije nešto manje od dva mjeseca - 1. travnja 2007. godine. Mjesto pomoćnika tajnika pripalo je Demokratskom savezu Hrvata u Vojvodini temeljem koalicijskog sporazuma potpisanog između DSHV-a i Demokratske stranke.

U djelokrugu poslova Čota je zadužena za organiziranje i koordiniranje zadataka i poslova Tajništva te obavljanje poslova za čije izvršenje dobije ovlasti od tajnika. Istodobno Čota je u Izvršnom odboru Hrvatskog nacionalnog vijeća zadužena za oblast kulture, te svoju ulogu jednim dijelom vidi i u koordiniranju i povezivanju hrvatskih institucija i udruga.

HR: Što je sve u ovlasti Pokrajinskog tajništva za propise, upravu i nacionalne manjine i koje su Vaše ovlasti?

Djelokrug rada Tajništva je priprema akata, praćenje usuglašenosti propisa i općih akata u postupku njihovog donošenja, staranje o njihovoj normativno-tehničkoj i jezičnoj ispravnosti kao i o objavljivanje propisa Skupštine, Izvršnog vijeća i pokrajinskih tijela uprave. Ovo je tajništvo nositelj i niza projekata u oblasti zakonodavstva i u oblasti provođenja zakona, a primjedbama, prijedlozima i sugestijama sudjeluje i u donošenju sistemskih zakona. Posebnu skupinu poslova čine oni koji se tiču uprave kamo spada praćenje i predlaganje mjera za unapređenje organizacije rada pokrajinskih tijela uprave, polaganje stručnih i pravosudnih ispita, postavljanje i razrješenje stalnih sudskih tumača za područje sudova na teritoriju AP Vojvodine i dr. Ostvarivanje prava nacionalnih manjina posebna je sfera rada Tajništva. U ovom djelokrugu obavljaju se poslovi vezani za ostvarivanje Ustavom, Statutom, zakonom i drugim propisima utvrđenih prava pripadnika i pripadnika nacionalnih manjina, zaštitu i unapređenje kolektivnih i individualnih prava nacionalnih manjina u AP Vojvodini, sagledavanje stanja i predlaganje donošenja propisa i poduzimanje drugih mjera iz oblasti zaštite nacionalnih manjina sukladno domaćim propisima i međunarodnim aktima. Ovim poslovima obuhvaćena je i suradnja i pomoć društvenim organizacijama i udrugama nacionalnih manjina. U cilju implementacije prava nacionalnih manjina organizirana je i prevoditeljska služba kao i nadzor nad provođenjem odluka, napose u dijelu službene uporabe jezika i dr. Djelatnošću Tajništva obuhvaćeni su i poslovi u svezi vjerskih pitanja, kako u ostvarivanju tako i u financiranju.

U djelokrugu poslova zadužena sam za organiziranje i koordiniranje zadataka i poslova Tajništva te obavljanje poslova za čije izvršenje dobijem ovlasti od tajnika. Jednim dijelom svoju ulogu vidim i u koordiniranju i povezivanju hrvatskih institucija i udruga putem Nacionalnog vijeća i pomoć istima u implementaciji svojih prava.

HR: O čemu ovisi u kojoj će se mjeri sredstva koja Tajništvo određuje za različite programe i iskoristiti za svaku nacionalnu manjinu pojedinačno?

Sredstva se raspoređuju prema propisanim kriterijima. Točnije, sredstva se raspoređuju za djelatnost nacionalnih vijeća i na manjinske udruge, s tim što je ukupna masa sredstava određena odlukama, a kojim programima i u kom iznosu će sredstva biti dodijeljena odlučuju nacionalna vijeća putem svojih tijela. Iznos i način raspoređivanja proračunskih sredstava utvrđen je odlukom shodno kojoj se 40 posto ukupno raspoloživih sredstava daje u jednakim dijelovima svim utemeljenim vijećima, a preostalih 60 posto raspoređuje se prema kriterijima od kojih je brojnost nacionalne manjine i broj članova vijeća najviše rangiran (što je međusobno povezano), a onda i obujam i kvaliteta aktivnosti nacionalne manjine u oblastima informiranja, obrazovanja, kulture i službene uporabe jezika. Drugim riječima, kao posljedica naših »odnarođivanja« možemo očekivati da u idućoj godini udio u sredstvima za hrvatsku manjinu bude manji. Naime, kod izbora vijeća sukladno Pravilniku o radu elektorske skupštine, kao bazični podatak uzet je popis stanovništva iz 1991. godine, te tako HNV sada broji 35 članova. Kod sljedećih izbora sukladno spomenutom aktu i rezultatima popisa stanovništva iz 2002. godine HNV će brojati 21 vijećnika.

HR: Pokrajinski tajnik *Tamas Korhecz* često ističe kako i o agilnosti i napora svake nacionalne manjine, odnosno njenih institucija ovisi u kojoj će se mjeri ostvarivati prava.

U potpunosti se slažem s tom konstatacijom. Dakle, određena prava su zakonom zagarantirana i preko svojih tijela implementacija tih prava se podjednako nadzire za sve nacionalne manjine, pa i hrvatsku. No, pravilo ignorantia iuris nocet u konkretnom slučaju znači kako nije samo štetno nepoznavanje prava već je često potrebno i stvaranje preduvjeta da bi se određeno pravo ostvarilo. Određeni problemi u ostvarivanju manjinskih prava još uvijek postoje. Posljedica je to nedostatka adekvatnih institucija, jasnije definiranih ovlasti, katkada i pravne nedorečenosti, a ni pomanjkanje političke volje nije isključeno.

HR: U kojoj je mjeri hrvatska nacionalna manjina do sada iskoristavala financijska sredstva na raspolaganju?

Sredstva iz pokrajinskog proračuna

namijenjena za funkcioniranje hrvatska je manjina uvijek u cijelosti iskoristavala. Tu prije svega mislim na sredstva koja koristi Hrvatsko nacionalno vijeće, ali i sredstva koja se dodjeljuju putem javnog natječaja za kulturne udruge. No, problem je što hrvatska zajednica nema dovoljan broj profesionalnih institucija koje bi se izravno financirale iz proračuna. Tu su dakako i transferna sredstva koja se raspoređuju izravno iz Tajništva za propise, upravu i nacionalne manjine, a odnose se na financijsku pomoć općinama u kojima je uvedena višejezičnost, za tiskanje višejezičnih obrazaca, natpisa naseljenih mjesta, institucija i dr. Nisam sigurna da su ova sredstva korištena u dovoljnoj mjeri, odnosno da su se potencijalni korisnici javljali na natječaj.

HR: Općenito gledano o čemu ovisi ostvarivanje prava nacionalnih manjina?

O pozitivnom ozračju, odnosno o društvenom ambijentu, o pravnoj regulativi, gdje još uvijek ima prostora za dosta toga uraditi, o cijelom nizu mjera koje bi bile usmjerene k manjinama, i na koncu, ovisi o manjinama samima, što podrazumijeva i udruženost manjina i svake konkretne manjine pojedinačno. Na polju ostvarivanja prava nacionalnih manjina Vojvodina prednjači u odnosu na Srbiju. Republika Srbija je ratificirala nekoliko međunarodnih dokumenata (Europska povelja o manjinskim i regionalnim jezicima, Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina...), potpisala bilateralne ugovore o zaštiti prava nacionalnih manjina (s Mađarskom, Hrvatskom, Rumunjskom i Makedonijom), regulirala položaj nacionalnih manjina Ustavom, Zakonom o zaštiti prava i sloboda, Zakonom o lokalnoj samoupravi i dr. Prava garantirana na saveznoj razini tek su odlukama pokrajinskih tijela bliže uređena, a često je tek upu-

tama i konačno nadzorom nad provođenjem omogućeno i njihovo uživanje od strane svake nacionalne manjine. Dakako, ne malu ulogu u svemu ima i financiranje.

HR: Što treba uraditi kako bi se prava nacionalnih manjina ostvarivala u potpunosti?

Nedostaju programi edukacije građana o vrijednostima integrativnog multikulturalizma kojima bi se s jedne strane razvio interes pripadnika nacionalne manjine za korištenjem prava koja im pripadaju, a s druge strane se razbile ideje koje postoje kod jednog dijela pripadnika većinskog naroda kako su težnje za ostvarivanjem

prava nacionalnih manjina dezintegrativne u odnosu na jedinstvo šire društvene zajednice. S druge strane, država, i to prije svega Republika Srbija, treba definirati svoju manjinsku politiku i napraviti strategiju integracije manjina u svoje društvo. Na koncu, valjalo bi unaprijediti i sudjelovanje manjina u procesima donošenja odluka i precizirati kompetencije njihovih samoupravnih tijela – nacionalnih vijeća.

HR: Predstavnici hrvatske nacionalne manjine često ističu kako je hrvatska nacionalna manjina, kao »nova« manjina, u lošijem položaju od drugih, »starih« nacionalnih manjina?

Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina uveo je u našu ustavno-pravnu praksu institut zaštite stečenih prava po kojemu se pripadnicima nacionalnih manjina ne mogu ukinuti prava koja su im bila priznata međunarodnim ugovorima koje je država do tada potpisala, kao ni prava priznata unutarnjim pravnim propisima. Dakako da, kako Vi kažete, »stare« nacionalne manjine s već izgrađenom infrastrukturom, ostvarivanjem prava u institucijama države, prije svega imam u vidu prosvjetni segment i bogatu tradiciju u čuvanju kulturnog naslijeđa, imaju prednost. Je li nama

Pravnica po struci, aktivna u kulturi i politici

Antonija Čota, diplomirana pravnica, rođena je 1961. u Beogradu. Osnovnu školu završila je u Lemešu, Gimnaziju u Somboru, a 1984. godine diplomirala je na Pravnom fakultetu u Osijeku. Najveći dio radnog vijeka provela je u Narodnom kazalištu u Somboru gdje je radila na poslovima tajnice, kao urednica periodičnih izdanja Narodnog kazališta Sombor, a objavila je i više članaka posvećenih kazališnom životu. Autorica je više izložaba »Ilgrom do nagrade« (Narodno kazalište Sombor), »Bunjevci Sombora i okolice« skupa s Cecijom Miler (HKUD »Vladimir Nazor«), »Mirisne čari majkine kujne« (HKUD »Stipan Knezi Šimeta« Lemeš) i drugo. Redovita je suradnica »Pozorišnog almanaha Vojvodine« koji izdaje Kazališni muzej Vojvodine. Članica je Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini od osnutka stranke, a 2005. godine izabrana je za vijećnicu u Skupštini Općine Sombor.

netko drugi kriv, do mi sami, što smo, možda jednom, olako pristali biti većinom i tako gotovo izgubili identitet. U odrednicama srpsko-hrvatski izgubili smo jezik, a time i druga prava koja iz toga proizlaze (službena uporaba jezika, novine, medijski prostor itd.). Izgubili smo škole, kazalište... gotovo i narod.

Sljedeći će popis pokazati koliko smo kao institucija, stranka i Vijeće bili uspješni.

No, gdje smo sada? Materinji jezik je zapravo domovina, rekao je *Humbolt*, a koliko to sami poštujemo najbolje se vidi iz činjenice da je hrvatski jezik u službenu uporabu uveden jedino u Općini Subotica, zatim u naseljenom mjestu Sonta (Općina Apatin) i u mjestu Stara Bingula (Općina Indija). Najbrojnija, mađarska nacionalna manjina kojoj pripada 14,28 posto stanovnika Vojvodine, ima mađarski jezik u službenoj uporabi u 30 općina, slovački jezik je u službenoj uporabi u 13 općina (Slovaci čine 2,79 posto ukupnog stanovništva Vojvodine, gotovo isto kao i Hrvati), Rumunji koji čine 1,50 posto stanovništva imaju u 9 općina jezik u službenoj uporabi, Rusini kojih je tek 0,77 posto u odnosu na ukupan broj stanovništva koriste se službenim jezikom u 5 općina, dok Hrvati imaju samo u 3 općine jezik u službenoj uporabi i to samo u jednoj za cijeli teritorij (Subotica). Drugim riječima hrvatski jezik nije uveden čak ni u onim općinama ili mjestima u kojima Hrvati čine većinu stanovništva kao što su Bački Monoštor (52,11 posto), Bački Breg (53,17 posto) ili u mjestu Sot, Općina Šid, gdje Hrvati čine 40,07 posto. Hrvatski bi se morao uvesti u službenu uporabu u Općini Sombor za spomenuta mjesta kao i u naseljenom mjestu Lemeš (18,33 posto Hrvata), zatim u Općini Bač gdje u Bođanima Hrvati čine 15,45 posto stanovništva, Golubincima (15,57 posto), Staroj Pazovi (17,68 posto), Novom Slankamenu (15,74 posto), Starom Slankamenu (16,02 posto), napose tamo gdje za to postoje zakonski okviri. Pokrajinska je odluka više nego jasna. Ako nacionalna manjina u općini čini 15 posto stanovništva, odnosno 25 posto u pojedinom naseljenom mjestu u općini onda tamo treba uvesti jezik u službenu uporabu.

HR: U kojoj se mjeri ostvaruje pravo na obrazovanje na materinjem jeziku?

Po pitanju obrazovanja situacija je gotovo jednaka. Predškolske ustanove i osnovne škole na hrvatskom jeziku postoje samo u Općini Subotica. Srednje škole ili barem odjeli pri srednjim školama, kao

ni fakulteti ne postoje. Ove školske godine od ukupno upisane djece Hrvata u prvi razred osnovne škole nastavu na materinjem jeziku pohađa tek 6,73 posto, odnosno 92,27 posto Hrvata pohađa nastavu na srpskom jeziku. Kod ostalih manjina ovaj je odnos obrnuto razmjeran. Čak 81,74 posto djece mađarske nacionalnosti pohađa nastavu na svom materinskom jeziku kao i 76,33 posto malih Slovaka ili 59,57 posto malih Rumunja. Jedino Rusini više pohađaju nastavu

na srpskom jeziku, ali i tamo više od 45 posto djece sluša nastavu na materinskom jeziku.

Slična je situacija i u sferi kulture gdje nemamo niti jednu profesionalnu kulturnu ustanovu, a i na polju informiranja i izdavaštva još puno toga valja poraditi.

HR: Kad je riječ o položaju nacionalnih manjina gdje ima najviše problema?

Ponajviše u mjestima gdje se ne provode zakonom propisane mjere zaštite kolektivnih prava nacionalnih manjina. U nekim općinama je potrebno provoditi programe edukacije o upravljanju u multietničkim sredinama s ciljem nadvladavanja postojećih animoziteta. Primjerice, pokušaji nasilnih izmjena naziva ulica u pojedinim mjestima, pa i samih naziva mjesta bez poznavanja i uvažavanja povijesnih činjenica. Nadalje kod nekih nacionalnih manjina potrebno je raditi socijalno-ekonomske programe odnosno stvarati posebne uvjete za njihov razvitak i integraciju. Potrebno je naći modalitete po kojima će nacionalne manjine sukladno svojoj brojnosti podjednako uživati određena prava, a

da se time ne narušava osjetljivo pitanje stečenih prava kada su primjerice mediji u pitanju.

HR: Članica ste Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća i zaduženi ste za kulturu. Što planirate na ovom polju uraditi?

Potrebno je još puno toga učiniti na integraciji hrvatskog kulturološkog prostora u Vojvodini, koordinirati rad svih kulturnih udruga, raditi na profesionalizaciji pojedinih udruga ili oblasti djelovanja,

tijeku je popunjavanje upitnika čiji je cilj sagledavanje stvarnog stanja i potencijala u kulturnom amaterizmu, planira se jedna sveobuhvatna prezentacija vojvođanskih Hrvata i dr. Nastojat će nešto više uraditi na afirmiranju profesionalnog kulturnog stvaralaštva, odnosno nastojat će da se naša kulturna ponuda obogati. Ponuda naše tradicijske kulture je na zadovoljavajućoj razini, ali mora se priznati kako je gotovo nikakva kada su u pitanju proizvodi tzv. visoke kulture. Dakako, ovo

povezati udruge i pomoći im da svoje potrebe počnu u većoj mjeri ostvarivati u jedinicama lokalne samouprave na čijem teritoriju djeluju. Naše su udruge različito organizirane, od onih sa stabilnim izvorima, stručnim radom i raznolikošću programa do onih koje nemaju niti osnovne uvjete za rad. Tijekom ljeta održat će se seminari i treninzi o pisanju projekata, u

posljednje ne treba raditi nauštrb folkloru nego treba učiniti dodatni napor kako bi se organizacijski i strukturalno pripremljeno, adekvatno i prezentiralo, na primjer likovno stvaralaštvo. Na koncu, mislim da bi se moralo nešto uraditi u dijelu znanosti budući da i na tome planu nema odgovarajućeg rješenja.

Planovi

Nastojat će se što više uključiti u sve sfere organizacije rada Tajništva. Napose kada je u pitanju priprema prijedloga akta, suradnja s republičkim tijelima i pokrajinskim tijelima uprave i tijelima jedinica lokalne samouprave, ili studijsko-analitički i dokumentacioni poslovi koji se odnose na ostvarivanje kolektivnih i individualnih prava nacionalnih manjina, uključiti se u projekte iz oblasti kulture, obrazovanja, informiranja i službene uporabe jezika i pisma, održavanje međunarodnih veza, očuvanje i njegovanje međunacionalne tolerancije. Nadam se da ću svojim iskustvima moći pomoći udrugama i nevladinim organizacijama u ostvarivanju prava što podrazumijeva i suradnju s nacionalnim vijećima svih nacionalnih manjina. To podrazumijeva i suradnju s drugim organizacijama koje se bave problematikom ostvarivanja prava nacionalnih manjina, a kada je hrvatska nacionalna manjina u pitanju aktivno raditi napose u onim segmentima gdje ona nije uopće ili nije u dovoljnoj mjeri iskoristila svoja prava.

Fondacija za zaštitu i unapređenje životnog okoliša »NEVEN« Trg Cara Jovana Nenada 15/11 24000, Subotica Tel: 381 24 531 636 email: nevenfond@gmail.com_Broj:36-2007-00

Dana: 22. 5. 2007. raspisuje

NATJEČAJ

Za dodjelu sredstava za sufinanciranje projekata usmjerenih ka popularizaciji i edukaciji u pogledu značaja selekcije čvrstog otpada, u iznosu od 700.000,00 dinara za 2007. godinu.

Pravo konkuriranja imaju organizacije civilnog društva i udruge građana s teritorija općine Subotice, iz oblasti ekologije, očuvanja i zaštite životnog okoliša

Osnovni kriteriji:

- Najmanje 5 (pet) godina iskustva u realizaciji projekata iz navedenih oblasti
- Posjedovanje certifikata kojima se verificira stručnost predavača iz navedenih oblasti

Projekti moraju sadržati sljedeće elemente:

1. Naziv sudionika natječaja, pravne osobe, s naznakom sjedišta, brojem telefona, e-mail adresom i brojem tekućeg računa
2. Ime i prezime koordinatora projekta, kontakt telefon, e-mail adresu
3. Detaljan opis projekta (sudionici, značaj, mjesto, vrijeme i način realizacije)
4. Detaljan financijski plan projekta, koji obvezno sadrži:
 - iznos ukupnih sredstava
 - iznos traženih sredstava
 - iznos sredstava koja su osigurana iz drugih izvora s jasnom naznakom izvora sredstava
5. Dinamiku realizacije projekta

Obvezni prilozi:

1. Preslik rješenja o upisu u registar
2. Preslik potvrde o izvršenoj registraciji (PIB)
3. CV koordinatora projekta

Korisnici sredstava projekte moraju realizirati najkasnije do 31.12.2007. godine. Korisnici sredstava dužni su podnijeti pismeni izvještaj o realizaciji projekta, s financijskim pokazateljima utroška sredstava, najkasnije do 15.2.2008. godine.

Rok za podnošenje prijave na natječaj je najkasnije 15 dana od dana objavljivanja Natječaja u listovima: Subotičke, Dani, Hrvatska riječ, Magyar Szó.

Prijave se podnose isključivo pismenim putem na adresu:

Fondacija za zaštitu i unapređenje životnog okoliša »NEVEN« Trg Cara Jovana Nenada 15/11 24000, Subotica

S naznakom: Za Natječaj NE OTVARATI. Neblagovremene i nepotpune prijave se neće uzeti u obzir.

Prezentacija rezultata istraživanja o programima Radio televizije Vojvodine

Nedovoljno sadržaja iz Vojvodine

Misija i koncepcija Radio televizije Vojvodine nalazi se u odgovoru na pitanje čega ne bi bilo na medijskom nebu da nema Radio televizije Vojvodine. Ona ne treba da bude klon nacionalnog javnog radiodifuznog servisa, zaključio je Milorad Đurić

Priredila: Dušica Dulić

Malo informacija o zbivanjima u Vojvodini, mali opseg tema s dominacijom političkih sadržaja, mali opseg socijalnih pozicija subjekata, kao i to da odabir subjekata ne promovira multikulturni karakter Vojvodine, niski tehničko-tehnološki standardi priloga, niska razina profesionalnog angažmana novinara, – samo su neke od konstatacija koje je iznijela koordinator empirijskog istraživanja, odnosno monitoringa transformacije Radio televizije Novi Sad u Radiodifuznu ustanovu Vojvodine, *Jovanka Matić*.

Pod ovim nazivom je, naime, realiziran projekt Novosadske novinarske škole uz potporu Pokrajinskog tajnika za informacije *Milorada Đurića*. Njegovi rezultati prezentirani su u Izvršnom vijeću Vojvodine generalnoj ravnateljici RTV *Dini Vranešević-Kurbatvinsky*, članovima Upravnog i Programskog odbora RTV, ravnateljima i urednicima programa RTV i članovima Odbora za informiranje Skupštine Vojvodine.

OBJEKTIVNO ISTRAŽIVANJE: Pokrajinski tajnik za informacije *Milorad Đurić* je, pozdravljajući nazočne, istaknuo značaj projekta upravo za Radio televiziju Vojvodine. Nakon godinu dana kako je Radio televizija Vojvodine u statusu javnog radiodifuznog servisa Vojvodine pravo je vrijeme da se sprovede jedno ovakvo objektivno istraživanje koje će dati odgovor na pitanje koliko ova ustanova ispunjava svoje zakonske obveze javnog servisa.

Bez planiranja i komunikacije između etničkih zajednica: jedan od rezultata istraživanja

Ravnateljica Novosadske novinarske škole *Dubravka Valić-Nedeljković* upoznala je nazočne s projektom, koji je obuhvatio četiri ciklusa, od kojih su tri obrađena. Prvi ciklus je obuhvatio analizu informativnih sadržaja, koji su praćeni od 18. do 24. rujna 2006. godine, drugi ciklus je obuhvatio analizu kulturno – obrazovnih sadržaja od 6. do 12. studenoga prošle godine, treći – informativnih sadržaja praćenih tijekom predizborne kampanje od 12. do 18. siječnja ove godine. Četvrti ciklus

je realiziran u travnju ove godine. Monitoringom su bili obuhvaćeni programi na srpskom, mađarskom, slovačkom, rumunjskom, rusinskom i romskom jeziku, a utvrđivalo se koliko program RTV Vojvodina uspijeva odgovoriti na zakonske odredbe koje utvrđuju posebne programske zadatke za javni servis, u kojoj mjeri se poštuje pravo na informiranje na materinjem jeziku, u kojoj mjeri javni servis promovira »vojvođanski identitet« koji se očituje u jačanju multikulturalnosti kroz uvažavanje

prava na različitost, kao i to koliko programi RUV njeguju tolerantnu i nediskriminacijsku komunikaciju nasuprot jeziku mržnje prema manjinama, odnosno većini.

Koordinatorica projekta *Jovanka Matić* rekla je kako je u pitanju bio veoma težak zadatak, jer je trebalo analizirati 11 programa u tri kruga. U prvom krugu praćene su 73 emisije informativnog karaktera s 1186 priloga. U rujnu prošle godine, samo u 11 posto tv-priloga koristila se slika i u sedam posto radio priloga »živi govor«.

Istraživanje iz travnja pokazuje kako se taj broj povećao za 10 do 12 posto. Po rujanskim istraživanjima dominirale su neautorizirane vijesti. U travnju je povećan broj autorskih izvještaja i složenijih novinarskih formi. Dakle, uočava se pozitivan trend u svim pratećim prilogima. Analiza priloga tijekom predizborne kampanje ukazuje kako su prekršena pravila RRA kad je u pitanju ravnopravnost, odnosno ravnomyjnost prikazivanja svih izbornih listi, ali i to da se više vodilo računa o potrebama političkih partija, nego birača. Pored toga, kako je iznijela Jovanka Matić, zbog nepostojanja zajedničke strategije nije bilo jednake dostupnosti informacija svim etničkim zajednicama. Što se tiče analize ne-informativnih programa, iznijela je zaključak kako ne postoji planiranje programa i ne

postoje kriteriji za odabir tema koje su od javnog interesa, kao i to da ne postoji komunikacija između etničkih zajednica.

LOŠI UVJETI RADA: Nakon prezentacije rezultata ovog projekta poveo se razgovor u kome su sudjelovali ravnatelj i urednici Radio televizije Vojvodine. Generalna ravnateljica RTV Dina Vranešević Kurbatvinski je iznijela značaj dobivenih rezultata, jer se »greške« jedino tako mogu ispravljati. Ona je, međutim, ukazala kako RTV nema preduvjete da postane javni servis, jer 40 posto Vojvodine nije »pokriveno« signalom. Naime, srušeni odašiljači nisu obnovljeni i izgrađeni, oprema je zastarjela – kamere su iz 75. godine prošlog stoljeća, nedostaju računala, vozni park – dakle tehničko-tehnološki preduvjeti za proizvodnju programa, pa i kva-

litetnog programa. Ona smatra kako je nedopustivo da nitko u državi o tome ne vodi brigu i uputila apel da se osiguraju sredstva za ove namjene. Kritika na proizvodnju programa stoje i stoga će RTV uspostaviti suradnju sa Novosadskom novinarskom školom, kroz seminare i edukaciju za izvještače Radija i televizije Vojvodine.

Na kraju sastanka, pokrajinski tajnik za informacije Milorad Đurić je ukazao na značaj provođenja ovakvog istraživanja i razmjenu argumenata o njegovim rezultatima.

»Javni servis mora biti izložen javnosti na različite načine, jer je osnovan da služi građanima Vojvodine i financiran novcem građana Vojvodine. Uspjeh današnjeg okruglog stola je što je otvorio svojevrsnu javnu deba-

tu o programima RTV i iznio u javnost probleme i rezultate rada. Ono o čemu bi trebalo sljedeći put govoriti jest misija javnog servisa i tu su moguća različita mišljenja. Nije sporno da je Radio televizija Vojvodine »hendikepirana« u svakodnevnom radu, ali misija javnog servisa je da informira, educira i zabavi. Imamo dva javna servisa – nacionalni i pokrajinski i zato je glavna tema kakva je funkcija pokrajinskog radiodifuznog javnog servisa. Nedovoljno sadržaja iz Vojvodine je glavni problem o kome treba razmišljati. Misija i koncepcija Radio televizije Vojvodine nalazi se u odgovoru na pitanje čega ne bi bilo na medijskom nebu da nema Radio televizije Vojvodine. Ona ne treba da bude klon nacionalnog javnog radiodifuznog servisa«, zaključio je Milorad Đurić ■

Emisija »Multiethnik« na novosadskoj TV Panonija

Doprinos komunikaciji većinskog i manjinskog stanovništva

Kroz titlovanje svih priloga iz života nacionalnih zajednica emisija informacije čini zanimljivim i za većinsku populaciju u Vojvodini

Od rujna prošle godine, jedanput tjedno – srijedom od 22.40 sati (repriza nedjeljom od 12.00) novosadska TV Panonija, koja se putem kablovske televizije može vidjeti u cijeloj Srbiji, emitira emisiju pod nazivom »Multiethnik«. Emisija se, prema riječima njezine urednice *Gordane Bjelajac*, bavi pitanjima i afirmacijom suživota u Vojvodini.

»S obzirom da u Vojvodini osim većinskog srpskog naroda žive desetine registriranih nacionalnih manjina koje imaju svoja nacionalna vijeća, TV Panonija je skupa s Pokrajinskim tajništvom za propise, upravu i nacionalne manjine, te Ministarstvom kulture Srbije i Pokrajinskim tajništvom za kulturu, u namjeri širenja multikulturalizma i tolerancije, uvela emisiju 'Multiethnik'«, kaže urednica emisije. »U dvadesetominutnim emisijama obrađujemo različite događaje i teme iz života manjinskih zajednica – od političkih, socioloških do kulturnih i zabavnih. Ne trudimo se nacionalne manjine razmjerno predstavljati, ali budući da je mađarska nacionalna manjina najbrojnija i rekla bih najaktivnija, oni su najviše zastupljeni po broju priloga. Ipak, nastojimo popratiti sve događaje i teme koje smatramo bitnima i one za koje dobivamo najave«, kaže urednica dodajući kako je iz hrvatske manjinske zajednice u Novom Sadu i Vojvodini, osim nekoliko kulturnih, pokriveno malo događaja.

Ovu činjenicu ona obrazlaže riječima da su pripadnici hrvatske zajednice ovdje »malo aktivni«.

»Doduše, prema podacima znam kako mnogi za našu emisi-

ju još ni ne znaju, jer ljudi nisu navikli gledati emisije s ovakvim temama na privatnim lokalnim i regionalnim televizijama«. Jedan od kurioziteta emisije jest titlovanje svih priloga za što su angažirani stručni prevoditelji, a ovakav pristup, kako ističe urednica, događaje i teme iz života nacionalnih manjina čini zanimljivim i za većinsku populaciju. »Jedino projekti bliski i manjinskim zajednicama i većinskom stanovništvu, mogu ispuniti svrhu međusobne komunikacije, približavanja stavova i afirmacije suživota. Smatramo da emisija 'Multiethnik' značajno pridonosi međusobnoj komunikaciji većinskog i manjinskog stanovništva«, zaključuje urednica.

D. B. P.

Mogućnost najave događanja

»Nastojimo 'pokriti' svaki događaj za koji dobivamo najavu«, kaže urednica napominjući kako informacija o događaju ne mora uvijek biti video-zapis, te postoji mogućnost da se informacija poslana pismenim putem nađe u emisiji.

Telefoni redakcije su 021/423-498, 021/423-497, 021/423-499, fax je 021/528-042, a e-mail emisije je multiethnik@panonija.tv.

Vjerni tradiciji

Gibarački kirbaj

Danas su raseljeni diljem Hrvatske i diljem svijeta, ali s jednakim žarom štiju svoga sveca, sv. Ivana Nepomuka i sjećanje na Gibarac, za njih najljepše selo na svijetu

Crkveni god, ili pučki kirbaj, uobičajeno je posvećen nebeskom zaštitniku mjesta, grada ili sela, a Gibarčani su za svojega nebeskog zaštitnika izabrali svetog Ivana Nepomuka (lat. Joannes Nepomucenis), i to još sredinom 18. stoljeća, kada je u Gibarcu ponovno uspostavljena župa. Naime, prva je župa u Gibarcu zabilježena, prema vlč. Antunu Jarmu, davne 1302. godine, no u to vrijeme kroničari i ne bilježe što je bilo sa župom i župljanima, osim da je Gibarac od 1526. do 1691. bio pod turskom vlašću, i negdje polovicom 18. stoljeća ponovno se spominje filijalna župa koja je u sastavu Malavašice a oko godine 1747. odvaja se i pripaja župi Kukujevcima. Mada Stjepan Pavičić, bilježi da se godine 1678. u svoja mjesta vraćaju žitelji Bapske, Novaka i Gibarca i da se u tim selima govori ikavica.

U kanonskim vizitacijama iz toga doba zabilježeno je da Gibarac ima crkvu drvetom građenu, iznutra omazanu blatom a da je oltar posvećen sv. Ivanu Nepomuku. Godine 1894. Gibarac je dobio i prvu javnu upravu na čelu koje je bio načelnik, a katastarska općina od toga doba nosi naziv Katastarka općina sveti Ivan Nepomuk-Gibarac.

NA CARSKOME DRUMU:

Gibarčanke na Stračevićevom trgu u Osijeku

I današnja obiteljska prezimena datiraju iz toga doba, kako bilježi vlč. Emerik Gašić iz Komletinaca, župnik moravički, jer već tada su u Gibarcu zabilježeni Šijakovići, Beladovići, Čobanovići, Žebići, Marošičevići, Čolići, Tomići, Martinovići, Vidakovići, Barišići, Hajdukovići, Salanski i drugi, a centar sela bio je na Krstini, jer tu je prolazio i carski drum Mursa (Osijek) – Sirmium (Mitrovica), pa se pretpostavlja da je i crkva drvetom građena bila u centru sela, tu negdje na Lekinom guvnu. Kako je u to doba, a i dan-danas, na tome potezu visoka razina podzemnih voda, pa je znalo biti vode u podrumima, selo se razvija sjevernije, prema obroncima Fruške Gore, pa je i centar pomaknut nekih 800 do

1000 metara sjevernije, a onda se opet u centru grade škola i crkva. Prva pučka škola otvorena je u Gibarcu još 1770. godine, a zgrada današnje osnovne škole u Gibarcu podignuta je 1857. godine, dok je gradnja sadašnje crkve počela 1801. godine i trajala je do 1810., kada je sagrađen toranj a crkva je završena i blagoslovljena 31. listopada 1811. godine, bilježi dr. Rudolf Horvat.

Na početku XX stoljeća, godine 1900. Gibarac ima 166 kuća u kojima živi 913 žitelja, od čega 837 katolika, 45 pravoslavnih, 23 grkokatolika, 7 kalvina i 1 luteran, a po materinskom jeziku bijaše tada 780 Hrvata, 62 Nijemaca, 33 Mađara, 39 Srba, 20 Rusina, 2 Slovaka i 1 Čeh. Čitati i pisati znalo je 179 muških i 117 ženskih žitelja.

100 GODINA POSLIJE: Gotovo stotinu godina poslije, 1991. godine, statistički podaci su gotovo identični. Žitelja je 989, ali je kućanstava više, 296, jer se obitelji raslojavaju, ali Hrvata je najviše, gotovo 95 posto a ostalih 5 posto je Nijemaca, Srba, Rusina, Slovaka i Roma. Nažalost, to su i posljednji statistički podaci koje će spominjati Gibarčani, oni izvorni, pravi. S početkom agresije na Republiku

Hrvatsku diljem Srijema vrši se neviđeni pritisak na hrvatsko pučanstvo, posebice u mjestima gdje su oni i većinsko pučanstvo, i ljudi bježe pred prijetnjama i terorom. Najprije u Slankamenu, pa u Hrtkovcima, Beški, Nikincima, Golubincima, Kukujevcima, Gibarcu i da ne nabrajam. Teror se nastavlja pa i pojačava 1992. pa i 1993. godine i iseljavanja su sve učestalija, da bi se naizgled primirilo 1994. i prvom polovicom 1995., a onda nakon Oluje, nastoje očistiti temeljito, a Kukujevci i Gibarac su očišćeni posve. Noć uoči blagdana sv. Lovre-mučenika, nitko od Gibarčana nije spavao u svojoj kući, no sutradan, nakon intervencije policije, četrdesetak se obitelji vraća svojim devastiranim kućama, od čega 28 katoličkih obitelji, jer za sljedeći je blagdan Sveta tri Kralja, vlč. Berislav

Gibarčani na međunarodnoj smotri folkloru u Zagrebu

Petrović u Gibarcu blagoslovio 28 katoličkih domova. Danas su te brojke još manje.

I DANAS: Od 300 Gibaračkih obitelji više od 260 raseljeno je diljem Hrvatske i diljem svijeta i danas nas ima od Austrije do Australije, a u Hrvatskoj, Gibarčani su raseljeni u 66 gradova i sela od Darde do Splita i od Vukovara do Poreča. U Gibarcu se okupimo tek za Svisvete i Dušni dan, ili kako smo to u Gibarcu govorili, za Mrtve dane, zapalimo svijeće, položimo svježe cvijeće i izmolimo Očenaš za naše najmilije. Baš jesenas, vlč. *Krešimir Bulat*, tim je povodom prikazao svečanu euharistiju, a gibaračka je crkva sv. Ivana Nepomuka bila popunjena kao nekada, kad smo još svi bili u Gibarcu.

Osnovali su protjerani Gibarčani svoju zavičajnu udrugu sa sjedištem u Osijeku, jer u Osijeku i okolici najviše je gibaračkih obitelji, što je samo znak da ne može Šokac bez Šokadije. Okupimo se s vremena na vrijeme, da čuvamo uspomenu na Gibarac, da njegujemo lijepu šokačku tradiciju i pre-

lijepe narodne običaje, da djeci sačuvamo uspomenu na Gibarac, da ga ne zaborave.

U POGANOVcima: U Poganovcima, selu u podgoračkoj Općini, utočište je našlo 46 gibaračkih obitelji. Prije 15 godine, 1992. tamo su došle prve obitelji, *Marice Tomić i Adama Mađarca*, a već u rano proljeće sljedeće godine dolaze *Antini i Perokovi, Orozovi, Andakovi i Andriškovi, Jolovi, Milaševići, Manojlini i Miščini*, a onda nakon protjerivanja 1995. godine dolaze i ostale obitelji, *Šećerovi, Dujkovi, Rezini, Đuričevići* i tko bi nabrojao svih 46 obitelji.

Malo selo, tek stotinjak kuća, od čega 9 hrvatskih-katoličkih i nešto srpskih-starosjedilačkih, bez infrastrukture, bez telefona i javne rasvjete, bilo je noćna mora za urbane Gibarčane, koji su nadomak Šida živjeli od povrćarstva i voćarstva. Zemlja loša, ratno stanje, tržište nesredeno, posla nema, pa se ti snadi. No vrijedni su se Gibarčani snašli, danas imaju svu potrebitu infrastrukturu, ali selo stari a mladi odlaze. Puno je danas praznih gibaračkih kuća, *Orozova, Lajtoševa, Mađarčeva, Miletova, Dujkova, Barišćeva, Šećerova* i da ne nabrajam, ali utjeha im je, dvije obitelji Gibarčana iz Kapelne su preselile u Poganovce.

Tradicionalno okrenuti svojoj katoličkoj vjeri, Gibarčani su u početku imali problem jer u selu nije bilo katoličke crkve, pa su se na molitvu okupljali u Domu kulture. No već iste jeseni, 1995. godine, Biskupija je uslišila njihovu zamolbu i biskup, msgr. *Ćiril*

Crkva u Poganovcima

sin, studirao je pravo i stekao doktorat, ali božji ga glas poziva u svećenike. Klerik praške nadbiskupije postaje 1370. godine i javni bilježnik, a onda odlazi u Padovu gdje je usavršio teologiju i 1380. stupa u svećenike, a već godine 1389. je generalni vikar praške nadbiskupije. Kada je češki kralj *Vaclav* došao u sukob s nadbiskupom *Jenštejnom* i ovaj bježi

iz Praga, na njegovo mjesto dolazi Ivan Nepomuk, ali i on vrlo brzo dolazi u sukob s kraljem. Legenda kaže da Ivan nije htio odati tajnu kraljičine ispovjedi, i kralj je naložio da ga zatoče i muče, a jedne je noći s Karlovog mosta bačen u Vltavu. Vjernici su pronašli tijelo i sahranili ga u katedrali sv. Vida u Pragu, a mučeništvo ovoga sveca ubrzo je prešlo u legendu diljem Češke, a tijekom 17. stoljeća raširilo se diljem austrougarskih pokrajina, pa i u Hrvatskoj. I službeno je priznat za mučenika 1729. godine, a atributi su mu ispovjednička roketa, aureola s 5 zvijezdica oko glave i prst na ustima, kao znak šutnje«. Dio je propovjedi vlč. Blumenšteina.

Umro je jer je šutio. I Gibarčane zamalo nije zapala sudbina sveca zaštitnika, samo zato što su šutjeli. Stradali su pred naletom agresije samo zato što su Hrvati, i da nisu odlučili seliti, zasigurno bi prošli poput svog nebeskog zaštitnika. Danas su raseljeni diljem Hrvatske i diljem svijeta, ali s jednakim žarom štiju svoga sveca, sv. Ivana Nepomuka i sjećanje na Gibarac, za njih najljepše selo na svijetu.

Slavko Žebić

Kos je blagoslovio temelje nove crkve u centru Poganovaca, a gradnja je trajala sve do 2000. godine. Pomogli su svi žitelji Poganovaca, okolnih mjesta, Zavičajna udruga, gradovi Našice i Osijek a najviše županija Osječko-baranjska, pa i Gibarčani u bijelom svijetu, tako i dr. *Đuro Josić*, čiji je otac podrijetlom Gibarčan. U jesen 2000. crkvu je blagoslovio msgr. *Marin Srakić*, biskup Đakovačke i srijemske biskupije, a kum je tom prigodom bio naš Srijemac, predsjednik Hrvatskog sabora *Zlatko Tomčić* a među gostima su bili brojni saborski zastupnici i naravno Gibarčani sa svih strana.

O kirbaju sam počeo, pa da tako i završim. I ove su godine Gibarčani pohrlili u Poganovce baš u srijedu, 16. svibnja, nadnevak našeg nebeskog zaštitnika, no radni je dan pa crkva nije bila popunjena kao kada je nedjelja, šteta, jer župnik vlč. *Đuro Blumenštein* je prikazao prelijepu euharistiju a propovijed je bila za pamćenje. »Nikada i nisam čula toliko lijepoga o sv. Ivanu Nepomuku«, kaže *Spomenka Barišić*, koja svira i pjeva u crkvi. **TAJNA KRALJIČINE ISPOVJEDI:** »*Ivan Nepomuk* rođen je u Češkoj 1350. godine, kao županov

Hrvatske tvrtke u Srbiji

Konkurencija sitnim poduzećima

*Ugrađivanjem prvoklasnog materijala koji nabavljamo iz Hrvatske trudimo se izbjeći naknadni prepravak radova, koji bi bio čist gubitak za poduzeće * Na teren se šalju radnici, koji su opredijeljeni za rad i koji su ozbiljni*

Piše: Olga Perušić

Poslovnih ponuda u Srbiji, za poduzeće koje se bavi vodoinstalaterskim radovima, uvođenjem centralnog grijanja, plina i opreme za klimatizaciju, te osiguranjem uličnih vodova i kanalizacije, ima doista puno jer konkretno na sjeveru Vojvodine ne postoji poduzeće koje sve to skupa obavlja. Tu je svoj interes prepoznalo poduzeće »Termoin« iz Pleternice, koje u suradnji s »SMB gradnjom« radi kao kooperant. Za potrebe izgradnje primjerice KTC-a, za navedene poslove trebalo bi angažirati nekoliko posebnih poduzeća, što se ne isplati jer je cijena rada ovdašnjih majstora približno jednaka, a vjerojatnost da će biti prekoračenja rokova je velika zbog međusobnog čekanja većeg broja poduzeća.

Voditelj radova Nežad Anđelija došao je u Srbiju raditi u svibnju prošle godine, dok su ostali majstori – Sandro Valentić, Pero Zeba, Antun Alaber, Branko Jakovljević, Ivan Senjak i Zoran Šipura u Subotici od prosinca.

GRADILIŠTA: Vođenje gradilišta raspodijelili su Nežad Anđelija i Branko Jakovljević, koji u poduzeću rade duži niz godina. Trenutačno rade na pet lokacija, na cesti od Subotice prema Paliću grade skladište i luksuzni hotel, na Paliću grade vilu, u Aleksandrovu rade na poslovnom prostoru za poduzeće »V-pro« i na supermarketu »KTC« u Bečeju. Izgradnju KTC-a prate već četiri godine, a sudjelovali su i u izgradnji subotičkog, somborskog i apatinskog supermarketa. Osim toga u Subotici su radili na izgradnji stambenog objekta na Proizivci, koji je prošle godine završen. Poduzeće u Hrvatskoj poglavito gradi apartmane na primorju, skladišta i stambeno-poslovne prostore. Nedavno je odobren projekt po kojem će graditi stambenu zgradu u Zagrebu. Po riječima voditelja posla Nežada, najvažnije je za građevinsko poduzeće steći ugled u toj djelatnosti i dobro poslovati. Na ovome poslu nema puno odmora jer je sezona tijekom cijele godine, iz čega i proizlazi težina posla jer se radi u hladnoći i na propuhu,

pa se radnici lako razbole. Na teren se šalju radnici, koji su opredijeljeni za rad i koji su ozbiljni. Upravo to tvrtka i cijeni, jer što dalje, sve je teže naći poduzeće koje redovito plaća i prijavljuju svoje djelatnike.

ne bismo platili penale, što bi bio veliki izdatak, ali i da bismo mogli što više posla primiti. Osim toga, ugrađivanjem prvoklasnog materijala, koji nabavljamo iz Hrvatske, trudimo se izbjeći naknadne prepravke radova, što bi bio

Majstori iz Hrvatske rade na srbijanskim gradilištima

»Prvih godinu dana sam radio u svom gradu, a nakon toga uslijedio je terenski rad. To nosi ovaj zanat, čovjek ide tamo gdje ima posla i što se prije pomirimo s tim, to bolje po nas. Svi mi sada prvi put radimo u Srbiji, i tu nam se dopada jer je mirno, a doma idemo svaki drugi vikend, pa smo tako i navikli« pojašnjava Nežad Anđelija.

ROKOVI: U ovoj djelatnosti građevinarstva rokovi su od velike važnosti, pa je cilj što prije završiti posao, kako bi poduzeće moglo prihvatiti druge ponude.

»Možemo se pohvaliti kako nemamo vremenskog prekoračenja u poslu, prvenstveno da

čist gubitak za poduzeće. Ugrađujemo cijevi od aluplastike, koje su danas najkvalitetnije i nema vidljivih instalacija. Sada, pri građenju luksuznog hotela, ugradili smo trideset kupaonica s instalacijama i sanitarnim čvorovima za samo mjesec dana. Materijal i opremu poglavito nabavljamo u Hrvatskoj jer je tehnika izrade tamo naprednija i kvalitetnija«, komentira voditelj posla Nežad Anđelija. Poduzeće »Termoin« iz Pleternice po svemu sudeći bit će još neko vrijeme prisutno na srbijanskom tržištu, jer po riječima Nežada, poslovnih ponuda ima za iduće dvije godine.

Na novoj adresi Oglasno odjeljenje ponovno radi

U ime redakcije »Subotičkih novina« obavještavam naše poštovane čitatelje i javnost da je nakon onemogućavanja rada oglasnog odjela, pronađeno privremeno rješenje za predaju poruka, sjećanja, čitulja... Dok oglasni odjel ne bude mogao ponovo normalno raditi, u suradnji s privatnim pogrebnim poduzećem »Funero« dogovoreno je da se čitulje od ponedjeljka 21. svibnja mogu predavati u njihovim prostorijama. Adresa je Karadordev (Kelebijski) put broj 2, a telefon 55 44 33.

Ovom prigodom podsjećam sve čitatelje da nakon dva besplatna broja na osam stranica, ovoga petka »Subotičke novine« izlaze na povećanom broju stranica i više neće biti besplatne.

Đ. D.

Obilježena desetogodišnjica »Heriona« Frizure svjetskih trendova

U petak, 18. svibnja, u dvorištu »Stare pizzerije«, održala se revija frizura, povodom desetogodišnjice rada frizerskog salona »Herion«. Salon vodi *Zoran Višković*, koji se ovim poslom bavi već dvadeset godina. Zanat je učio od svoje majke i od profesionalaca u Londonu, a radio je u Njemačkoj i Mađarskoj. Sudjelovao je u mnogim natjecanjima frizera, na kojima je osvajao prva mjesta, a 2003. godine otvorio je i školu za frizere. Na reviji frizura svoj rad predstavile su i njegove učenice i suradnice.

O. P.

Obilježena dva jubileja Povratak u školske klupe

Proslava 50 godina mature generacije 1956/57. godine, učenika Trgovačke škole i 100 godišnjica postojanja Trgovačke akademije u Subotici, upriličena je 19. svibnja u Ekonomskoj školi »Bosa Miličević«. Sama svečanost osim pozdravnog govora i prozivanja učenika, sadržala je i podjelu svečanih jubilarnih diploma.

Zlatni ljubilej generacije 1956/57. godine

»Samo za ovu prigodu mjesto za katedrom zauzeo je dr. *Aleksandar Šimoković*, koji je održao svečani školski sat, a proslavu je pripomogla pomoćnica ravnatelja škole, sa suradnicima, kao i profesori u mirovini *Marija Sabo* i *Tiberije Kopilović*«, pojašnjava organizator skupa, *Toma Gabrić*.

Po završetku svečanosti i druženja sudionici su posjetili Pravoslavno groblje kako bi polaganjem cvijeća i paljenjem svijeća odali počast razrednici *Milici Rakić*.

O. P.

25. svibnja 2007.

Jubilarni susreti Obilježena obljetnica 60 godina od mature

U subotu, 19. svibnja okupila se generacija koja je svoje obrazovanje završila davne 1947. godine, te je diplomu učitelja, ponijelo oko 120 studenata. Ove godine su se susreli i proslavili jubilej od 60 godina. Kako nam je rekla jedna od organizatorica ovoga susreta *Viktorija Grunčić*, do sada su se susreli već nekoliko puta, te obilježili jubileje

od 20, 30, 40, a sada i 60 godina od svoje mature. Na ovome susretu se okupilo 25 učitelja i učiteljica u mirovini, skupa su otišli na sv. misu, te zajednički ručak.

Ž. V.

Podjela baby paketa u Crvenom križu u Subotici Darovi za najmlađe stanovnike

U okviru obilježavanja Tjedna Crvenog križa, tradicionalni događaj, podjela baby paketa, održan je u petak 18. svibnja u prostorijama Crvenog križa u Subotici.

Tjedan Crvenog križa obilježen je od 8. do 15. svibnja, u tom je razdoblju u subotičkoj Općoj bolnici rođeno 24 beba – 10 djevojčica i 14 dječaka.

Paketi su u petak svečano uručeni, uglavnom očevima novorođenčadi, a pripremili su ih Crveni križ Subotice i Crveni križ Srbije. Svaki paket sadrži po jednu prigodnu Radosnicu, četiri bodija, benkidu, kapicu, portiklu, te mjesečni list »Trudnoća«, a svi ovi darovi nalaze se u vrećici koja je tiskana za ovu prigodu.

Ispred Crvenog križa Subotice, roditelje je pozdravila stručna suradnica *Bernardica Ivanković*, koja je roditeljima uputila čestitke i zahvalila se što su pružili šansu novome životu.

Otac malog Nikole, koji je rođen upravo na Svjetski dan Crvenog križa, *Dragan Kriva* je rekao: »Sretan sam i polaskan što sam pozvan, a osobito mi je drago zbog mog sina. Ovo nam je prva beba, ali se nadam da nećemo ostati na tome. Mislim da je ova akcija veoma dobra i kako je to poticaj za mlade roditelje«.

Cilj darivanja novorođenčadi u okviru obilježavanja Tjedna Crvenog križa je doprinos borbi protiv negativne stope prirodnog priraštaja.

Ž. V.

Tematska večer u Petrovaradinu

U čast Ilije Okrugića

Program je održan u povodu 180 godina rođenja i 110 godina od smrti ovog znamenitog Srijemca

Tamburaši »Jelačić«

U organizaciji Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Jelačić«, u Petrovaradinu je 12. svibnja održana tematska večer posvećena Iliji Okrugiću (1827.-1897.) u povodu 180 godina rođenja i 110 godina od smrti ovog znamenitog Srijemca. Ovaj spomendan je održan na poznatom srijemskom svetištu Gospe Snježne – Tekijama, gdje je i pokopan Ilija Okrugić – Srijemac.

Program obilježavanja počeo je svečanom misom posvećenom Iliji Okrugiću, koju su predvodili Dekan Petrovaradinskog deka-

nata i župnik župe Sv. Roka u Petrovaradinu preč. Marko Loš. Nakon svete mise, skup je otvorila voditeljica programa *Etel Koči* i na samom početku pročitala riječi koje se nalaze na nadgrobnoj ploči Ilije Okrugića uz tekijsku crkvu od prijatelja mu *Jovana Hranilovića*: »Svećeniče, pjesniče i druže / kakovi se ne rađaju često./ Dva plamena nad grobom ti tuže./ ponajbolji s'tobom im je nesto; Hrvatska nam naša mila mati / Ime će ti zlatom okovati«.

Josip Ursić, od nedavno novi predsjednik Društva, zahvalio je uzvanicima i svima koji su nazo-

čili ovom značajnom događaju za Petrovaradinke, a o životu Ilije Okrugića govorio je profesor povijesti *Dominik Deman*. U programu su nastupili Pjevački zbor »Jelačić«, pod ravnateljstvom *Vesne Kesić-Krsmarić*, koji je otpjevao skladbe Okrugićevih pjesama »Spomeni se« i »O tekijska Gospo sveta« i tamburaši »Jelačića« koji su odsvirali skladbe »U našem lijepo ti je Srijemu« i »Milkina kuća«, te *Željko Andrić* koji je otpjevao pjesmu »Domovino, slatko milovanje«.

Večeri su, između ostalih, nazočili konzul Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici *Tihomir Šilović*, direktor NIU »Hrvatska riječ« *Zvonimir Perušić*, predsjednik Mjesne zajednice Petrovaradin *Petar Mudri* i predsjednik DVD Petrovaradin *Pavao Sič*. Također, večeri je nazočio i lijep broj gostiju iz Srijemske Kamenice, Srijemskih Karlovaca i Novog Sada.

I. K.

Petar Mudri, Tihomir Šilović, Petar Barbek i Pavao Sič

Pjevački zbor »Jelačić«

Mnogostruko talentiran stvaralac

Ilija Okrugić je rođen u Srijemskim Karlovcima 12. svibnja 1827. godine, od roditelja koji su porijeklom iz Morovića, kraj Šida. Pučku školu i gimnaziju je završio u rodnom mjestu. 1842. godine je otišao u Đakovo u sjemenište. Za svećenika se zaređio 1850. godine. Bio je prvi ređenik mladog biskupa Josipa Jurja Strossmayera. Prvih nekoliko godina svog svećeničkog života proveo je kao kapelan u raznim slavonskim i srijemskim mjestima, počev od Kukujevac. Od 1866. pa sve do svoje smrti 30. svibnja 1897. bio je župnik crkve sv. Jurja u Petrovaradinu.

Bio je mnogostruko naobražen i talentiran čovjek: svećenik, opat, pjesnik, književnik, povjesničar, skladatelj, pretežito dramski pisac, hrvatski iliričar i poznavatelj narodnog života i običaja, pobornik jedinstva južnoslavenskih naroda, ekumenizma, vjerske i međunacionalne tolerancije ali i hrvatski rodoljub.

Jedinstven spoj plesa, glazbe i tradicije

U subotu, 19. svibnja, u Tavankutu je održan koncert Folklornog ansambla »Zagreb-Markovac« iz Zagreba u okviru kulturne suradnje s HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta. Gosti su u dvoipolsatnom koncertu prikazali jedinstven spoj prekrasne uvježbanosti, plesa, glazbe i tradicije. Kroz plesove iz Posavine, Slavonije, Međimurja, Podravine i s Paga, prezentirana je prava riznica hrvatskog folklora, u ponekim koreografijama uobličena čak i kroz običaje pojedinih krajeva. Prekrasne nošnje u koje su plesači bili odjeveni te pjesme pojedinih regija, ritmički i dinamički dobro pripremljen koncert – oduševljenim gledateljima bilo je pravo uživanje, a gostima prava nagrada burnim pljeskom i ovacijama publike.

Ansambl »Zagreb-Markovac« iz Zagreba u Tavankutu

Ujedno, bio je ovo prvi koncert gostujućeg ansambla u ovoj sezoni, a već idućeg dana na povratku iz Tavankuta, neumorni plesači upriličili su cjelovečernji koncert u Županji.

L. S.

Najeminentniji tamburaški sastavi

Proteklog vikenda, 19. i 20. svibnja, u Rumi je održan tradicionalni 18. Festival tamburaških orkestara Srbije. U velikoj dvorani rumskog Kulturnog centra u ova dva dana predstavili su se najeminentniji tamburaški sastavi iz Novog Sada, Jaše Tomića, Šapca, Subotice i, naravno, Rume, a specijalni gost ovogodišnjeg festivalskog događaja bio je tamburaški orkestar »Sondergo« iz Sent Andreje u Republici Mađarskoj. Ruma se i ove godine predstavila s dva velika tamburaška orkestra: Gradskim tamburaškim orkestrom »Branko Radičević« i Velikim tamburaškim orkestrom HKPD »Matija Gubec«. Nastup svakog orkestra ocjenjivao je i stručni žiri, a najviše bodova osvojio je Subotički tamburaški orkestar pod vodstvom *Zorana Mulića*.

I ove godine Festival tamburaških orkestara Srbije financirali su Općina Ruma, Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje i kulturu i Ministarstvo kulture Republike Srbije, a u oba festivalska dana večera za sve sudionike priređena je u prostorijama HKPD »Matija Gubec« na Bregu.

Nikola Jurca

Blaženka Merковиć nova predsjednica

Namjesto dosadašnjeg predsjednika udruge *Aleksandra Vukovića* ovu će dužnost obnašati *Blaženka Merковиć*, odlučeno je na godišnjoj skupštini Hrvatske udruge kulture »Lajčo Budanović« iz Male Bosne, koja je održana 14. svibnja.

Za zamjenicu predsjednika izabrana je *Duška Merковиć*, a na dužnost tajnika *Stipan Dulić*. Uz troje navedenih, članovi predsjedništva u iduće četiri godine bit će *Darinka Stantić*, *Julija Skenderović*, *Slavica Mezei* i *Katarina Dulić*.

Na skupštini su izabrani i članovi Nadzornog odbora, kojeg sada čine *Jelena Dulić*, *Ivan Ivković* i *Robert Merковиć*.

D. B. P.

Smotra crkvenog pučkog pjevanja

Na poziv DPBS »Ižip« iz Topolja, (Republika Hrvatska) mješovita pjevačka skupina HBKUD-a »Lemeš« iz Svetozara Miletića nastupila je na šestoj baranjskoj smotri crkvenog pučkog pjevanja s temom »Marijo svibnja kraljice« u crkvi Sv. Petra i Pavla u Topolju, u nedjelju, 20. svibnja 2007. godine.

Po dolasku u Topolje pjevači su obišli etno-kuću, a potom su u narodnim nošnjama uz zvuke gajdi ušli u crkvu zajedno sa zborovima iz Antina, Batine, Mohača, Draža, Vidovice, Gajića, Kupina i naravno, domaćinima, muškom pjevačkom skupinom »Ižipci«, koji su ujedno otvorili ovu smotru. Sve prisutne pozdravio je upravitelj župe Topolje, velečasni *Josip Kolesarić*.

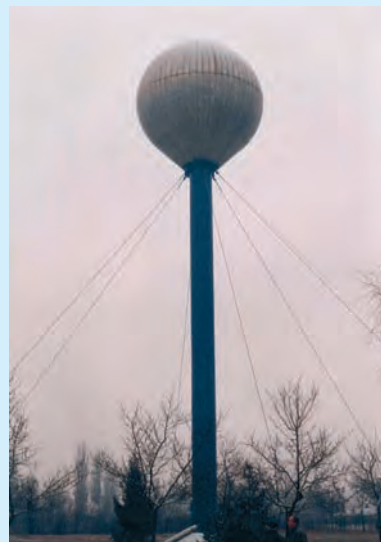
Pjevačka skupina HBKUD »Lemeš« iz Svetozara Miletića

Po nastupu svih zborova, uz dvije skladbe, jednu marijansku a drugu po vlastitom izboru, organizatori smotre su svim sudionicima dodijelili zahvalnice i prigodan poklon. Smotra je svečano zatvorena zajedničkim pjevanjem »Marijo svibnja kraljice« i »Zdravo djevo«. Izlazak iz crkve praćen je također zvukom gajdi, a zatim se zaigralo zajedničko kolo svih sudionika i posjetitelja smotre. Druženje se nastavilo u Domu Kulture uz zakusku i glazbu tamburaške skupine »Zlatni vez« iz Valpova.

L. Tošaki i S. Bagi

Sanacija vodotornja u Sonti

Na sjednici Savjeta MZ Sonta, održanoj 22. svibnja 2007. godine, analizirana je ponuda beogradskog poduzeća »Kommont-Gams« za sanaciju vodotornja na mjesnom sustavu za vodosnabdijevanje. Od nekoliko prispjelih ponuda, ova je ocijenjena kao najpovoljnija. Utvrđeno je da je nakon remonta postrojenja i zamjene filterškoga sustava, urađenog u prethodnom mandatu Savjeta, prijeko potrebno sanirati i vodotoranj, kako bi Sonta imala kvalitetnu pitku vodu. Naime, od izgradnje vodovoda 1981. godine, vodotoranj je u stalnom radu, bez ikakvih intervencija, tako da su pojedini dijelovi korodirali. Ukoliko se sada ne bi interveniralo, posljedice bi bile neizvjesne, a kvaliteta vode bi samo opadala.

I. Andrašić

Gospodarstvo u Tavankutu

Razvoj voćarstva donosi promjene

*Prije dvadesetak godina prosječna veličina posjeda u voćarstvu bila je pola hektara, dok sada prosječno iznosi preko desetak hektara zasada * Nekadašnje tržnice na veliko bile su glavna staništa prodaje jabuka te drugog voća i povrća, a sada žive svoje posljednje dane u tom obliku * Jabuka će na ovom području zasigurno i dalje biti dominantna kultura i lider proizvodnje, dok će dolazeće razdoblje utvrditi cijenu i kvalitetu tavankutske jabuke*

Piše: Olga Perušić

Zadruga se poglavito osniva s ciljem lakše i bolje prodaje proizvedene robe i jeftinije kupovine repromaterijala. S tom idejom je oformljeno i nekoliko zadruga u Tavankutu, koje funkcioniraju kao lanac, jedna drugu podupiru i pomažu.

Među značajnijima je ZZ »Voćko«, koja okuplja dvadesetak voćara iz Tavankuta, a osim nje u Tavankutu djeluje i stočarsko-mljekarska zadruga »Stomlek«, te povrtlarska zadruga, gdje su na okupu proizvođači paprike i krastavaca. Cijelo je selo organiziralo za određeni vid proizvodnje i svatko se u svom dijelu gospodarstva i specijalizira.

U Tavankutu djeluje 160 poljoprivrednih gazdinstva, od kojih je njih oko 40 opredijeljeno živjeti od toga. Ukupno su 23 proizvođača odlučila biti među osnivačima voćarske zadruge, a ostali su se izjasnili kao kooperantima zadruge tj. samostalni proizvođači.

VOĆARSTVO: Proizvodnja jabuka u Tavankutu posljednjih je godina jako uznapredovala, pa se oformila poslovna veza između poduzeća »Medoprodukt«, zadruga, njihovih kooperanata i individualnih proizvođača.

»Suradnja s poduzećem »Medoprodukt« i dalje postoji, nekad smo jako lijepo surađivali, jer smo tamo skladištili robu, međutim zadruga i

pojedini individualni proizvođači izgradili su vlastite kapacitete, pa nemamo više potrebe za tu vrstu poslovanja. Ostali smo u nekim tržišnim odnosima, suradnja i dalje postoji, jer poduzeće ponekad kupuje nešto industrijske, pa čak i prvoklasne jabuke za vlastite potrebe. Poduzeće »Yucom« trenutno ne posluje najbolje, promijenio se vlasnik i nedefinirano je stanje. Mi smo s »Yucomom« imali problema s naplatom naših potraživanja, pa više i ne surađujemo«, komentira predsjednik ZZ »Voćko« *Željko Nimčević*. Stalni je problem nedovoljne i nekvalificirane radne snage, jer je za sam Tavankut potrebno 500 ljudi

– berača. Možda je sada malo lakše jer poduzeće »Yucom« ne radi punim kapacitetom, pa je dio te radne snage na raspolaganju. Gledajući ekološke proizvodnje jabuke, u Tavankutu se ona i ne pokušava, jer se tu više teži integralnoj proizvodnji voća, što podrazumijeva proizvodnju u kojoj se biljci da samo ono što je neophodno, kako bi se postigla otpornost na bolesti, rabljenje manjeg broja zaštitnih sredstava, tj. treće i četvrte skupine otrova.

PROMJENE: Prije dvadesetak godina prosječna veličina posjeda u voćarstvu bila je pola hektara, dok sada prosječno iznosi preko desetak hektara zasada. Promijenili su

Rod jabuka zadrugari čuvaju u hladnjači

se zasađi, više nisu aktualne velike krošnje, kao i uvođenje novih sorti – »klonova«. Ranije se čekala kiša kako bi zalila voćku, danas je gotovo sve pokriveno sustavima navodnjavanja. Pojedini proizvođači otpočeli su i izgradnju vlastite mreže za zaštitu od tuče.

»U dolazećem razdoblju ZZ »Voćko« trudit će se nabaviti suvremeni kalibrator za pakiranje i kalibriranje jabuke i PVC zelene boks palete kako bi ponuda robe bila po svjetskim standardima. To se do sada se radilo s gajbama od 15 kg, u kojima smo i ostvarivali najnižu cijenu na svjetskom tržištu. Kupac traži lijepo namještenu jabuku, opranu i složenu. Jabuka koju mi nudimo je vrhunska, pa je šteta gubiti cijenu zbog pakiranja i ambalaže«, ističe Željko Nimčević. Stotinu i pedeset vagona jabuka se tijekom rujna i listopada spremilo u hladnjaču, što je oko tisuću i pet stotina tona robe, a njihova je prodaja počela tek krajem ožujka.

PRODAJA: Nekadašnje tržnice na veliko bile su glavna staništa prodaje jabuka, te drugog voća i povrća, a sada žive svoje posljed-

nje dane u tom obliku u kojem trenutačno jesu. Transformacija tražnje samih kupaca, prelazak kupnje na hipermarkete i tjedne

nabavke, povlače sa sobom seljenje prodaje voća i povrća u velike prodajne centre. To je svjetski trend i on se odrazio i kod nas, a ovdašnji su proizvođači svoju prodaju prepoznali kod inozemnih kupaca.

»Prodaja nam nije problematična, koliko nam zna biti problematična naplata. Roba se poglavito plasira na rusko tržište, dok manji dio ide za bosansko tržište, a najmanje za potrebe domaćeg tržišta. Pozitivno je to, što ruski kupci koji dolaze kod nas kupovati jabuku, imaju gotovinu i naplata nije problem. Jedino su nam problematični njihovi zahtjevi, jer su puno oštriji i stroži nego što smo mi navikli na domaćem tržištu. Naviknuti na robu koja dolazi iz Zapadne Europe, iskalibrirana, namještена, ušminkana i dotjerana, u potpunosti zadovoljava njihove zahtjeve. Roba koju mi plasiramo nije lošijeg kvaliteta, već je lošije sredena i upakirana u odnosu na zapadno tržište, pa ostvarujemo i nižu cijenu. Pozitivno je to, što imamo konkurentnost zbog ostvarenog dogovora Republike Srbije i Rusije, koji omogućava trgovinu s jednim postotkom carinske evidencije«, pojašnjava Željko Nimčević.

RAZVOJ: Jabuka će na ovom području zasigurno i dalje biti dominantna kultura i lider proizvodnje, dok će dolazeće razdoblje utvrditi cijenu i kvalitetu tavankutske jabuke. Po riječima Željka Nimčevića, sljedeće će se godine proširivati zasadi krušaka i bresaka, malo manje zasada marelica zbog utjecanja kasnog proljetnog mraza, te šljiva, ali ne stendlej sorte, već sorti krupnijih šljiva koje su zanimljivije potrošačima, te mogu bolje podnositi prijevoz i manipulaciju. U posljednje tri godine u ZZ »Voćko« postoji i stručna savjetodavna služba, koja broji četiri stručnjaka zadužena za vođenje programa integralne proizvodnje, a stara se i o poštovanju karence kemijskih rabljenih preparata i samom načinu tretiranja kultura. Osim toga, u procesu je uključivanje zadruga u ISO i BACAPT standard, pa su u tijeku pripreme objekta i radne snage za rad po tim standardima. Zaključak se svakako svodi na daljnju proizvodnju voća, na uvođenje novih tehnologija i specijaliziranje u gajenju kultura. Ne smijemo zaboraviti kako više rada, ulaganja i pažnje, zasigurno rezultiraju i većom koristi. ■

Predsjednik ZZ »Voćko« Željko Nimčević u suvremenoj, nedavno izgrađenoj hladnjači

Hrvatski svjetski sabor dijaspore održan u Karlovcu

Ujedinjavanje ljudskih i financijskih potencijala

Nakon trosatnog rada Sabor je usvojio program i organizacijsku strukturu HSSD-a za Hrvatsku

Prvi put u povijesti Hrvati koji žive i rade u Hrvatskoj i dijaspori okupili su se na Hrvatskom svjetskom saboru dijaspore (HSSD), održanom 19. svibnja ove godine u Domu Hrvatske vojske u Karlovcu i pokušali ponuditi konkretne odgovore na pitanje što činiti i kako pronaći pravi put u istinskom okretanju Hrvata sebi i svojim interesima.

Istaknuti pojedinci i predstavnici brojnih organizacija Hrvata iz Hrvatske i svijeta pokrenuli su proces financijskih aktivnosti i organiziranja te uspostavljanja međusobne komunikacije.

DEFINIRANJE STRATEGIJE:

»Hrvati su, uz Židove, najraseljeniji narod koji živi po svim državama svijeta, a kako kao narod nisu adekvatno organizirani na svjetskoj razini to se bogatstvo i prisustvo Hrvata, kao i njihova pozicija u tim zemljama, ne koriste

Željko Vinski i prof. Niko Šoljak

svjetskog sabora dijaspore prof. *Niko Šoljak* i dodao kako je u današnjem procesu globalizacije neminovno povezivanje po svim segmentima, nacionalnim, financijskim, ekonomskim, kulturnim,

te ih učiniti bogatijim, potpunijim i u globaliziranom svijetu prepoznatljivim.

PROMJENA ODNOSA: *Željko Vinski*, predsjednik HSSD-a za Hrvatsku, rekao je kako sve više sazrijeva spoznaja da moramo poći od sebe i vlastitog preispitivanja, što smo učinili na međunarodnom planu kako bismo sebi i svom narodu osigurali ono mjesto koje nam pripada. »Hrvatski narod dao je svijetu, od znanosti do svih drugih civilizacijskih vrijednosti, razmjerno svome broju mnogo. Mi moramo kao narod promijeniti svoj odnos prema sebi samima i ne

dozvoliti da nam te naše neosporne vrijednosti omalovažavaju ili da ih prepuštimo zaboravu. Kao narod moramo svoju sudbinu uzeti u svoje ruke«, zaključio je predsjednik Vinski i dodao kako su za stvaranje ovakve jedinstvene organizacije na svjetskoj razini, po uzoru na židovske, svoju podršku uputili i predstavnici Vlade Republike Hrvatske i u ime Katoličke crkve, kardinal *Josip Bozanić*.

Nakon trosatnog rada Sabor je usvojio program i organizacijsku strukturu HSSD-a za Hrvatsku, s posebnim naglascima na mlade, hrvatske branitelje, razmjenu đaka i studenata s obiteljima diljem svijeta, sportske i likovne aktivnosti, razvoj suvremenog društva, osnivanje hrvatske financijske institucije, utvrđivanje prijedloga dana državnosti Hrvata svijeta i njegovo upućivanje na usvajanje Saboru Republike Hrvatske. Izabrani su i imenovani predsjednici Hrvatskog svjetskog sabora po gradovima Hrvatske, a za sam kraj usvojen je prijedlog da HSSD organizira 28., 29. i 30. lipnja ove godine u Splitu XIV. međunarodni znanstveni skup »Društvo i tehnologija 2007.«, a za predsjednika Organizacijskog odbora izabran je dr. sci. *Juraj Plenković*.

Z. Ž.

Predstavnici vojvođanskih Hrvata iz Hrvatske

Uradu ovog svjetskog skupa sudjelovali su i predstavnici vojvođanskih Hrvata u Republici Hrvatskoj: predsjednik Zajednice bačkih Hrvata sa sjedištem u Vinkovcima Zdenko Bundić, predsjednik Društva vojvođanskih i podunavskih Hrvata iz Zagreba Marijan Brčić Kostić i tajnik Udruge protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata iz Zagreba Zlatko Žužić.

za interes Hrvata i matične države Hrvatske. Bez obzira na brojne funkcije, mogućnosti i želje za pomoć svome narodu i svojoj državi Hrvati nemaju otvoren prostor i definiranu strategiju kako i na koji način kanalizirati tu pomoć.

Bez čvrste organizacije i ujedinjenja ljudskih i financijskih potencijala nemamo dovoljno snage za konkretne akcije za dobrobit hrvatske nacije«, rekao je u uvodnoj riječi predsjednik Hrvatskog

kako bismo mogli zaštititi pojedinca, njegove vrijednosti i njegovu individualnost. Nesreću Hrvata koji su, iz raznoraznih razloga, morali napustiti svoju očevinu i krenuti u svijet »trbuhom za kruhom«, danas možemo pretvoriti u bogatstvo adekvatnim organiziranjem na svjetskoj razini i stvaranjem uvjeta za poduzetništvo, za politički i gospodarski napredak svih pripadnika hrvatskog naroda

Goran Matić (1981.) srednjoškolsko je obrazovanje za strojarskog tehničara stekao u Tehničkoj školi, koju je završio nakon stanke u trećem razredu zbog operacije kičme. Nakon drugog razreda srednje škole imao je diskurs nepažnje, priča kako je hodao kao kifla i jako ga je boljelo. Sve je to bila posljedica kratke nepažnje, Goran je nezgodno pao s krova pri jednoj igri s bratom i tada mu je jedna noga upala u krtičnjak, pa mu je kičma napukla. Vremenom se stanje kičme kompliciralo i poslije operacije ostale su male posljedice.

»Samom operacijom oslobodili su mi prkličestene pršljene samo s jedne strane kičme,

Iz kuta mladih: Goran Matić

Sam svoj gazda

*Rekli su mi liječnici, kad bih opet priklještio pršljen, možda bih i završio u kolicima * Tjedno prodam i 150 do 200 kilograma sira, što uključuje prodaju na malo i veliko * Volio bih da križni put po selima ostane križni put mladih, neka ostane na mladima da ga organiziraju, ne na svećenicima*

Razgovor vodila: Olga Perušić

pa kad se saginjem, teže mi je sagnuti se na lijevu stranu i ne bih smio nositi teške stvari i uvijati kičmu. Eto, što uradi jedna sekunda nepažnje. Rekli su mi liječnici, kad bih opet priklještio pršljen, možda bih i završio u kolicima«, prisjeća se Goran Matić. Dani skakanja s krova su za njega gotovi. Nastavio je srednju i završio četvrti razred, a nakon toga nije radio u struci, jer kako ističe ne bi taj posao niti mogao raditi, a ako ga izričito upitate, reći će kako to niti ne želi raditi.

POSAO: Goran je upoznao jednog čovjeka iz Mrčajevaca, mjesta rođenja pjevača *Miroslava Ilića*, koji mu je ponudio da prodaje kajmak i zlatiborski sir na tržnici i tako je sam počeo posao. Robu koju mu čovjek donosi tri do četiri puta tjedno, na tržnici prodaje već tri godine i, kako kaže, sve prolazi.

»Prodajem zlatiborski sir i kajmak gotovo svim restoranima u gradu i okolici. Tjedno prodam i 150 do 200 kilograma sira, što uključuje prodaju na malo i veliko. Na početku je bilo konkurencije, i to robe sumnjivog podrijetla, pa sam morao redovito pozivati inspekciju kako bih zaštitio i svoje mušterije i renome tržnice. Nakon silnog praćenja kvalitete ostalih konkurenata, sada sam jedini i sve mi je registrirano, izdajem i račun. Ovaj posao zahtijeva posjedovanje sanitarne i veterinarske dozvole, kako bi se obavljalo sve po propisima. Trebale su dvije godine uhodavanja u posao, naime, bio je jedan čovjek koji je 35 godina prodavao taj sir, ali nije mogao osigurati hladnjake koji su zahtijevani prema propisima. Njegovim

odustajanjem dobio sam nove mušterije, a inspektori me već poznaju i nikad nisam imao problema«, navodi Goran Matić. On sam radi i vodi posao, a kad je bolestan nađe nekoga da ga zamijeni. Kako ističe, ovaj posao poglavito rade momci, jer se ipak moraju podizati velike količine sira. U skorije vrijeme nema u planu mijenjati svoju djelatnost iako je teško raditi zimi kada je na hladnom i na propuhu. Glede toga, svi prodavači čekaju da se tržnica dovrši, tj. da se zatvori dvorana. Goran ne može stajati dugo na jednom mjestu, niti sjediti, pa svakodnevno priča s umirovljenicima i nabavlja sve proizvode po najnižoj cijeni na tržnici. On također ističe, kako kad radiš na tržnici, tad ne možeš nešto ne znati. Informiran je i o politici, ali te teme izbjegava, jer su mušterije različite nacionalne pripadnosti i ne želi to miješati s poslom. Ponekad ga čak i prepoznaju djelatnici u javnim službama, pa uživa sitne povlastice. Njegovi najčešći kupci i stalne mušterije su poglavito ugostitelji i umirovljenici.

SALAŠ: U posljednje vrijeme ima više slobodnoga vremena, jer civilno odslužio vojni rok. Prošle je godine prijepodne radio na tržnici, a poslijepodne je služio vojni rok u »Kolevci«. Sad se može nakon posla odmoriti sat ili dva, nakon toga se vidi s curom ili pomaže roditeljima oko posla na salašu.

»Imamo salaš na Hrvatskom Majuru, tamo sam ranije provodio cijelo ljeto tijekom školskog odmora. Jako volim salaš, pa taj osjećaj teško mogu opisati onome tko nije imao majku i djeda na salašu. Volim ga posjetiti i pomažem

u gotovo svim salašarskim poslovima. Jedino mi je žao što je Hrvatski Majur prije imao preko stotinu salaša, željezničku postaju, dvije »mijane« i osnovu školu do četvrtoga razreda, a sada svega toga nema, ostalo je samo desetak salaša. Cesta je jako loša, pruga je razmontirana, kažu kako su je odnijeli u Beograd. Na Hrvatskom Majuru stoji samo obnovljeni križ, to je jedino ostalo«, komentira Goran Matić.

KRIŽNI PUT: Sama ideja o organiziranju križnoga puta po selima došla je od Goranova prijatelja iz Hrvatske, što je i htio organizirati nakon operacije, kada je želio nešto uraditi, ne samo za sebe već i za druge. Njegovi prijatelji – *Krešimir Kujundžić, Denis Vidić i Mario Lulić* te *vč. Forgić* – stali uz njega i pomogli mu u organiziranju. Nada se da će to postati tradicija jer se svake godine okupljalo sve više ljudi. Za tu namjenu postoji i križ koji se nosi i tu se upisuju godine održavanja. »Volio bih da križni put po selima ostane križni put mladih, neka ostane na mladima da ga organiziraju, ne na svećenicima. Neka svećenici daju blagoslov, sudjeluju u putu i pomažu oko osiguranja smještaja, te ostalih potreba tijekom puta.

Njegovi planovi ovise o tome kako će se situacija odvijati, poslovno, je sada na prekretnici – treba li razraditi ovaj posao ili naći neki bolji. Kada to odluči, ostalo će ići već nekim tijekom. Ono što je sigurno, to je da će Goran i nadalje sakupljati filmove, što mu je hobi, a sada već ima oko tisuću i četiri stotine filmova, od kojih polovicu još nije stigao pogledati.

Završna svečanost

Za svijet dostojan djeteta

Obilježena je i 100-ta obljetnica rođenja čuvene spisateljice za djecu Astrid Lindgren *
Sudjelovali su predstavnici devet škola i dva vrtića * Na natječaj za likovne radove
pristiglo preko 150 radova, a za literarne oko 30 radova

Gradska knjižnica u Subotici organizirala je završnu svečanost manifestacije »Za svijet dostojan djeteta«, koja je održana u subotu 19. svibnja. Uz ovu manifestaciju obilježena je i 100-ta obljetnica rođenja čuvene spisateljice za djecu Astrid Lindgren, koja je autorica legendarne vragolanke Pipi Duge Čarape.

Na ovaj natječaj su pozvani svi koji imaju dara za likovne i literarne radove na temu Pipi Duge Čarape. Sudjelovali su predstavnici devet škola i dva vrtića, te je na natječaj za likovne radove

25. svibnja 2007.

pristiglo preko 150 radova, a za literarne oko 30 radova.

NAGĐADENI RADOVI: Izabrano je trinaest najboljih likovnih radova, čiji su autori nagrađeni: *Anna Horvat, Jelena Evetović, Laszlo Ronald, Ana Dulić, Dorina Jenei, Darko Vukajlović, Bagi Vitor, Snežana Orčić, Sebastijan Marko, Damjan Petrekanović, Mia Bencen i Ana Piuković*, a specijalnu nagradu dobila je *Danijela Peić*, koja je i pokraj slabog vida sudjelovala na ovome natječaju i napravila prekrasnu Pipi. Od autora literarnih radova nagrađeni su: *Eva Juriga, Jelena Vidaković, Martin Nimčević i Josip Dulić*, koji su svoje radove i pročitali. Svi nagrađeni dobili su prigodne darove, a nagrađena su i dva vrtića koji su aktivno sudjelovali na ovom natječaju, objekti PU »Naša radost« – vrtići »Mala Sirena« i dječji vrtić »Marija Petković«.

Na ovoj završnoj svečanosti održana je i revija maskiranih »Pipi«, na kojoj se predstavilo osamnaest Pipi Dugih Čarapa, od kojih je izabrano pet najboljih »Pipi«. Voditeljice i animatorice ovoga programa bile su informatrice Gradske knjižnice u Subotici *Katarina Čeliković i Helena Omerović*, koje su na zanimljiv način dočarale i približile nazočnima život vragolanke Pipi. Nazočne je pozdravila i ravnateljica Gradske knjižnice *Valeria Agoston Pribilla*, koja se zahvalila školama, vrtićima

i roditeljima koji su se odazvali na natječaj i svojim djelima sudjelovali na ovoj manifestaciji. Ujedno je bila prikazana i izložba likovnih radova koji su pristigli na spomenuti natječaj.

ŽIVOTOPIS SPISATELJICE:

Astrid Lindgren je rođena 1907. godine, te se ove godine obilježava 100 godina od njezina rođenja. Djela ove švedske književnice za djecu prevedena su na gotovo osamdeset jezika objavljena u više od sto zemalja, što je nedvojbeno svrstava među najpopularnije pisce književnosti za djecu. Odrasla je na imanju u južnoj švedskoj pokrajini Småland, od malih nogu je njezin talent bio izražen. Djetinjstvo na malenom seoskom posjedu bit će česta tema njezinih književnih ostvarenja. Godine 1944. je knjigom »Britt-Marie lättar sitt hjärta« (Britt-Marie otvara svoje srce) osvojila drugo mjesto na natjecanju, dok je sljedeće godine pobijedila romanom »Pipi Duga Čarapa« kojeg je preradila nakon što su ga odbili u izdavačkoj kući Bonniers förlag. Od 1946. do svoga umirovljenja 1970. radila je kao urednica za dječju književnost kod nakladnika Rabén & Sjögren. Boravak

u Americi inspirirao ju je za pisanje knjige *Kati i Amerika* (*Kati u Americi*). Priče kojima je stekla svjetsku slavu, one koje govore o pustolovinama Pipi Duge Čarape nastale su zapravo u najtežim trenucima u životu Astrid Lindgren, kada je nje govala svoju teško bolesnu kćer *Karin*.

Gotovo 120 naslova obrađuje širok raspon tema: od djetinjstva u selu i gradu, problema odrastanja kao što je osamljenost, kriminalističkih priča, sučeljavanja s teškim trenucima u životu kao što je smrt u obitelji romanom »Braća Lavljeg Srca«. Često je bila vrlo komična, a nerijetko je koristila i fantastične elemente poput onih u pričama o najjačoj djevojčici na svijetu, Pipi.

Prema mnogim njezinim djelima snimljeni su filmovi za djecu, a kasnije, iako se dugo tome protivila, i animirani filmovi. Osim po svojim književnim djelima, Astrid Lindgren je poznata i kao aktivistica u borbi za prava djece i prava životinja. Zbog svoga zalaganja za pravdu, ravnopravnost i nenasilje za života je bila smatrana jednim od najvećih moralnih autoriteta u Švedskoj. Dobila je i mnoga priznanja za svoj humani rad, nagrade za književnost, najprestižnije nagrade za književnost za djecu i mlade.

Nakon njene smrti 2002. godine švedske su vlasti osnovale književnu nagradu njoj u sjećanje.

Ž. V.

25. svibnja 2007.

27

U Zagrebu održana tribina »Hrvatska riječ Gradišća i Bačke«

Spoj dva hrvatska ruba

Predstavljeni »Panonski ljetopis« Panonskog instituta u Pinkovcu i zbirka pjesama Milovana Mikovića »Slušaj: zemlja, riječi«

U Kulturno-informativnom centru (KIC) u Zagrebu, održana je prošloga četvrtka 17. svibnja, tribina »Hrvatska riječ Gradišća i Bačke« na kojoj su predstavljene »Panonski ljetopis« Panonskog instituta u Pinkovcu i zbirka pjesama hrvatskog književnika iz Bačke *Milovana Mikovića* »Slušaj: zemlja, riječi«.

Organizator ove tribine bio je Kulturno-informativni centar u suradnji s Udrugom za potporu bačkim Hrvatima, a otvorio ju je voditelj *Naco Zelić*. Uvodnu riječ održao je predsjednik Udruge za potporu bačkim Hrvatima *dr. Stjepan Skenderović* rekavši kako mu je čast i zadovoljstvo pozdraviti Hrvate iz Gradišća i Bačke, čuvare neuništivog hrvatskog duha i bogate hrvatske kulturne baštine u zemljama u kojima žive.

Nema središta bez rubova

Milovan Miković, autor knjige »Slušaj: zemlja, riječi«, rekao je kako je mu je zadovoljstvo i čast što je Panonski institut objavio njegovu zbirku pjesama i na taj način spojio dva hrvatska ruba bivšeg Panonskog mora, jednog koji se nalazi u Bačkoj i drugog gdje žive Hrvati Gradišćanci. »Nema središta bez rubova, a toliko koliko je središte važno rubovima, tako će jednog dana rubovi biti važni središtu«, naglasio je Miković.

PANONSKI LJETOPIŠ: Dr. *Sanja Vulić* prvo je predstavila 14. broj »Panonskog ljetopisa« u izdanju Panonskog instituta u Pinkovcu, ustvrdivši kako je on od samog svog početka, od 1993. godine, bio zamišljen kao jedna kulturna

Franjo Ostović, dr. Robert Hajszan, dr. Sanja Vulić i Milovan Miković

silnica koja spaja različite narode panonskog prostora, prije svega Hrvate koji su u otocima rasuti duž Panonske ravnice. »Urednik 'Panonskog ljetopisa' dr. *Robert Hajszan* počeo je već nakon nekoliko izdanih knjiga uključivati u kulturnu djelatnost Panonskog instituta i Hrvate iz ostalih krajeva. S obzirom da je težište uvijek bilo na Panoniji, u 'Panonskom ljetopisu' uvijek je bilo mjesta i za Hrvate iz bačke ravnice, bilo da je riječ o njihovim osobnim autorskim radovima, bilo da su to prilozi o velikanima s hrvatskog Podunavlja«, rekla je dr. Vulić i zaključila kako je svima onima kojima su grane hrvatskog naroda na srcu, ma gdje bili, »Panonski ljetopis« obvezna literatura i zanimljivo štivo.

SLUŠAJ: ZEMLJA, RIJEČI: Predstavljajući najnoviju knjigu *Milovana Mikovića* »Slušaj:

zemlja, riječi«, dr. Vulić je istaknula kako je današnji kulturni život Hrvata u Bačkoj, osobito u gradu Subotici, teško zamisliti bez djelatnosti ovog književnika. »Taj se istaknuti hrvatski kulturni djelatnik i književnik, koji svojem rođenjem pripada bunjevačkoj skupini Hrvata u Bačkoj, ovom prigodom predstavlja gradišćansko-hrvatskoj i ostaloj čitateljskoj publici na panonskom, a naravno i širem prostoru. Kao pjesnik tajanstvene bačke ravni, Miković je istodobno i panonski pjesnik općenito. Zbog toga zbirka 'Slušaj: zemlja, riječi' pripada okrilju pinkovskog Panonskog instituta i teritorijalno, ali i svojom tematikom«, rekla je dr. Vulić i naglasila kako ova zbirka sadrži 51 pjesmu i predstavlja Milovana Mikovića kao pjesnika univerzalnih tema, ali istodobno i kao pjesnika duboko uronjenog u svoju bačku stvarnost, u svakodnevnicu onoga kutka Bačke za koji je svojim podrijetlom, svojim rođenjem, svojim životom i svojom djelatnošću sudbinski vezan. »Ukratko, u prostranstvu Panonije koja se diči svojom višejezičnošću i multikulturalnošću, nedvojbeno treba biti mjesta i za književne i kulturne djelatnike kao što je Milovan Miković, pravi Panonac, pravi Bunjevac i pravi Hrvat«, zaključila je dr. Sanja Vulić.

Tribinu je zaključio gradišćanski Hrvat *Franjo Ostović* pročitavši nekoliko pjesama iz ovogodišnjeg Panonskog ljetopisa.

Z. Žužić

Povijest gradišćanskih Hrvata

Urednik »Panonskog ljetopisa« dr. Robert Hajszan ukratko je upoznao zagrebačku publiku s poviješću gradišćanskih Hrvata: »Naši su stari u zapadnu Mađarsku došli u 16. stoljeću iz Like i dok nas Trianon nije razdvojio, stoljećima smo živjeli zajedno. Te 1921. godine političkom odlukom zapadna Mađarska pripala je Austriji, a mi odvojeni od ostalih gradišćanskih Hrvata.

Naša grana gradišćanskih Hrvata koja živi u Austriji trenutačno broji oko 20 tisuća pripadnika, oko 5 tisuća živi u Mađarskoj, nekoliko tisuća u Slovačkoj, u okolici Bratislave, dok su gradišćanski Hrvati u Češkoj poslije Drugog svjetskog rata protjerani i u toj državi nas više nema«.

Odobrena koprodukcija za snimanje filma o slamarkama na HRT

Povjerenstvo za vanjske produkcije HRT-a u četvrtak 18. svibnja, odobrilo je dugo očekivanu koprodukciju za snimanje dokumentar-

nog filma o slamarkama »Od zrna do slike« redatelja *Branka Istvančića*. Riječ je o prvom ovakvom projektu koji će se snimati u potpuno profesionalnim uvjetima i u četiri godišnja doba, a početak snimanja planiran je ove jeseni u okviru Olimp produkcije iz Zagreba i koprodukcije s HRT-om. Film će se snimati u HD rezoluciji, a premijera se očekuje godinu dana nakon početka snimanja u jesen 2008. u Subotici i u Zagrebu. Više o ovom projektu možete pogledati na web stranicama redatelja u dijelu posvećenom aktualnim projektima: www.istvancic.com/aktualni-projekt.htm

HKUD »Ljutovo« u Belišću

Dramska sekcija HKUD »Ljutovo« iz Ljutova gostovat će na memorijalu Dragutina Merza u Belišću u Republici Hrvatskoj, koji se održava za vikend. Ljutovčani će se tamošnjoj publici predstaviti s komadom »Klupče« *Pere Budaka*, u režiji *Nandora Klinockog*.

»Dani dramskog studija« u Subotici

Večeras (petak, 25. svibnja) u Subotici počinje 12. festival »Dani dramskog studija« kojeg organizira AKUD »Ivo Lola Ribar«. U trodnevnom programu na više lokacija (cafe YU Fest, Plato dr. Zorana Đinđića, Studio »Deus ex Machina«, Stara pizzeria, Fly, Dječje kazalište) bit će igrano 13 predstava kazališnih trupa iz Srbije, Republike Srpske, Crne Gore, Poljske, Hrvatske i Mađarske.

Održan susret subotičkih zborova

Glazbeni odjel Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« organizirao je po 11. puta Susret subotičkih zborova, koji je održan u nedjelju 20. svibnja u subotičkoj katedrali-bazilici Svete Terezije Avilske.

Na ovogodišnjem susretu sudjelovalo je 10 zborova: Zbor reformatske crkve, Mješoviti zbor udruge umirovljenika, Zbor Sveta Terezija, Mješoviti hor SKC »Sveti Sava«, Zbor Evangelističke Crkve »Luterova Ruža«, Zbor župe Marija Majka Crkve, Ženski omladinski zbor, Komorni zbor »Pro musica«, Komorni zbor »Collegium Musicum Catholicum« i Crkveni hor pri hramu svetog Vaznesenja Gospodnjeg »Slavenska«.

Već tradicionalno, koncert je okončan uz »Canticorum Iubilo« *G. F. Händela*, u čijoj su izvedbi sudjelovali svi zborovi.

Zagrebačka književnica Sanja Pilić u Subotici

Na poziv Gradske knjižnice, u Subotici će u petak, 25. svibnja, u čitaonici Gradske knjižnice gostovati popularna književnica za djecu i mlade, *Sanja Pilić* iz Zagreba. Susret je zakazan za 18 sati, a istoga dana, u 14 sati, književnica će gostovati u OŠ »Matka Vukovića«. *Sanja Pilić* je autorica dvadesetak knjiga i dobitnica prestižnih nagrada za dječju književnost. Dobitnica je nagrade »Grigor Vitez« za knjige »O mamama sve najbolje« i »Sasvim sam popubertetio« te nagrade »Ivana Brlić Mažuranić« za knjigu »Mrvice iz dnevnog boravka«. Susret je organiziran uz potporu Hrvatske matice iseljenika iz Zagreba.

Izložba karikatura Davora Štambuka na Paliću

U sklopu prvoga dana »Urbanih vinskih radosti« na Paliću, u petak 25. svibnja, s početkom u 18 sati, na terasi Male gostione bit će otvorena izložba karikatura *Davora Štambuka* iz Splita. Glasoviti hrvatski karikaturist predstaviti će se u okviru dvodnevnog programa na kojem će biti priredene i druge zanimljivosti poput otkrivanja spomen ploče *Beli Hamvasu* i

humanitarnog kuhanja riblje čorbe u organizaciji Rotary kluba Palić.

Simpozij »Dani Ilije Okrugića« u Zemunu

Zemun će narednih dana biti domaćinom II. Dana Ilije Okrugića, a ovaj će simpozij će okupiti dosta poznatih imena koja će pridonijeti rasvjetljavanju života i djela ovog znamenito Srijemca, koji je prvi u literaturu uveo pojam Šokac, odnosno Šokica.

Prvoga dana, u petak, 25. svibnja o životu i djelu *Ilije Okrugića-Srijemca* govorit će dr. *Jasna Melvinger*, dr. *Cvijeta Pavlović*, prof. *Duro Rajković*, vlč. *Marko Kljajić* i dr. *Vlatko Rukavina*, a istu večer bit će otvorena izložba zemunskih i srijemskih slika.

Drugoga dana, u subotu, 26. svibnja, o drugim znamenitim Srijemcima govorit će: dr. *Stanislav Marijanović* o dr. *Živku Bertiću*, prof. *Jasna Ivančić* o *Josipu Kolundžiću*, mr. *Željko Grac* o dr. *Mati Iviću*, dr. *Šimun Jurišić* o *Milošu Bandiću* i *Ivi Andriću*, dr. *Duro Vidmarović* o *Gustavu Krklecu*, *Mato Batorović* o *Mladenu Barbariću* i *Rudolfu Mađeru* i *Slavko Žebić* o *Isi Velikanoviću*.

Simpozij se održava u Knjižnici i čitaonici »Ilija Okrugić« u Zemunu a organizatori su Udruga Zemunaca u Republici Hrvatskoj te Zajednica Hrvata u Zemunu.

S. Ž.

»Jelačićevi« tamburaši gostuju u Nijemcima

Članovi tamburaške sekcije HKPD »Jelačić« iz Petrovaradina nastupit će idućeg petka 1. lipnja, na tamburaškoj večeri u Nijemcima (RH) u okviru manifestacije »Divan je kićeni Srijem«. Tom prigodom oni će predstaviti i rad svojeg Društva.

Manifestacija »Divan je kićeni Srijem« održava se pod generalnim pokroviteljstvom predsjednika Hrvatskog sabora *Vladimira Šeksa*, a u suorganizaciji Hrvatske matice iseljenika.

Međunarodni festival kazališta za djecu

Hrvatsko lutkarstvo u Subotici

Otvorena izložba »Hrvatsko lutkarstvo - autorski dodir« *
Održan međunarodni znanstveni skup o hrvatskom lutkarstvu

Piše: Davor Bašić Palković

Na sceni »Jadran« Narodnog kazališta u Subotici, u nedjelju 20. svibnja, otvoren je 14. međunarodni festival kazališta za djecu, na kojem će se zaključno sa sutrašnjim danom predstaviti 24 kazališta iz 23 države svijeta, što ovogodišnji »lutkarski Bitef« čini »najjačim« u svojoj povijesti.

SVEČANO OTVORENJE: Festival je službeno otvorio pokrajinski tajnik za obrazovanje i kulturu *Zoltán Jeges*. Ovom su prigodom dodijeljene nagrade za ukupni stvaralački rad na polju kulture i kazališta za djecu »Mali princ« čiji su dobitnici ove godine mađarski lutkar *Henrik Kemény* (namjesto kojega je nagradu primio generalni konzul Republike Mađarske u Subotici *Ferenc Nagy*), te srbijanski glumac i osnivač kazališta »Puž« *Branko Miličević Kockica* i redatelj iz Bjelorusije *Viktor Klimčuk*, kojima je nagrade uručio direktor festivala *Slobodan Marković*.

Osim dječjeg zbora »Zvončići«, i nešto ranije puhačkog orkestra i mažoretkinja, festivalsko otvorenje

uveličali su i studenti treće godine smjera glume i lutkarstva na Umjetničkoj akademiji u Osijeku, koji su u stilu teatra sjene uprizarili zoološku fantaziju »Karneval životinja« *Camille Saint-Saënsa*.

Tijekom proteklih dana, osim natjecateljskog repertoara, u okviru pratećeg programa priređene su predstave, nastupi plesnih skupina, revija filmova ali i promocije knjiga, okrugli stolovi, Svibanjska

škola lutkarstva i razgovori s laureatima nagrade »Mali princ«.

Međunarodni festival kazališta za djecu »zastore spušta« sutra kada će biti dodijeljene nagrade o kojima odlučuje žiri u sastavu: *Henrik Jurkowski*, *Luko Paljetak*, *Hartmut Topf*, *Viktor Klimčuk* i *Miroslav Radonjić*. **IZLOŽBA »HRVATSKO LUTKARSTVO«:** Tradiciju da prije svečanog otvorenja Festival

Svečano otvorenje festivala: uručene nagrade »Mali princ«

Otvorenje izložbe: Davor Vidiš,

praktički otvori jedna izložba, organizatori nisu mijenjali ni ove godine, te se u Galeriji Otvorenog sveučilišta još sutra može pogledati izložba »Hrvatsko lutkarstvo – autorski dodir« autora *Abdulah Seferovića*. Izložba predstavlja radove 12 hrvatskih scenografa i autora lutaka, koje je autor izložbe podijelio u četiri skupine.

»Pred likovnom dionicom hrvatskog lutkarstva stajala su na početku stvaralačke avanture dva putokaza umjetnički i komercijal-

ni. Prvi su postavili veliki likovni umjetnici i akademici *Ljubo Babić* i *Ivan Kožarić*, a drugoga legen-

Lipovca. Konačno, u postmodernističkom okruženju i sve izrazitijoj lutkarskoj semantičkoj autonomiji, stvoreni su uvjeti za afirmaciju specijaliziranih i autorski profiliranih lutkarskih dizajnera – *Mojmira Mihatova*, *Vesna Balabanić* i *Gordane Krebelj*. Razlika između predratnog hrvatskog lutkarstva i njegove poslijeratne obnove praktično nije postojala. Hrvatsko lutkarstvo je od Babića i Kožarića, preko Markovine, Deželića, Stojakovića i Tolića, do Mihatova, Balabanićeve i Krebeljeve, uz kreativnu podršku slobodnih likovnih umjetnika, kao što su Bourek, Radoičić i Lipovac, dosegnuo nesputane prostore poetske i metaforične kazališne stvarnosti», naveo je član festivalskog žirija Miroslav Radonjić, koji je ovom prigodom Zvonku Festiniju, predsjedniku hrvatskog centra Unime, uručio diplomu festivala.

Izložbu je otvorio generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici *Davor Vidiš*, izrazivši zadovoljstvo što je u Subotici predstavljen dio nacionalnoga dobra Republike Hrvatske kojeg, kako je naveo, možemo promatrati bez prevoditelja budući da »ove lutke govore toliko stranih i naših jezika same za sebe«.

Međunarodni znanstveni skup

Prošlost i sadašnjost hrvatskog lutkarstva

Situacija u svih pet gradskih lutkarskih i dječjih kazališta u Hrvatskoj (Zagrebu, Splitu, Osijeku, Rijeci i Zadru) je zadovoljavajuća, budući da imaju publiku i financijsku potporu države, a svako od njih ima i svoj festival ili reviju, istaknuto je među ostalim na međunarodnom znanstvenom skupu »Hrvatsko lutkarstvo: prošlost – sadašnjost«, koji je u sklopu festivala održan u ponedjeljak 21. svibnja. »Postoji zaokružena infrastruktura, čemu pridonosi i prije tri godine pokrenut jedinstveni studij glume i lutkarstva na Umjetničkoj akademiji u Osijeku, a u planu je i osnutak muzeja lutkarstva u ovome gradu«, naglasio je predsjednik hrvatskog centra Svjetske lutkarske asocijacije Unime *Zvonko Festini*.

O povijesti hrvatskog lutkarstva u europskom kontekstu govorila je teatrologinja dr. *Antonija Bognar* - Šaban iz Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU, zaključivši kako u okruženju različitih poetika hrvatsko lutkarstvo i danas nalazi svoj europski prostor kakvog ga je imala i proteklih stoljeća.

Na skupu su, između ostalih, sudjelovali i ravnatelj Zagrebačkog kazališta lutaka (ZKL) *Nikola Čubela*, ravnateljica Dječjeg kazališta »Branko Mihaljević« u Osijeku *Jasminka Mesarić* i ravnateljica Gradskog kazališta lutaka u Rijeci *Zrinka Kolak-Fabijan*, koji su se složili da su pozitivne promjene u hrvatskom lutkarstvu napravljene od osnutka hrvatskog centra Unime.

Zoltan Siflis i Miroslav Radonjić

darni lutkarski tehnolog *Željko Markovina*. Njihovo iskustvo i senzibilitet omogućili su šezdesetih godina pojavu osobnih poetika *Berislava Deželića*, *Branka Stojakovića* i *Ivice Tolića*. Prvi je obnovio umjetničku tradiciju, a druga su dvojica unijela duh crtanog filma, stripa i televizije. Tako obnovljen, kreativni potencijal lutkarskog medija zainteresirao je slobodne likovne umjetnike – *Zlatka Boureka*, *Voju Radoičića* i *Vaska*

Lutkarstvo u Hrvatskoj ima zaokruženu infrastrukturu: sa znanstvenog skupa

Pozitivnom stanju u hrvatskom lutkarstvu, kako se moglo čuti, pridonosi i nakladnička djelatnost, čiji je u posljednjih nekoliko godina rezultat pojava knjiga i monografija koje se bave poviješću i teorijom lutkarstva, dramskim tekstovima te izradom lutaka. Pojedine naslove iz ove oblasti, objavljenje u nakladi Međunarodnog centra za usluge u kulturi i hrvatskog centra Unime predstavila je tajnica centra *Lidija Kreflin*, koja je ujedno najavila ovogodišnji jubilarni 40. međunarodni lutkarski festival PIF u Zagrebu.

Predstava »Lepeza mladosti« Gradskog kazališta lutaka Split

Čarobna vizualnost Dalekog istoka

U okviru natjecateljskog programa, na festivalu je u utorak gostovalo Gradsko kazalište lutaka iz Splita. Splićani su nastupili s predstavom »Lepeza mladosti«, za koju je prema japanskoj narodnoj priči tekst napisao *Jasen Boko*, a režirao je *Joško Juvančić*. Riječ je univerzalnoj i poučnoj priči u kojoj dobro nadvladava zlo, odnosno ljubav pobjeđuje pohlepu. Dinamična i na momente duhovita, radnja predstave govori o bogatom starom trgovcu koji želi oženiti lijepu, ali siromašnu ribarovu kći Machiko, koja se pak voli s mladim i također siromašnim Kenjiem. Kako njihova ljubav biva onemogućena, Kenji si kroz zaplet (u kojem se pojavljuju fantastična bića karakteristična za japanski folklor) osigurava »lepezu mladosti« što postaje mogućnost za rješavanje njegovih ljubavnih problema. Naime, pomoću lepeze bogatom starcu vraća mladost (koju ovaj pohlepom zlorabi), a sebi voljenu Machiko, te na kraju sve završava s poznatom rečenicom »živjeli su dugo i sretno«.

U predstavi je posebno atraktivan vizualni aspekt (izrada lutaka, kostima i scenografije) koji je osmislila glasovita *Vesna Balabanić*. Čarobnu vizualnost inspiriranu kulturnom tradicijom Dalekog istoka, upotpunjuje upečatljiva glazba *Mirka Krstičevića*.

Lutke animiraju i uloge tumače: *Srđan Brešković*, *Alin Antunović*, *Milena Blažanović*, *Andrea Majica*, *Ivan Medić*, *Branimir Rakić*, *Ivica Beatović* i *Sanja Vidan*.

Predstava »Lepeza mladosti« osvojila je brojne nagrade, poput one za najbolju lutkarsku predstavu u 2005. (9. Susret profesionalnih lutkarskih kazališta ASSITEJ), te nagrade za najbolji glumačko-animatorski ansambl na Naj, Naj Festivalu u Zagrebu 2006. godine.

Gostovanje predstave u Tavankutu

Nezaboravno druženje s Pipom

U okviru pratećeg festivalskog programa, predstave su igrane i u drugim mjestima u Vojvodini, ali i u Srbiji, te Segedinu. Tako je u srijedu u tavankutskom Domu kulture gostovao lutak Pipa, najpopularniji lik u Gradskom kazalištu lutaka Split.

Zamišljen kao neodgojeni tvrdoglavi lutak kojega djeca uz dvije glumice preodgajaju učeći ga lijepom ponašanju, od 1995. do danas na scenu je izašao više od 300 puta a upoznalo ga je preko 50.000 djece iz Hrvatske i inozemstva.

Kako je Pipov lik već tijekom prvih izvedbi dosega veliku popularnost njegova autorica *Dunja Adam* počela ga je raditi u serijalu. Najnoviji četvrti dio koji je predstavljen mališanima u Tavankutu nosi naziv »Kad odrastem

bit ću Pipa«. Naime, Pipa je ovoga puta prebirući po smeću odlučio otvoriti dućan, ali da to ne ide baš onako kako je zamislilo, pokušale su ga – uz pomoć publike – uvjeriti glumice. Ljut, ne prihvaćajući ni jedno objašnjenje Pipa odlučio da se nikad neće promijeniti i da će i kad odraste ostati Pipa: dakle, svojeglav i onakav kakav samo on želi biti...

Prema riječima ravnateljice OŠ »Matija Gubec« u Tavankutu *Stanislave Stantić Prčić*, predstava splitskog kazališta oduševila je djecu. »Drago nam je što je predstava gostovala kod nas u Tavankutu. Bilo je ovo prelijepo druženje s Pipom, kojega će djeca zasigurno dugo pamtit«, rekla je ravnateljica. ■

Retrospektivna izložba slika Ruže Tumbas otvorena u Subotici

Pola stoljeća likovnog stvaralaštva

Izložba obuhvaća 50 slika, među kojima dominiraju one s motivom salaša, prepoznatljivom za ovu samouku slikaricu

S otvorenja izložbe: Ruža Tumbas, Andrija Kopilović i Josip Horvat

Pedeset godina rada poznata samouka slikarica iz Subotice *Ruža Tumbas* (1929.) obilježila je retrospektivnom izložbom, koja je prošloga petka 18. svibnja, otvorena u Salonu Moderne galerije »Likovni susret« u Subotici.

Izložbu čini 50 slika nastalih u proteklih pola stoljeća, na kojima dominiraju salaši – prepoznatljiv motiv u velikom umjetničkom likovnom opusu. S obzirom da je većina radova nastala u tehnici pastela, posebnost izložbi daju autoričini prvi samostalni radovi iz 1957. godine, koje je kao tadašnja članica likovne sekcije slikara amatera pri poduzeću »Bratstvo«, načinila u tehnici ulja.

Ispred organizatora izložbe – Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo« – nazočne na otvorenju pozdravio je predsjednik *Josip Horvat*, istaknuvši, među ostalim, kako je riječ o izvanrednoj umjetnici specifičnog i prepoznatljivog izraza, koja svoje umijeće nesebično dijeli sa svima. Namjesto povjesničara umjetnosti *Bele Durancija*, koji je autor teksta u pratećem katalogu, izložbu je otvorio mons. dr. *Andrija Kopilović*.

»Uvijek sam se divio onom 'velu' koji ne samo radi tehnike i tematike, nego radi duhovne poruke prekriva pastele Ruže Tumbas, te oni postaju uvijek nadahnuće za novi san ili plodonosno sjećanje. Njena skromnost i dobrotu je njena autentičnost koja se u slikama prepoznaje i uživa. Ona je priča za sebe. Kada dodamo njen uvijek blagi osmijeh, onda imamo sada razlog čestitanju, radosti i zahvalnosti«, zaključio je Kopilović.

Prigodom otvorenja nastupili su tamburaši Glazbenog odjela HKC »Bunjevačko kolo«, te *Marko Križanović*, učenik 2. razreda smjera tambure u nižoj Muzičkoj školi u Subotici.

Izložba slika Ruže Tumbas može se pogledati do 8. lipnja.

D. B. P.

Performans »Labuđa sestra« Lee Vidaković u Zagrebu

Preispitivanje bajke u stvarnosti

Još danas (petak 25. svibnja), u zagrebačkoj Galeriji »Vladimir Nazor« može se vidjeti performans »Labuđa sestra« *Lee Vidaković*, kojega je umjetnica započela u ponedjeljak, 21. svibnja.

Apsolventica Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu (inače, rođena u Subotici) u petodnevnom performansu obnavlja priču *H.C. Andersena* pod nazivom »Divlji labudovi« u kojoj sestra-kraljevna spašava braću-kraljeviće od čarolije zle i ljubomorne mačeha koja ih je pretvorila u labudove, izrađujući im košuljice od kopriva.

»Poetično i meditativno šivanje košuljica dešava se u međuprostoru između bola, ustrajnosti i kontemplacije, pokazujući kako izgleda kada se bajka materijalizira u 'stvarni svijet'. Performans, koji zahtijeva veliku disciplinu, bavi se temom bajke kao vrlo maštovito oblikovanim alternativnim svijetom koji nam se nameće u djetinjstvu. Ona nas oduševljava, u nju potpuno vjerujemo, mada je iluzija koja daje lažne odgovore.

Lea Vidaković proučava što se dešava kada ono što smo kao mali smatrali istinitim doista to i postaje, odnosno prenoseći izmišljenu i fantastičnu priču u stvarnost ona se u nelagodnom procesu bavi odnosima koji nastaju sudarom bajke i zbilje«, navodi *Sunčica Ostioć* u pratećem tekstu performansa.

D. B. P.

U crkvi Presvetog Trojstva

Prva pričest u Somboru

U nedjelju 20. svibnja u crkvi Presvetog Trojstva u Somboru, šesnaestero mališana je primilo Prvu svetu pričest. Dan prije, u subotu, djeca su se za pričest pripremila Prvom svetom ispovijedi. Velečasni *Josip Pekanović*, koji je predvodio svetu misu i djeci podijelio pričest, u propovijedi je između ostalog rekao: »Isusa nije dovoljno imati za sebe, On želi da se vidi njegovo prisustvo u našem životu i želi da ga darujemo drugima. Darujemo ga onda kada smo dobri prema roditeljima, kada smo primjerni u školi, kada dobrim ocjenama potvrđujemo svoju marljivost. Tada Isus pokazuje da je s nama«.

Kršćanska tribina potakla brojna pitanja

Uskrsnuće ili reinkarnacija

U ponedjeljak, 21. svibnja u HKK »Bunjevačko kolo« održana je redovita Kršćanska tribina grada Subotice. Predavanje na temu: »Uskrsnuće ili reinkarnacija« (Tajna Isusova groba) održao je dr. *Tadej Vojnović*, franjevac iz Novog Sada i direktor Radio Marije Srbije. U uvodnom predavanju p. Tadej osvrnuo se na lansirane ali i »tempirane« priče o navodnom otkriću »Isusovog groba« s Isusovim kostima u njemu. On je naglasio da su to sve smišljene priče da se zbune oni koji su slabije vjere. Tako je bilo i s Da Vincijevim kodom, Judinim evanđeljem i drugim. Sve je to kasnije demantirano, ali je ipak nanijelo štetu i zbulilo neke vjernike.

U drugom dijelu predavanja naglasio je kako čovjekov »krik za životom« uvijek traži konkretne odgovore na pitanje što je s čovjekom poslije smrti. Zatim je prikazao kakvu su vjeru u prekogrobni život imali Židovi, Egipćani i Grci. Protumačio je pojam reinkarnacije koji znači u biti »ponovno utjelovljenje«. Po reinkarnaciji čovjek je »netko drugi« koji je već bio i poslije smrti opet će biti netko, ponovno će se utjeloviti ili u čovjeka ili u »bubašvabu«, već prema zaslugama. Istaknuo je također da mnogi vjeruju u reinkarnaciju. Ukazujući na nedosljednost nauke o reinkarnaciji naglasio je kako je preslabi argument da čovjek na osjećaju »kao da sam to već doživio, čuo, vidio...« gradi vjeru u svoj život prije ovog života. Ako je čovjek stvarno postojao prije, onda bi se morao malo više toga sjećati, a ne samo imati dojam »kao da« je to već vidio ili čuo. U svakom slučaju vjera u reinkarnaciju je ponižavajuća za čovjeka, jer čovjeka ne smatra originalnom osobom nego nekom osobom ili nekim bićem iz prijašnjeg života.

U glavnom dijelu predavanja, govorio je o biblijskoj vjeri u Uskrsnuće. Ističući da su svi pokušaji opisivanja prekogrobnog života nedostadni jer oni svi dolaze »odozdo«, jedini je Isus kompetentan da govori o vječnom životu jer on je došao »odozgor« iz vječnosti.

Predavač je protumačio biblijski pojam čovjeka. Biblija i kad govori o duši ili o tijelu posebno misli na cijeloga čovjeka, tako da cijeli čovjek živi nakon smrti, a ne samo njegova duša. Uskrsnuće čovjeka na koncu vremena bit će u vlastitom identitetu ali u sasvim drugačijem – proslavljenom tijelu. To je vidljivo iz opisa Isusovih ukazanja jer se on ukazivao poslije uskrsnuća upravo u takvom tijelu zato ga nisu mogli prepoznati, ali iz razgovora s njim prepoznali su njegov identitet i bili su uvjereni da je to On. Svi pokušaj opisivanja uskrsloga tijela i vječnoga života samo su »transfer«, odnosno ljudski opis nadnaravnoga stanja ljudskim riječima, što je uvijek nedostavno.

Predavanje je potaknulo burnu raspravu u kojoj su neki istaknuli da je takvo predavanje otvorilo brojna pitanja i zahtjeva dodatna predavanja i tumačenja.

A. A.

U molitvi vjernika, djeca su Isusu rekla svoje molitve koje su većinom sami napisali.

Pjesmu: »Uvijek se događa pretvorba« recitala je prvopričesnica *Ksenija Oračić*, a prigodnu pjesmu je recitala *Emina Firanj*. Ovu svetu misu uvećao je dječji zbor crkve Presvetog Trojstva, kojeg su za ovu prigodu pripremile katehetistice župe.

U župnom je domu nakon mise priređen doručak za prvopričesnike, a za roditelje, rodbinu i prijatelje mala zakuska.

Z. Gorjanac

Liturgijska slavlja u Svetišu Majke Božje na Bunariću

31. svibnja – Pohod Blažene Djevice Marije, sv. misa u 16 sati

2. lipnja – prva subota sv. misa u 9 sati

16. lipnja – Srce Marijino u 10 sati susret dječjih zborova »Zlatna harfa«

Devetnica u čast Marije Majke Crkve

Pobožnost u čast Marije Majke Crkve, koja se svake godine obavlja u istoimenoj župnoj crkvi u Aleksandrovu, započela je 19. svibnja i traje do 28. svibnja, kada će biti svečana završnica i proštenje.

Tema ovogodišnjih propovijedi je »Svetopisamske žene«, a devetnica počinje svakim danom u 18,30 sati.

Predavači i teme:

- 25. svibnja – udovica od Naina – koja je vidjela silu Isusovu – preč.

Josip Pekanović

- 26. svibnja – Lidija – žena koja sluša -vlč. *Goran Vilov*

- 27. svibnja – Ivana – pratilja Isusova -vlč. dr. *Oskar Csizmar*

- 28. svibnja – u 7,30 sv. misa na mađarskom jeziku

- u 9,30 sv. misa na hrvatskom jeziku i blagoslov djece

- 18 sati sv. misa proštenja – koju predvodi mons. Stanislav

Hočevar, nadbiskup i metropolita beogradski.

Dođi, Duše Presveti

U nedjelju 27. svibnja u Katoličkog crkvi se proslavlja blagdan Duhova, silazak Duha Svetoga na apostole. Ovogodišnji krizmanici subotičkih crkava sakrament sv. krizme (potvrde) primit će u nedjelju na svečanoj biskupskoj sv. misi koja započinje u 10,30 sati u subotičkoj katedrali bazilici sv. Terezije Avilske.

Ako budete imali ljubavi među sobom

Zagrij grudi ledene!

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Dakle, Duh Sveti
je naša snaga. K
nama dolazi i kod
nas se
nastanjuje.
Kada? Kada je
naše srce
oslobođeno
sebičnog
egoizma, kada
je pomireno s
braćom i kada
je otvoreno za
dolazak Duha
Svetoga. Samo u
tome i samo tada
kršćanin postaje
vjernik koji ne
»izvikuje« svoju
vjeru nego
svjedoči.

Kada biste željeli sažeti u nekoliko misli sve ono što je Gospodin Isus svojom objavom htio reći, onda bi zasigurno najkraći izričaj bio: Objavio nam je Boga kao Oca.

Naime, vjera Izabranog naroda bila je utemeljena na poštovanju Jednog, Jedincatog, Svemogućeg, Sveznajućeg ali nedodirljivoga »Boga Sabaot«.

ŠTOVATI BOGA: Znali smo po toj vjeri da smo njegovi stvorovi, tu i tamo u Psalmima nazivani njegovom djecom, ali nikako biti u odnosu prema Bogu kao dijete prema roditelju. Isusovo evanđelje u sebi nosi korjenitu novost: Bog je Otac. Iznenadjenje je to za apostole. Ostaje to vječna novost i za nas. Lako je »štovati Boga« kao neko daleko i strano biće, makar bilo i svemoguće, ali je vrlo teško biti vjerni sin i kći jednog neizmjernog dobrog Oca. Stoga je Isus upravo tu novost u cijelom evanđelju neumorno navješćivao i svjedočio. Koji je put do tog iskustva? To je druga novost evanđelja. To je njegova horizontala. Isus je donio zakon ljubavi u čovječanstvo. Zar on nije postojao prije? Jest, ali je uvijek bio zakon koji obvezuje one najbliže: obitelj, sunarodnjake, prijatelje, itd. Nikada se nije čulo da bi zakon ljubavi obvezivao i neprijatelje i one koji nama nanose zlo i one koji su protivnici, jednom riječju, doslovno svi bližnji s kojima se susrećemo bez obzira na njihovu kvalifikaciju odnosa prema nama. Stoga Isus moli: Oče, hoću da i one koje si mi dao budu jedno, kao što si Ti u meni i ja u Tebi. Hoću da budu jedno, da vjeruje svijet da si me Ti poslao. Mi u vjerovanju često spominjemo da vjerujemo u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu. To je istina. To je objavljena stvarnost. Međutim, zaboravljamo da je Isus dao druge koordinate svojoj Crkvi: po tome će

znati da ste moji učenici ako budete imali ljubavi među sobom. Koje? Kao što sam ja ljubio vas. Kako? Položio je život svoj za nas. Slijedi, dakle, spoznaja: ne može se biti kršćanin ako nisi spreman polagati život svoj za svoje. Ljubiti kao što sam ja ljubio vas, kaže Isus. Kršćanin se ne može ostvariti prema Bogu osim putem »za čovjeka«. Put kršćanstva do Boga nije direktan odnos s Bogom nego ponajprije korektni odnos sa čovjekom da bi uopće mogao pristupiti Bogu. U tome je tajna svih naših »kršćanskih neuspjeha«. Mnogi vjernici, i oni svagdašnji, i oni najuvjereniji misle da su »dobri«. Međutim, uopće ne dosežu razinu vjernika dokle god nisu »uredili račune« sa svojim bližnjima. To je istina i apsurdnost evanđelja! Isus je to posve jasno navijestio i postavio kao uvjet. Za to imamo svjedočanstva ne samo njegova umiranja na križu i molitve za ubojice, nego i smrt Stjepana, prvog mučenika: »Bože, ne uzmi im to za zlo!«

DOLAZAK DUHA SVETOGA: U Bologni postoji ulica koja nosi naziv »Ulica milosrđa«. Zašto? Jednoga dana neki je mladi čovjek u prometu pogazio mladića. U bijegu je utrčao u jednu kuću i zamolio ženu da ga zaštititi. Ona ga je skrila. Nakon ne dugo vremena došla je policija i javila da joj je ubijen sin. Zapitana da li možda zna tko je ubojica, odlučno je odgovorila: ne, a znala je. Međutim, svjesna da joj je sin mrtav i da ga ne može oživjeti, u njoj je pobijedila kršćanska ljubav: neka barem ovaj ostane živ i »bez ubojstva« mržnje i osvete. Kada se istina saznala, u čast toj velikoj kršćanskoj ženi ulica je nazvana: Ulica milosrđa. Da, kršćanska ljubav pobjeđuje jer je po naravi herojska. Drugi postulat evanđelja koji nam Isus navješćuje je ponovno jedna njegova molitva: Oče, hoću da oni koje si mi

dao, budu gdje sam ja. I prvi puta Isus govori »hoću« i drugi puta zahtjevno ponavlja svome ocu »hoću«. Dakle, ta molitva ne može biti neuslišana. Na nama ostaje horizontala, a to je hoćemo li biti jedno s braćom i sestrama? Sigurno je da Isus to želi i da je to jedini uvjet naše pripadnosti kršćanskoj vjeri. Hoćemo li stići tamo gdje je on i gdje od Oca zahtijeva »hoću da i ovi budu tamo gdje sam ja«, ovisi o ispunjenju našega prvoga uvjeta. Dakle, nema Boga za nas bez bližnjega. To je evanđeoska dimenzija ljubavi. Ostaje nam jedna temeljna poteškoća: kako to moći? Nalazimo se u pred-Duhovskom vremenu. Kada su apostoli suočeni s tim problemom, Isus im je mirmo odgovorio: sada ne možete to razumjeti, ali kada dođe On – Branitelj – Duh Istine, poučit će vas u svemu. Govorit će vam sve ono što sam ja govorio. Zašto ponovno govoriti? Ponovno će reći onu istu evanđeosku istinu, samo snagom iznutra. Jer, kaže Isus, »K njemu ćemo doći i kod njega se nastaniti.« Dakle, Duh Sveti je naša snaga. K nama dolazi i kod nas se nastanjuje. Kada? Kada je naše srce oslobođeno sebičnog egoizma, kada je pomireno s braćom i kada je otvoreno za dolazak Duha Svetoga. Samo u tome i samo tada kršćanin postaje vjernik koji ne »izvikuje« svoju vjeru nego svjedoči. Kršćanstvo nikad nije bila proklamacija, nego uvijek svjedočanstvo. Ako je ikoje vrijeme gladovalo za svjedocima, to je danas. Stoga smijem vrlo odgovorno ustvrditi: veliki je broj kršćana, ali je mali broj vjernika, a još manji broj svjedoka. Što nam dakle ostaje osim isprazniti se od svog egoizma, prihvatiti braću i sestre i podići svoje potrebne oči prema nebu uz vapaj: Dođi Duše Presveti! Mekšaj čudi kamene, zagrij grudi ledene, ne daj nama putem zlim!

Svjetski dan bez duhanskog dima proslavlja se 31. svibnja

Životni okoliš bez duhanskog dima

*U sve većem broju zemalja okruženje bez duhanskog dima postaje normalan način života * Navike koje ste usvojili čuvat će i unapređivati vaše zdravlje tijekom života i zbog toga ih se nemojte odreći kada dim duhana i sve zablude u svezi s njim postanu vaša prošlost*

Tema obilježavanja ovogodišnjeg Svjetskog dana bez duhanskog dima je pasivno pušenje, a slogan je »100 posto okruženje bez duhanskog dima«.

U sve većem broju zemalja okruženje bez duhanskog dima postaje normalan način života: nekada je pušenje bilo dopušteno skoro svuda, danas su mnoga mjesta 100 posto bez duhanskog dima.

PROŠLOGODIŠNJI REZULTATI: Životni okoliš bez duhanskog dima postaje normalna pojava – priključite se ovom trendu za svijet bez duhanskog dima, jer je 100 posto okruženje bez duhanskog dima jedina efikasna mjera kako bi se zaštitila djeca, žene, muškarci i svi zaposleni na svojim radnim mjestima od izlaganja duhanskom dimu.

Zavod za zaštitu zdravlja Subotice, Služba socijalne medicine priopćila je rezultate prošlogodišnje kampanje »Ostavi i pobijedi 2006«. Početkom svibnja 2007. godine, točno nakon godinu dana od kampanje »Ostavi i pobijedi 2006«, obavljani su telefonski kontakti s osamdeset sudionika prošlogodišnje kampanje – 33 muškarca (41,3 posto) i 47 žena (58,7 posto). Razlog uključenja u kampanju kod 85 posto sudionika je bio potpuni prestanak pušenja. Tijekom svibnja prošle godine, u razdoblju natjecanja, njih 81,3 posto su uspjeli cijeli mjesec apstinirati od duhana, neovisno o spolu, uzrastu, bračnom statusu i obrazovanju. Oni koji nisu uspjeli ne koristiti duhan u razdoblju natjecanja naveli su kao najčešće razloge stres i prisustvo pušača u okolini. Godinu dana nakon natjecanja 45 posto sudionika kampanje i dalje ne koristi duhan, 31 posto njih puši u manjoj mjeri nego prije i 22 posto njih puši u istoj mjeri kao i prije natjecanja.

Ovo je pozitivan pokazatelj koji ukazuje na promjenu svijesti i želju za promjenom u ponašanju u cjelokupnoj populaciji i svakako navodi da se ovakve vrste aktivnosti promoviraju u kontinuitetu jer vidno daju pozitivne efekte.

SAVJETI ZA USPJEH: Uvijek je moguće da osoba koja »robuje« navici razarajućeg djelovanja na zdravlje odluči »osloboditi se« ove navike. Ukoliko je ovih dana takva odluka (da prestanete s uporabom duhana) sazrela u vašoj svijesti, to će biti od izuzetno pozitivnog značaja za vas, za vaše zdravlje sada i u buduću, kao i za vašu obitelj. Kako biste u tome bili uspješni, i zadovoljni na kraju, pročitajte nekoliko savjeta, koji vam mogu pomoći:

- Uredno uzimajte obroke (tri puta dnevno, a između obroka voće) i ne strahujte od mogućeg povećanja tjelesne težine. Svojom ishranom osvežite organizam. Poslije obroka izidite i prošetajte, barem 15 minuta. Večernji obrok uzimajte najmanje 2,5-3 sata prije odlaska na spavanje.
- Uzimajte potrebne količine tečnosti (2-3 litre) i to prvenstveno vodu, prirodni voćni sok i čaj. Kavu izbjegavajte ili sasvim smanjite. Alkohol se ne preporučuje. Tečnost smanjuje želju za duhanom i pomaže izlučivanje štetnih materija iz organizma. Želja za cigaretom će proći kada popijete malo mlake vode – pokazuje iskustvo.
- Budite fizički aktivni.
- Izbjegavajte, koliko je to do vas, stresne situacije, uznemirenja i neugodnosti. Podignite razinu tolerancije na stres i naučite vještinu

samokontrole i kontrole stresa.

- U početku procesa odvikavanja od uporabe duhana izbjegavajte teške poslove i zamor kako ne biste došli u situaciju da se »odmarate« uz cigaretu.
- Odlazite na spavanje malo ranije, svaku večer približno u isto vrijeme, poslije tuširanja toplom vodom koja vas kupava izvana i opušta, nikotin se izlučuje i znojem preko kože.
- Cigarete i pepeljare ste odavno uklonili iz vidokruga i prostora, a vaši ukućani, prijatelji, radne kolege vas podržavaju u nastojanju da za sebe izgradite novi i zdrav način života, ne nude vam cigarete i ne rabe duhan u vašem domu niti u vašoj blizini.
- Posjetite svog zubara da vam očisti zube i ukloni neugodan miris. Učinite to odmah i eto prave prilike da provjerite jesu li vam desni i zubi zdravi.
- Ostavljajte li na stranu novac za koji biste kupili cigarete? Učinite tako i poslije izvjesnog vremena obradujte sebe pa umjesto cigareta kupite nešto što odavno želite, a može se kupiti. Zdravlje se ne kupuje i nema cijenu.

Navike koje ste usvojili čuvat će i unapređivati vaše zdravlje tijekom života i zbog toga ih se nemojte odreći kada dim duhana i sve zablude u svezi s njim postanu vaša prošlost.

Medicina je danas »zasnovana na dokazu« i zbog toga je poznato i trebamo to prihvatiti – da u duhanu nema uživanja, već samo mogućeg oboljenja - pa zato čuvajmo svoje zdravlje, zdravlje nerođenih beba i svojih najbližih, jer odavno se zna kako »zdravlje nije sve, ali bez zdravlja sve je ništa«! Čuvajmo zdravlje i naš planet, ako ni zbog čega drugog onda barem zbog toga što drugi još uvijek nemamo!

H. R.

Piše: Dr. Franjo P. Petreš,
neuropsihiatar

U prošlom broju »Hrvatske riječi« pisali smo o starenju, kako živjeti zdravo i sretno i u ovoj životnoj dobi. Iako mnogi bježe od ove uvijek aktualne teme, mi vam donosimo još nekoliko savjeta dr. *Franje Petreša*, kada da se pripremimo za neizbježnu budućnost.

Počnite sada pripremu za starost:

- **Vježbajte um:** Budite otvoreni za nova učenja i stalna druženja. Ako smo umno aktivni imamo velike šanse da nam starost bude kvalitetna.

- **Budite tjelesno aktivni:** Svakodnevno tražite priliku za tjelesnu aktivnost. Hodanje, plivanje, vožnja biciklom lagani su za vaše zglobove, a doprinijeti će dobrom osobnom osjećaju.

- **Jedite dobro i pravilno:** Svakodnevno tri obroka (manja) uz dvije užine s voćem i to u 10 i 16 sati. Mora biti pravilan izbor žitarica (graham, raženi ili crni

Starenje (II. dio)

Mirovina i starost

kruh); tjestenina integralna. Kolač jedan dnevno ako nema dijabetesa. Svaki dan popiti 1,5 litru tekućine, ne računajući juhu i kiselo mliječne napitke sa što manje masnoća. Od masnoća konzumirajte dijetalni margarin, s omega masnim kiselinama ili ulje od kukuruznih klica, mesa posna.

- **Ukinite loše navike:** Morate imati nadzor nad nekim stvarima iz svoga: Alkohol konzumirati samo povremeno kada su neizbježna slavlja. Može 1 dcl. crnog vina dnevno. Aperitiv ostavite za Uskrs, Božić, rođendane, vjenčanja unuka. Cigarete izbacite

ti vašem mirnijem i smirenijem životu. Odlazak jednom tjedno u udruženje umirovljenika djeluje terapijski. Uključiti se u neku sekciju.

- **Ostanite uključeni:** Jedan od bitnih preduvjeta dugovječnosti je da budete u kontaktu s rodbinom i prijateljima. Dobrovoljni rad u svojoj mjesnoj zajednici djeluje opuštajuće.

- **Planirajte unaprijed:** što god raditi, starjet će te. I vi sami možete odrediti kako će se taj proces odvijati. Promislite o svom financijskom položaju, obitavalištu u budućnosti i o tome kako ste skr-

Nemojte robovati lošim navikama na ovim prostorima. Sve što se ima dariva se djeci i unučadi. Ostavite nešto i za sebe, za svoju skrb.

GDJE ŽIVJETI: Jedna od glavnih prednosti što dužeg održavanja aktivnosti jest sposobnost donošenja odluke gdje će te živjeti u starosti. Devedeset posto generacije bi željelo živjeti i umrijeti u svome domu. Grubo govoreći, vaši su izbori razvrstani u četiri skupine: neovisan život, zajedničko kućanstvo, zajedničko kućanstvo uz djelomičnu potporu i život uz punu potporu. Koji će te oblik života odabrati, ovisi o vašem fizičkom i psihičkom zdravlju. Ukoliko ostanete u svojoj kući, treba prilagoditi prostor vama: ključeve, brave, ukloniti pragove, nabaviti sjedaljku za kadu, dostupan telefon na više mjesta. Dajte svoj broj telefona vašim dragima i prijateljima. Ukoliko očekujete da ćete se jednog dana preseliti u dom za starije i želite reći to svojim, na vrijeme to učinite. Porazgovarajte iskreno s članovima obitelji i prijateljima kojima vjerujete. Posjetite nekoga tko se već nalazi u takvom domu. Razradite plan kojim će te umiriti dušu glede svoje budućnosti.

A vi koji niste stari, pripremite se za mirovinu i starost. Pitajte starije, vrijeme brzo prolazi. ■

iz uporabe za stalno. Pasivno pušenje također izbjegavati. Žvakanje duhana također nije preporučljivo.

- **Pazite na svoje stavove:** Nepotrebnih briga se osloboditi. Tko će biti u vladi, koja stanka vodi, ne opterećujte se bez potrebe. Prema zdravstvenim mogućnostima, odlazak u svoju vjersku zajednicu može puno doprinije-

bili za one koje volite. Pazite na to što vam je u ovom trenutku važno, a što je ono što će biti još važnije kako se godine budu primicale. Možete odrediti kada i tko će o vama skrbiti kada vi to sami ne budete mogli. Ne morate biti bogati da bi ste u starosti bili sretni, ali pokušajte skupiti sredstva za način života kakav vi zaslužujete.

GASTRONOMSKI KUTAK

Svinjetina u bešamel sosu

Sastojci:

500 gr svinjskih šnicli
1 manja cvjetača (karfiol)
malo maslaca
brašno
mlijeko
kačkavalj
krušne mrvice
malo ulja
vegeta
sol

Priprema:

Na malo ulja pirjati posoljene svinjske šnicle, a potom ih poslagati u nauljenu keramičku posudu. Na svaku šniclu staviti u tanke pločice sjeckanu, prethodno prokuhanu cvjetaču. Preko svake šnicle cvjetačom preliti pripremljen bešamel sos. (Na malo maslaca pirjati brašno, te zaliti mlijekom i kuhati dok ne postigne odgovarajuću gustoću. Sos začiniti vegetom). Preko šnicli s cvjetačom i bešamel sosom ribati kačkavalj i sve posuti krušnim mrvicama.

Dobar tek!

Ivana Parčetić, I. h,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Ines Bajić, I. h,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Nenad Vujković Lamić, I. h,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Moj hrvatski odjel

U mom odjelu ima jedanaest djevojčica i jedanaest dječaka. Kada izađemo na tjelesno igramo se između dvije vatre. Kada moj odjel slavi rođendan, onda mama donese tortu, slatkiše i sokove. Igramo društvene igre i slušamo glazbu. Redovito radimo zadaću. Najviše mi se dopada hrvatski jer volim čitati i pisati. Trudit ću se da budem još bolja.

Ivana Dulić, I. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Naša učionica

Naša učionica je jako lijepa. I svaki dan je obasjana suncem. Zidovi su ukrašeni našim crtežima. U našoj učionici puno je smijeha i radosti. Tu slavimo i naše rođendane. Škola je naš drugi dom.

Augustin Žigmanov, I. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Međunarodna izložba pasa svih rasa

VIII. Cacib u Subotici

Ergela Kelebija ugostila je 546 predstavnika u svim natjecateljskim kategorijama

Posjetila i zapisala: Antonija Sudarević

Prilazeći prelijepoj ergeli na Kelebiji, na okupu se vidjelo mnoštvo pasa različitih rasa i veličina, neki su visoki, krupni, a neki su mršavi i sićušni. Ova izložba održana je u nedjelju 20. svibnja, u organizaciji Kinološkog društva »Subotica«, a pokrovitelj izložbe bila je Skupština Općine Subotica. Inače, ova Cacib izložba jedna je od pet najboljih i najreprezentativnijih u Srbiji. Na izložbi je bilo izloženo 546 pasa koji su se natjecali u deset različitih rangova. Obilazeći izložbene ringove susreli smo *Ivana Vojnića*, koji je sa svojom Monom (dogom) osvojio ocjenu 5, najbolju ocjenu za prikazani rezultat i izgled samog psa. Ivanu je ovo drugi put da sudjeluje na izložbi. Prvi put se natjecao kada je Moni bilo šest mjeseci. Mona se natjecala u rangu za snalaženje i ponašanje u eksterijeru. Ovaj rezultat postiže se s mnogo truda, jer Ivan i Mona svakodnevno treniraju u Dudovoj šumi i Keru. Riječ je o radnom psu koji polaže specijalne ispite. Ivan pojašnjava kako na nju potroši pola svoje plaće, ali mu to ne smeta jer je voli, a plod toga je i dobar rezultat. Na pitanje jesu li doge opasne kao što nam to prikazuju razni filmovi, stigao je posve suprotan odgovor – kako su doge vrlo vedre i druželjive naravi i da se s lakoćom uklapaju u obiteljsku atmosferu, a s djecom su strpljivi i nadasve poslušni prijatelji. To sam i sama osjetila kada mi je Ivan dopustio pomilovati Monu, koja je veselo prihvatila moju ruku na njenom krznu.

MOBILNA MULTIMEDIJA

MUZIČKI I VIDEO PLEJERI S WI-FI VEZOM

Ugrađen Wi-Fi pristup općoj mreži nije povećao prodaju Microsoftovog plejera Zune, niti manje poznatog Music Gremlina. Međutim, digitalni audio plejeri s Wi-Fi vezom neće nestati s tržišta, a nova generacija uređaja tvrtki AOL, iRiver i Sandisk donijet će i nove mogućnosti i funkcije u svijet umreženih muzičkih plejera.

Zune koristi mogućnost umrežavanja u stanovitoj mjeri. Vlasnici tog plejera mogu međusobno razmjenjivati pjesme, ali primatelj može reproducirati pjesme samo tri puta u roku od najviše tri dana.

Umreženi audio plejeri bi idućih mjeseci trebali dobiti nove mogućnosti i funkcije, a kao rezultat svega toga, Microsoft će možda biti prinuđen malo i »juriti« svoje rivale. Kako biste i vi znali čemu se možete nadati, priredili smo pregled uređaja koji će se uskoro pojaviti na tržištu.

Svi koji traže zamjenu Zune-u a ne brine ih ograničeni prostor za smještanje datoteka, trebali bi obratiti pažnju na model Sansa Connect tvrtke Sandisk. Ovaj plejer kapaciteta 4 GB koristit će uslugu Zing (www.zing.net), a ona će korisnicima omogućiti da razmjenjuju liste za reproduciranje numera, slušaju program internet radio-postaja i preuzimaju pjesme izravno u Sansu sve dok je aktivna Wi-Fi veza.

Pokraj 4 GB flash memorije, Sansa Connect ima mjesto za karticu microSD i podržava uslugu za preuzimanje datoteka i pretplatu PlaysForSure. Sandiskov plejer će na svom 2,2-inčnom zaslonu u boji

moći prikazivati fotografije, ali ne i video sadržaj. Rhapsody surađuje s tvrtkom iRiver na usavršavanju Wi-Fi umreženog plejera koji će imati interesantne mogućnosti. Još uvijek bezimeni uređaj imat će 3-inčni ekran osjetljiv na dodir i radno okruženje zasnovano na Flashu. U iRiveru kažu da će se plejer, u varijantama od 2 i 4 GB pojaviti tokom ljeta, kao i to da će nakon jednog punjenja baterija raditi do 25 sati.

Pretplatnici usluge Rhapsody će joj moći pristupiti uz pomoć Wi-Fi veze novog plejera, a samim tim i reproducirati pjesme mimo računala. Plejer ima i podršku za VoIP, iako u iRiveru nisu rekli ništa o osobnosti usluga kojima će se ta funkcija moći koristiti.

Tvrtka Archos započela je integriranje Wi-Fi umrežavanja prošle jeseni svojim plejerom 604 Wi-Fi, koji ima čvrsti disk kapaciteta 30 GB i 4,3-inčni zaslon u boji razlučljivosti 480 x 272 točaka. Plejer 604 radi, u biti, poput osobnog digitalnog pomoćnika s mogućnosti korištenja medijskih sadržaja - iako može snimati zvuk i video uz odgovarajuće dodatke, njegova je Wi-Fi veza više usmjerena na korištenje e-pošte i surfanje webom negoli na preuzimanje glazbe. Do kraja godine, Archos će korisnicima ponuditi nadograđenu verziju ovog plejera. Detalji još uvijek nisu poznati, ali bi Archos trebao imati zaslon razlučljivosti 800 x 400 točaka i čvrsti disk kapaciteta 80 GB.

Osim tih uređaja, u dohledno vrijeme pojavit će se i nove serije Wi-Fi Mp3 plejera, među kojima će se naći i neki koji zaslužuju pozornost. Tvrtka Polaroid planira svoju obitelj medijskih plejera predstaviti na jesen, a u njoj će se naći i model od 30 GB koji će imati 2,8-inčni zaslon, kao i model od 40 GB s zaslonom od 4,3 inča. Oba plejera podržavat će reproduciranje videa i moći će se povezivati s Polaroidovim medijskim serverom za bežično preuzimanje medijskih datoteka.

U Microsoftu se nadaju kako će u klasične prodavaonice s vrućim »pristupnim točkama« dodati i postaje za »punjenje« Zunea, tako da će korisnici moći učitavati pjesme i dok su u pokretu.

Iako se možda čini kako je Zune malo zaostao u osnovnoj varijanti, u Microsoftu su spremni nastaviti utrku – i dobro je za njih da je tako. Kako se godina bude bližila kraju, tako će biti sve više novih i spremnijih konkurenata.

Priređuje: Siniša Jurić

Polarni »šećer«

Medvjedić Cuker

*Uvjerljivo najatraktivnija
životinja ZOO vrta na Paliću
uskoro puni pola godine*

Razgovarao i napisao: Dražen Prčić

Kada je prošle godine, 29. studenoga, došao na svijet, sin polarne medvjedice iz ZOO vrta na Paliću odmah je postao senzacionalnom atrakcijom i »predmetom« brojnih medijskih špekulacija. Jer, rađanja bijelog medvjeda izvan njegovog prirodnog staništa prava je rijetkost. Opet, po mnogima najljepši ZOO u državi, može se pohvaliti već trećim porodom »kralja polarnih predjela«. Iako je već o malom Cukeru, kako je nazvan od strane čitatelja lokalnih novina, napisano mnogo toga, ipak smo se odlučili za polugodišnjicu njegovog rođenja (29. svibnja) napraviti jednu malo iscrpnije reportažu o njemu samom i ljudima koji se od prvoga dana skrbe o njemu.

CUKER: Polarni »mališan« rođen je 29. studenoga prošle godine sa samo 500 grama (što je posve normalno) bez krznenog prekrivača i cijela ga je dva mjeseca mater skrivala od ostalog svijeta. Prvi put je njegov »glas« registriran tek nakon dva mjeseca i tada počinje njegov prvi »kontakt s javnošću«. U želji da dobijemo informaciju zbilja iz prve ruke, pitali smo

čuvara koji se neposredno brine o medvjedoj populaciji

Laszlo Deak, čuvar i hranitelj

Već se sedam godina bavim ovim životinjama, ali s njima uvijek treba biti na oprezu i, prije svega, dobro ih upoznati. S obzirom da im se svakodnevno približavam oni već imaju spoznaju o meni kao prijatelju i hranitelju i nemam većih problema u kontaktu s njima. Medvjede hranimo dva puta dnevno, ujutro oko 8 sati i poslije podne oko 17 sati, a za obrok pretežito dobivaju ribu (skuša, šaran), meso i povrće. Količinski dobivaju oko 5 kg hrane, što zadovoljava njihove dnevne potrebe za hranom, dok u nastambi imaju stalnu tekuću vodu i ovisno o žedi, te vremenskim uvjetima mogu piti koliko žele. Od povrća najviše vole jesti mrkve i jabuke i time zadovoljavaju potrebu za vitaminima. Što se tiče malog Cukera, on jede istu hranu kao i roditelji, naravno u manjim količinama, tj. oko 0,5-1 kg hrane, a najviše voli jesti sardine. Preko dana poglavito spava, sve ovisi o dnevnim temperaturama i zato se često dogodi da ga

Cuker i 600 životinja

Uz mladunče bijelog medvjeda, sigurno trenutačno najpopularnijeg stanovnika paličkog ZOO vrta, te novih naraštaja lavova, majmuna, podolskih goveda, životinjsko carstvo u ovoj oazi nadomak najvećeg vojvođanskog jezera broji još oko 600 primjeraka od 50 životinjskih vrsta.

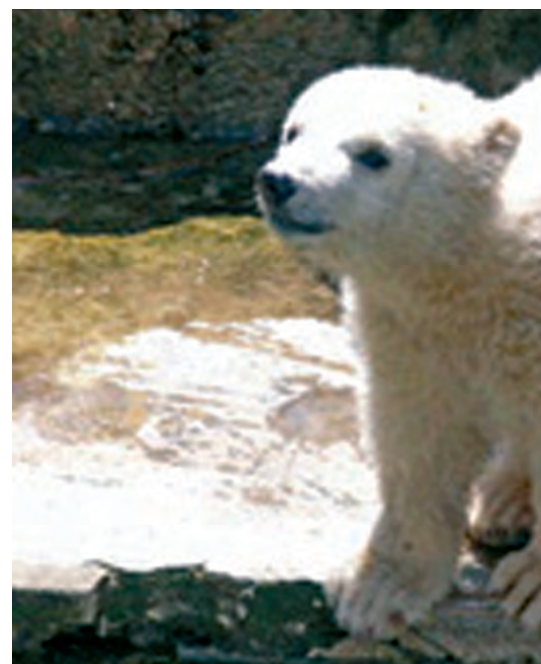
posjetitelji niti ne vide, do sada se samo jednom okupao i to u onom manjem bazenu, ali će sigurno tijekom nastupajućeg ljeta sve više biti u vodi i rashlađivati se od visokih temperatura.

Laszlo Deak

Mirko Šinković

Mirko Šinković, direktor ZOO vrta

Rođenjem još jednog bijelog medvjeda u našem ZOO vrtu, dokazali smo kako unatoč znatno skromnijim i lošijim uvjetima od ostalih europskih vrtova, ipak možemo pružiti životinjama uvjete nalik onima koje imaju u svom prirodnom staništu. Jer u oko 300 ZOO kuća u Europi samo je 10 do sada imalo porode bijelih medvjeda. Parenje bijelih medvjeda uvijek se događa u ožujku i nakon 8 mjeseci graviditeta, ženka donosi mladunče na svijet koncem studenoga, što je bio slučaj s

težiti oko 200 kg. Do svoje 2,5 godine bit će u tzv. pubertetu, punu spolnu zrelost bi trebao doseći između 4-5 godine starosti. U našem ZOO vrtu bi se trebao zadržati do konca ove godine, kada će biti transferiran u neki od drugih euro ZOO vrtova, jer se time omogućuje normalan nastavak ciklusa parenja kod njegovih roditelja.

Mirjana Alapović, PR ZOO vrta

Cuker je jamačno dodatno povećao interesiranja naših posjetitelja, ali su i ostale životinje iz našeg vrta jednako lijepe i atraktivne za

našim Cukerom, ili tijekom prosinca. Kada je rođen mali je težio svega pola kilograma, dok danas nakon pola godine već ima oko 35 kg, a kada bude navršio cijelu godinu trebao bi

vidjeti. Uz stalnu postavku, ZOO vrt nudi i brojne edukacijske sadržaje, osobito za mlađe uzraste, putem kojih djeca stječu neophodna i potrebna znanja, boraveći pritom na svježem zraku u neposrednom okruženju životinjskog svijeta. Nastojimo biti u neposrednoj svezi s našim posjetiteljima, a najbolji je dokaz i nagradna igra putem koje je i mali medvjedić dobio svoje »slatko« ime. ■

Mirjana Alapović

Najveća europska televizijska nagrada hrvatskoj emisiji

Zlatna ruža na vrhu »Piramide«

Bračni par Merlić – Ogresta pobijedio sa svojim projektom na televizijskom festivalu u Luzernu

Piše: Dražen Prčić

Osvajanjem prve nagrade na televizijskom festivalu, kao najbolja emisija u kategoriji formata »Najbolji show 2007«, zajednički projekt supružnika *Dubravko Merlić* i *Željka Ogresta*, ostvaren je najveći uspjeh u povijesti Hrvatske

televizije. Jer, podsjetimo, ovaj popularni show koji se već licencijски emitira u Srbiji (TV Pink), Sloveniji, Makedoniji i Bugarskoj, u Hrvatskoj se realizira u koprodukciji s HRT-om. Koliko je pobjednička »Zlatna ruža« jaka i moćna nagrada u svijetu televizijskih programa najbolje ilustriraju imena nekadašnjih pobjednika poput legendarnog kviza »Tko želi biti milijunaš«, »Uzmi ili ostavi« ili »Plesa sa zvijezdama«, programa koje sada imamo priliku gledati u licencijским izdanjima. Uspjeh čistog hrvatskog proizvoda još dobiva na veličini kada se sazna podatak kako su sve ostale nagrade na ovogodišnjem festivalu »pokupili« Britanci, inače lideri u proizvodnji originalnih show programa.

Čestitamo!

Državno prvenstvo za dječake i djevojčice do 14 godina

Spartak ugostio tal

Na terenima u Dudovoj šumi teniska budućnost borila se za šampionski naslov

Piše: Dražen Prčić

Davor Vujković, TK »Spartak«

Tijekom prošlog tjedna, od srijede 16. svibnja, TK »Spartak« iz Subotice ugostio je najbolje tenisače i tenisačice iz Srbije, koji su stigli na sjever države u borbi za njen naslov u kategoriji do 14 godina starosti. Najboljih 32 iz obiju konkurencija suprotstavili su svoje reket na putu do vrha piramide koja je poslije svih izlučnih susreta donijela pobjednika/cu i novog šampiona.

NATJECATELJSKA KONKURENCIJA: U glavnom ždrijebu dječaka nastup su izborili natjecatelji iz sljedećih teniskih klubova: Spartak, Mokrin, As, Novi Sad, C. Zvezda, Puma, Ječmenica,

Index, Senta, Smederevo, Partizan, Kikinda, Kostić, Kruševac, Žak i Gemax, dok su se kod djevojčica natjecale igralice iz: Spartaka, C. Zvezde, Tenis tenisa, Novog Sada, Radničkog, Gemaxa, Slobode, Asa, Ječmenice, Slobode, Kolubare, Beograda, Mokrina, Kruševca i Partizana. Za razliku od muškog ždrijeba u kojemu niti jedan igrač nema europski ranking, kod djevojčica prva nositeljica bila je Aleksandra Krunic, trenutačno 3. igralka Europe do 14 godina, dok je njezina najveća rivalka i druga nositeljica turnira 10. tenisačica Starog kontinenta u istoj konkurenciji.

Davor Vujković TK Spartak

Plasmanom među 16 igrača u državi ne mogu pretjerano biti zadovoljan, osobito nakon poraza u osmini finala (3:6 4:6) u susretu u kojemu sam, uz malo više sreće, i ja mogao proći dalje. Ostaje mi da treniram još više i bolje, te na sljedećim turnirima tijekom sezone ostvarim bolji plasman.

Relja Dulić Fišer, glavni trener TK Spartak

Kao glavni stručnjak kluba, s jedne strane ne mogu biti baš zadovoljan nastupom naših natjecatelja, jer su svi zaustavljeni u početnim rundama. Opet, s druge strane postoje i objektivni činitelji ovakvog slabijeg rezultata koji se ogledaju, prije svega, u okolnosti da su gotovo svi, u objema konkurencijama, tek »ušli« u stariju starosnu godinu, tj. pred njima su još dvije godine igranja u kategoriji do 14 godina. Također, prisutan je bio i veliki dio treme igranja na domaćem terenu, toliko svojstvene mlađim kategorijama koje uvijek postižu znatno bolje rezultate kada igraju na strani.

Tibor Demeter, glavni sudac

lente

Prvaci države

U konkurenciji dječaka najbolji je bio Miki Janković, dok je kod djevojčica naslov prvakinja države osvojila Aleksandra Krunic.

Relja Dulić Fišer, glavni trener TK »Spartak«

Tibor Demeter, glavni sudac šampionata
TK Spartak je ponovno pokazao spremnost i sposobnost za organiziranje državnog šampionata, ovoga puta u konkurenciji do

14 godina, dok glede igračkog dijela mogu pohvaliti sve sudionike za pravu sportsku i fair borbu.

25. svibnja 2007.

Pobjednici stolnoteniske Školske lige

Trijumf braće Gabrić

Luka i Marko zauzeli su prvo i drugo mjesto na školskom natjecanju najboljih mladih stolnotenisača

Piše: Dražen Prčić

Učenici Osnovne škole »Matko Vuković« iz Subotice, Luka Gabrić i njegov mlađi brat Marko pobjednici su stolnotenisačke Školske lige subotičkih osnovnih škola. Luka je u ukupnom poret-

ku zauzeo prvo, dok je Marko na koncu natjecanja u kojemu su se zbrajali bodovi sa svih odigranih turnira, zauzeo drugo mjesto u pojedinačnoj konkurenciji. U momčadskom natjecanju prvo mjesto zauzela je OŠ »Kizur Istvan«, drugi su bili osnovnoškolci iz OŠ »Jovan Mikić«, dok je OŠ »Matko Vuković« izbio plasman na treće mjesto.

U petak 25. svibnja mali subotički stolnotenisači posjetit će Zagreb, gdje se odigrava Svjetsko prvenstvo, dok je za srpanj u planu odlazak u Zadar na ljetne pripreme.

KRIŽALJKA

www.kviskoteka.hr

	NAZIV ZA POLARNOG MEDVJEDA (PREMA LAT. URSUS MA- RITIMUS)	BILJKA BEZ LIŠĆA ILI LATIČA (GRČ.)	MINIST- ROV DJE- LOKRUG (MNOŽ.)	NAPET KRIMIČ	DAVANJE POČETNOG TONA, IN- TONIRANJE	NAIVAN ČOVJEK	ASTAT	VRSTA AMINOKI- SELIN	NEKAD SLAVNA TRKAČICA, MARIJA	IZRAELSKI TENISAČ WELGREEN	"GRAM"	SUBRETA POLLAK	KONSTANT- NOST, US- TALJENOST
SWISS MISS SVJETSKOG TENISA													
DOBITI PERJE (O PTICU)											MORSKI GREBEN SINJSKI VITEZ		
KRASITI							POKORICA AUSTRIJA						
VLADATI IZ NEKOG MJESTA										INDIJSKI POLITIČAR SHASTRI OSMINA ARKA			
KOBILICA BRODA (anagram: KANARE)							REDOVNIK (REG.)					DUŠIK KARTAŠ KOJI STAL- NO UDARA KONTRE	
PRISTAŠA ILIRSKOG POKRETA							SVAKAKO, DABOME PJEVAČICA TIKARAM						
MAKARSKA			IZOTOP OZONA	UGLJIK LIDERSKI STATUS		JA, ..., ON JARI USJEV			BRODSKO UŽE KRAVAL				
ESPAÑA		SAVEZ DRŽAVA FINI GIPS (ALABAS- TER)									NITON "INSTRU- MENTED VISUAL RANGE"		
MUŠKO IME (DARIO, DARJAN)							NEMAM NIŠ- TA S TOBOM, MI SMO ...! ZVUČATI CILIKOM						SPRINTE- RICA ILI MARATON- KA
KRALJICA ILI CARICA										ZOOLOŠKI ... VJEČNOST (GRČ.)			
GLUMICA SEYMOUR					OPIS PUTA S PODACI- MA (TINE- RARIJ) KLADENJE								
ENA BEGOVIĆ			BRAZILSKI NOGOME- TAŠ NAIVNO SLIKANJE								"ŠKOLSKI" GLUMAC DELON		
SKANDI- NAVSKA DRŽAVA							IANOVA IMENJA- KINJA GLUMAC BUKVIĆ					"AMPER" VRADŽ- BINA	
PRIREDILA REDAKCIJA ENIGMATSKOG TJEDNIKA "KVISKOTEKE"	RAMENI UMETAK, PORAMAK (NJEM.) SNOVI					"AEROD- ROMSKA KONTROLA LETENJA"				BAKLJA, ZUBLJA "GAUS"			
MINERAL MORSKA PJENA						MAZURIJ NIKA FLEISS			ŠAHIST KASPAROV ILAN KABILJO				
NATOPITI TLO NAVODNJA- VANJEM										"INTERSTA- TE OIL COMPACT" "ALT"			
IRENA ODMILA				ŽENA IZ AFRIKE									

RJEŠENJE KRIŽALJKE:
 martina hings, operatiti, rt, restiti, skrama, stolovati, lal, karena, inok, n, ilirac, dakako, ma, c, ti, tros, e, alljansa, nt, danijan, kvit, vladarica,
 vrt, jare, itinerar, eb, ronaldo, šk, danska, iana, a, sail, akl, luč, stiva, ma, gar, navoditi, ioc, ira, afrikanka.

Uobičajeni tonovi

U posljednjem broju vašeg lista objavljen je dopis izvjesnog čitatelja pod naslovom »Svjedoci smo šutnje« u kojem se zamjera g. Petru Kuntiću što nije odgovorio radikalnim pričama o temama koje nisu imale veze s dnevnim redom zasjedanja Skupštine, jer dnevni je red bio izbor Vlade Republike Srbije.

Vaš se čitatelj nije osvrnuo na tijek skupštinske sjednice u kojoj se radikalni zastupnici nisu uopće obraćali na dnevni red, o tome da su govori bili krajnje nepristojnog tona, nekulturni i neodgojeni, praktički pravljene cirkusa u Skupštini. Bila je to nenadmašna predstava nepristojnosti. O tome vaš čitatelj niti riječi.

Mi, dolje potpisani vaši čitatelji, smatramo da je bio mudar potez što se g. Kuntić nije javio za repliku, jer bi javljanjem izazvao još žešću reakciju radikala. Jednostavno rečeno s njima ne vrijedi raspravljati, jer su za njih Hrvati – ustaše. S druge strane i koalicijski partner Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini u Skupštini je smatrao da se ne treba upuštati u dijalog koji bi izazvao još veću buru i potaknuo još veću raspravu.

Međutim, autor spomenutog teksta pripada orkestru čija je zadaća

ocrniti g. Petra Kuntića prije nego što je Skupština i počela raditi, jer u vrijeme kada ovo pišemo Skupština još nema ni predsjednika. Govori vaš čitatelj o šutnji. Nije objasnio mudri čitatelj na koji je način mogao g. Kuntić utjecati da se formira ministarstvo za nacionalne manjine. Vaš čitatelj govori o tome da je g. Kuntić »samoimenovani predstavnik hrvatske manjinske zajednice«. Svakako bi vaš čitatelj morao znati da je g. Kuntić imenovalo Predsjedništvo DSHV, na kojoj sjednici je bio i tadašnji predsjednik HNV. Koalicijski partner – Demokratska stranka je tražio da DSHV imenuje kandidata za zastupnika. O tome postoji pismeni sporazum.

Smatramo da je ton vašeg čitatelja, kojim se obrušava na g. Kuntića, veoma sličan onim iz Skupštine Republike Srbije, pun zlobe, mržnje, zavisti i pakosti, već uobičajeno za vašeg čitatelja.

Sačekajte, g. »čitatelju«, da Skupština otpočne s radom. Jer, g. Kuntić zna kada se treba javljati za raspravu, mandat traje četiri godine.

Pismo je potpisalo dvadesetpetoro čitatelja.

Cjenik reklamnog prostora

POSLEDNJA STRANA / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	6.000 din	7.080,00 din
1/2	3.600 din	4.248,00 din
1/4	2.000 din	2.360,00 din

DRUGA I PREPOSLEDNJA STRANA / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	5.000 din	5.900 din
1/2	3.000 din	3.540 din
1/4	1.700 din	2.040 din

UNUTARNJE STRANE / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	4.000 din	4.720,00 din
1/2	2.400 din	2.832,00 din
1/4	1.360 din	1.604,80 din
1/6	950 din	1.121,00 din
1/12	600 din	708,00 din

Iskoristite popuste!

Za vezane oglase u 4 ili više brojova odobravamo popust od 20%. SPECIJALAN POPUST ZA GODIŠNJI UGOVOR O REKLAMIRANJU.

**MILENIJUM
OSIGURANJE**

- Registracija i osiguranje motornih vozila
- Najpovoljnije osiguranje imovine, tvrtke, kasko osiguranja motornih vozila i radnih strojeva plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje transporta
- Osiguranje nezgoda, obvezna i sva imovinska osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete
- Postanite i Vi član velike obitelji "Croatia osiguranja" D.D. iz Zagreba

"Milenijum osiguranje" A.D. Beograd - Filijala Subotica
24000 Subotica, Karađorđev put 38, telefon: +381 (24) 555-867 i 552-406
E-mail: mios@tippnet.co.yu
Radno vrijeme: od 8 do 16 sati

**PETAK
25.5.2007.**

06.45 - TV raspored
06.50 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - National Geographic: Pearl Harbour - ostavština napada
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Među nama, znanstveno-obrazovna emisija
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.17 - Radni ručak
14.10 - Krim odjel 5., serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Znanstvena petica
16.35 - Život uživo
17.35 - Vijesti
17.45 - Znanstvene vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Air Force One, američki film
22.15 - Vijesti
22.25 - Emisija opće prakse
23.30 - Vijesti iz kulture
23.40 - Super Sucker, američki film
01.15 - Vijesti dana
01.20 - Zajedništvo, američki film
03.05 - Ubojica devedesetih, američki film
04.35 - Krim odjel 5., serija
05.25 - M.A.S.H. 10., humoristična serija
05.50 - M.A.S.H. 10., humoristična serija
06.15 - Skica za portret
06.25 - Znanstvena petica
06.55 - Dvoboj strasti, serija

07.45 - TV raspored
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Pčelica Maja
09.20 - NULTI SAT
09.35 - 10 minuta
09.55 - Navrh jezika
10.20 - Sjednica Hrvatskog sabora, prijenos
13.10 - Vijesti na Drugom
13.15 - Caterina ide u grad, talijanski film
15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija

16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Bitange i princeze 3., serija
16.45 - Simpsoni 14.
17.10 - Joey 1., humoristična serija
17.35 - Život je lijep
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - M.A.S.H. 10., humoristična serija
19.20 - M.A.S.H. 10., humoristična serija
19.45 - Pričekajmo, humoristična serija
20.05 - Genijalci
20.40 - Naši i Vaši, serija
21.20 - Vijesti na Drugom
21.35 - Rose i Maloney, serija
23.10 - Lovci na natprirodno, serija
23.55 - Zagreb: Stolni tenis, SP - snimka
00.55 - Caterina ide u grad, talijanski film
02.40 - Pregled programa za subotu

07.20 Yu-Gi-Oh, crtana serija
07.50 Šaljivi kućni video
08.10 Smallville, serija
09.00 Slučajni partneri, serija
10.00 Nova lova - TV igra
12.00 Vijesti
12.10 Cosby show, serija
13.10 Večernja škola - Praksa
13.50 Skrivena istina, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Oluja, serija
18.20 Istraga, kriminalistički magazin
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Večernja škola - Praksa
21.00 Cimmer fraj, serija
21.40 Danas umireš, igrani film
23.20 Vijesti Nove TV
23.40 Seinfeld, serija
00.10 National geographic report
00.10 Medij, serija
01.00 Serijski ubojica, igrani film
02.40 Ukočeni od straha, igrani film
04.10 Istraga, kriminalistički magazin
05.30 Kraj programa

07.15 Fifi i cvjetno društvo
07.30 Krava i pilić
07.50 Transformers Energon

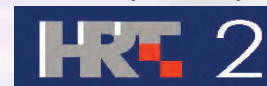
08.15 Deseta policijska
09.10 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija (R)
09.35 Puna kuća, serija (R)
10.05 Pod istim krovom, (R)
10.30 Bračne vode, serija (R)
10.55 Sudnica, show (R)
11.25 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
11.50 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
12.25 Vijesti
12.30 Eksploziv, magazin (R)
12.45 Sanja, show
13.35 Amerika, telenovela
14.25 Cobra 11, kriminalistička serija
15.20 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija
15.45 Puna kuća, serija
16.10 Pod istim krovom, humoristična serija
16.35 Sam svoj majstor, humoristična serija
17.05 Bračne vode, serija
17.30 Sudnica, show
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.35 Zabranjena ljubav
20.00 Koledžicom po svijetu, zabavna emisija
21.00 Bogovi su pali na tjeme 2, igrani film, komedija
22.40 Tajni agenti, igrani film
00.15 Vijesti
00.35 Astronautova žena, film
02.05 Zakon podzemlja, film, kriminalistički (R)

**SUBOTA
26.5.2007.**

07.45 - TV raspored
08.00 - Žutokljunac
08.55 - Vijesti
09.00 - Velike filmske zvijezde: Veronique Jeannot
09.30 - Kinoteka - filmovi
Kirka Douglasa: Bijeli ratnik
11.05 - Meta, emisija za branitelje
12.00 - Dnevnik (T)
12.25 - Varaždinska županija: Osjeti budućnost, emisija pod pokroviteljstvom
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.20 - Prizma, multinacionalni magazin
14.10 - Duhovni izazovi - međureligijski magazin
14.25 - Skica za portret
14.30 - Vijesti
14.45 - Oprah Show
15.35 - Reporteri
16.45 - Vijesti

17.00 - Uzmi ili ostavi, TV igra
17.40 - Prirodni svijet: Posljednji lavovi Indije
18.35 - TV Bingo Show
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Kazalište u kući, TV serija
20.45 - Zvijezde pjevaju (7.), 1. dio
21.45 - Zvijezde pjevaju (7.), 2. dio
22.15 - Čovjek sa željeznom maskom, britanski film
00.30 - Vijesti dana
00.40 - Vijesti iz kulture
00.50 - Repo Man, američki film
02.20 - Policijska ophodnja, američko-meksički film
04.00 - Caribe, kanadski film
05.25 - Oprah Show
06.10 - Velike filmske zvijezde: Veronique Jeannot
06.35 - Dvoboj strasti, serija

08.00 - TV vodič
08.15 - Obični ljudi, serija
10.30 - Kućni ljubimci
11.05 - Briljanteen
11.55 - Air Force One, film
13.55 - Monte Carlo: Kvalifikacijski trening F1 za Veliku nagradu Monaka, prijenos
15.10 - Automagazin
15.50 - Zagreb: Stolni tenis, pojedinačno SP, prijenos
17.45 - Skica za portret (eventualno)
18.00 - Američka predsjednica, serija
18.45 - Post scriptum
19.25 - Magazin nogometne Lige prvaka
19.55 - Skica za portret
20.05 - Finale Hrvatskog nogometnog kupa: Slaven Belupo - Dinamo, prijenos
22.15 - Sportske vijesti
22.25 - Zakon i red: Odjel za žrtve 7., serija
23.10 - Veliko driblanje, serija
23.55 - Košarka, PH - 1. utakmica polufinala
01.35 - Pregled programa za nedjelju

07.10 Nascar utrke
07.40 Atom, crtana serija
08.00 Power Rangers S.P.D.
08.30 Čovjek sa željeznom maskom, crtani film
09.20 Moja ekipa, serija

10.00 Nova lova - TV igra
12.00 Kviskoteka, kviz
13.20 Preživjeti katastrofu, dokumentarna serija
14.30 Danas umireš, igrani film
16.20 Interijeri, lifestyle magazin
17.00 Vijesti Nove TV
17.10 Kod Ane, kulinarski show
17.50 Nad lipom 35, hum. glazbeni show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Cimmer fraj, serija
20.40 Zuhra light show, zabavna emisija
21.50 Crveno usijanje, film
23.40 Bijeg iz Alcatraza, film
01.30 Preživjeti katastrofu, dokumentarna serija
02.20 Posljednja bitka, film
03.50 Def Leppard: Hysteria, igrani film
05.20 Kraj programa

07.15 Nikola, serija
07.45 Trollz, crtana serija
08.10 Jagodica Bobica
08.30 SpužvaBob Skockani
08.55 Legenda o pijanistu, film
11.00 Zabranjena ljubav, sapunica (5 epizoda) (R)
13.20 Vijesti uz ručak
13.25 Everwood, (dvije epizode)
15.05 Mračan put istine, kriminalistička drama (prvi dio)
16.35 Davno izgubljena stvorenja, dokumentarna serija
17.25 Zvijezde Ekstra: 101 modni zločin, zabavna emisija
18.30 Vijesti
19.00 Žuta minuta
20.00 Raspjevani ubojica, film
21.35 Dugi oproštaj, igrani film
23.40 Posljednji preživjeli, film
01.20 Bogovi su pali na tjeme 2, film, komedija (R)
03.00 Tajni agenti, film, (R)

**NEDJELJA
27.5.2007.**

07.25 - TV raspored
07.40 - Superdjevojčice, animirani film za djecu
08.55 - Nove pustolovine medvjedića Winnieja Pooha
09.20 - Lilo i Stitch
09.45 - Vijesti
10.00 - Inspektor Morse, serija
12.00 - Dnevnik (T)

- 12.15 - Syngenta - poljoprivredni savjetnik, emisija pod pokroviteljstvom
12.17 - Mali savjeti za poljoprivrednike, emisija pod pokroviteljstvom
12.30 - Plodovi zemlje
13.25 - Split: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.05 - Vijesti
15.20 - Svemirska utrka: Utrka za opstanak, dokumentarna serija
16.10 - Kraljice, emisija pučke i predajne kulture
16.55 - Uzmi ili ostavi, TV igra
17.40 - Velika zbrka, film
19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Tko želi biti milijunaš?
21.10 - Odmori se, zaslužio si II. - TV serija
21.50 - Shpitzza
22.40 - Lica nacije
23.38 - Vijesti
23.50 - Vijesti iz kulture
00.00 - Mreža obmane, film
01.55 - Lažljivi Glass, film
03.25 - Svemirska utrka: Utrka za opstanak, dokumentarna serija
04.15 - Skica za portret
04.25 - Plodovi zemlje
05.15 - Nedjeljom u dva
06.15 - Split: More

- 08.00 - TV vodič
08.40 - Obični ljudi, serija
10.10 - Opera Box
10.40 - Skica za portret
11.00 - Zagreb: Misa, prijenos
12.00 - Biblija
12.15 - Leopold Mandić - ekumenski svetac, dokumentarna emisija
12.50 - Mir i dobro
13.25 - Studio F1
13.50 - Monte Carlo: Formula 1 za Veliku nagradu Monaka, prijenos
15.50 - Studio F1
16.05 - Zagreb: Stolni tenis, SP - uključanje u prijenos
17.00 - Zvijezde pjevaju (7.)
18.00 - Čovjek sa željeznom maskom, britanski film
20.10 - Lažljivi Glass, američki film
21.45 - Sportske vijesti
21.55 - Evergreen: Dan velikih valova, američki film
23.50 - Povijest America's Cupa
00.45 - INA Delta Rally, reportaža
01.00 - Pregled programa za ponedjeljak

- 06.40 Nascar utrke
07.10 Čovjek sa željeznom maskom, crtani film
08.00 Atom, crtana serija
08.20 Power Rangers S.P.D.
08.50 National geographic report:
08.50 Automotiv, auto moto magazin
09.20 Navigator, nautički magazin
10.00 Kuža na plaži, serija
11.00 Svi mrze Chrisa, serija
11.30 Zuhra light show, zabavna emisija
12.40 Cimmer fraj, serija
14.10 Naša mala klinika, serija
15.10 Bijeg iz Alcatraza, igrani film
17.10 Vijesti Nove TV
17.20 Crveno usijanje, igrani film
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Nad lipom 35, hum. glazbeni show
21.10 Šašavi petak, igrani film
23.10 Red Carpet, zabavna emisija
00.10 Juha s tortillom, igrani film
01.50 Prva ljubav, igrani film
03.20 Šašavi petak, igrani film
05.10 Zuhra Light show, zabavna emisija
06.10 Kraj programa

- 06.45 Nikola, serija
07.15 Looney tunes
07.35 Jagodica Bobica
08.00 SpužvaBob Skockani
08.25 Edel i Starck: snažni i odvažni, hum. serija
09.15 Jednom lopov, kriminalistička serija
10.05 Red Bull Air Race 2007: Monument Valley, sportsko- dokumentarna emisija
10.40 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica (R)
11.55 Koledžicom po svijetu, zabavna emisija (R)
12.55 Nadreality show (R)
13.25 Bibin svijet, serija (R)
14.05 Vijesti uz ručak
14.10 Mračan put istine, igrani film, (drugi dio)
15.40 Raspevani ubojica, igrani film, komedija (R)
17.15 Odred za čistoću, zabavna emisija
17.45 Exkluziv, magazin
18.30 Vijesti
19.00 Salto, zabavna emisija

- 20.00 Policijska patrola, dokumentarna sapunica
20.50 Zakon braće, serija
21.45 Prvi vitez, film
00.00 Doktor smrti, serija
00.55 FBI istraga, serija
01.45 Posljednji preživjeli, film (R)

**PONEDJELJAK
28.5.2007.**

- 06.45 - TV raspored
09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - National Geographic: Gospodar prstenova - Povratak kralja, s one strane filma
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Ekumena, religijski kontakt-program
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija (R)
13.17 - Radni ručak
14.10 - Krim odjel 5., serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Alpe-Dunav-Jadran
16.35 - Život uživo
17.40 - Vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik (T)
20.05 - Latinica: Kako su završili akteri rata?, 1. dio
21.00 - Latinica: Kako su završili akteri rata?, 2. dio
21.30 - Tvornica misli, dokumentarni film
21.55 - Otvoreno (+Vijesti)
22.50 - Vijesti iz kulture
23.00 - Na rubu znanosti: Duhovi (2.)
00.05 - Vijesti dana
00.10 - Vrijeme je za jazz: Zvezdana prašina 700
01.10 - CSI: Las Vegas 7.
01.55 - Buđenje mrtvih 5.
03.35 - M.A.S.H. 10.
04.00 - Alpe-Dunav-Jadran
04.30 - Latinica: Kako su završili akteri rata?
06.00 - Dvoboj strasti, serija

- 07.45 - TV raspored
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Pčelica Maja
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Pročitani
09.55 - Kratki spoj
10.20 - Crtani film
10.25 - Vremenski putnici

- 10.50 - Mali titani, crtana serija
11.15 - Mali titani, crtana serija
11.35 - Velika zbrka, film
13.10 - Vijesti na Drugom
13.15 - Inspektor Morse, serija
15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Kazalište u kući
16.45 - Simpsoni 14., serija
17.10 - Joey 1., serija
17.40 - Košarka, PH - 2. utakmica polufinala, prijenos
18.35 - Vijesti na Drugom
18.40 - Košarka, PH - 2. utakmica polufinala, prijenos
19.35 - M.A.S.H. 10.
20.05 - CSI: Las Vegas 7.
20.50 - Buđenje mrtvih 5., serija
22.35 - Vijesti na Drugom
22.50 - Presuda, kanadski film
00.35 - Joey 1., serija
00.55 - Pregled programa za utorak

- 07.30 Yu-Gi-Oh, crtana serija
07.50 Šaljivi kućni video
08.10 Smallville, serija
09.00 Slučajni partneri, serija
10.00 Nova lova - TV igra
12.00 Vijesti
12.10 Cosby show, serija
12.40 Cosby show, serija
13.10 Večernja škola - Praksa
13.50 Skrivena istina, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
18.20 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Večernja škola - Praksa
20.40 Divlji bijes, igrani film
22.20 Vijesti Nove TV
22.40 Kućanice, serija
23.40 Sex inspektori, serija
00.40 Medicinska istraga, serija
01.30 Seinfeld, serija
02.00 Prvi radni dan, serija
02.50 ZigZag, igrani film
04.30 Medicinska istraga, serija
05.15 Kraj programa

- 06.50 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija
07.00 Krava i pilić, crtana serija
07.25 Transformers Energon, crtana serija

- 07.50 Deseta policijska
08.40 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija (R)
09.10 Puna kuća, humoristična serija (R)
09.35 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
10.00 Bračne vode, humoristična serija (R)
10.30 Sudnica, show (R)
10.55 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
11.25 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
11.55 Vijesti
12.05 Exkluziv, magazin (R)
12.45 Sanja, show
13.35 Amerika, telenovela
14.25 Cobra 11, kriminalistička serija
15.20 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija
15.45 Puna kuća, serija
16.10 Pod istim krovom, humoristična serija
16.35 Sam svoj majstor, humoristična serija
17.05 Bračne vode, humoristična serija
17.30 Sudnica, show
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Exploziv, magazin
19.05 K.T.2 - Pravda za zadataku, kriminalistička serija
19.35 Zabranjena ljubav, sapunica
20.05 CSI: Miami, kriminalistička serija
20.50 Zakon braće, kriminalistička serija
21.40 Smithov bijeg, igrani film, akcijski
23.25 Vijesti
23.40 Zakon braće, (dvije epizode) (R)

**UTORAK
29.5.2007.**

- 06.45 - TV raspored
09.08 - Mali savjeti za poljoprivrednike, emisija pod pokroviteljstvom
09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - National Geographic: Vrhunska zmija - smrtonosni stisak
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Normalan život, emisija za osobe s invaliditetom
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija

13.17 - Radni ručak
14.10 - Krim odjel 5., serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Potrošački kod
16.35 - Život uživo
17.35 - Vijesti
17.45 - Znanstvene vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik (T)
20.05 - Globalno sijelo
20.40 - Kontraplan
21.35 - Poslovni klub
22.10 - Otvoreno (+Vijesti)
23.05 - Vijesti iz kulture
23.15 - Hram knjige, dokumentarni film
23.55 - Vijesti dana
00.05 - Ponoćna antologija: Kikujiro, japanski film
02.05 - Krim odjel 5., serija
02.55 - Dr. House 2., serija
03.35 - M.A.S.H. 10.
04.00 - M.A.S.H. 10.
04.25 - Hram knjige, dokumentarni film
05.05 - Poslovni klub
05.35 - Potrošački kod
06.05 - Dvoboj strasti, serija

07.45 - TV raspored
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Pčelica Maja
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Abeceda EU
09.55 - Dokumentarni film
10.20 - Crtani film
10.35 - Vremenski putnici, serija za mlade
11.00 - Mali titani, crtana serija
11.25 - Mali titani, crtana serija
11.45 - Meat Loaf - povratak iz pakla, američki film
13.15 - Skica za portret
13.25 - Vijesti na Drugom
13.30 - Na udaru medija, američki film
15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.15 - Luka i igara (1.)
16.35 - Simpsoni 14., humoristična serija
17.05 - Joey 1., humoristična serija
17.30 - Umnjak, znanstveni magazin
18.05 - Županijska panorama
18.28 - Vijesti na Drugom
18.50 - M.A.S.H. 10.
19.15 - M.A.S.H. 10.
19.43 - Pričekajmo, hum. serija za mlade
20.05 - Charlotte Gray, britansko-australski film

22.05 - Dr. House 2., serija
22.50 - Vijesti na Drugom
23.00 - Cotton Mary, britansko-francuski film
01.05 - Joey 1.
01.25 - TV raspored za srijedu

07.30 Yu-Gi-Oh, crtana serija
07.50 Šaljivi kućni video
08.10 Smallville, serija
09.00 Slučajni partneri, serija
10.00 Nova lova - TV igra
12.00 Vijesti
12.10 Cosby show, serija
13.10 Večernja škola - Praksa
13.50 Skrivena istina, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.25 Sudnica Melani Vukmirice, court show
18.20 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Večernja škola - Praksa
20.40 Naša mala klinika, serija
21.40 Pračovjek iz Kalifornije, igrani film
23.10 Vijesti Nove TV
23.30 Medicinska istraga, serija
00.20 Seinfeld, serija
00.50 Medij, serija
01.40 Otok sreće, igrani film
03.10 JAG, serija
04.00 Sex inspektori, serija
04.50 Medicinska istraga, serija
05.30 Red Carpet, zabavna emisija
06.30 Kraj programa

07.15 Fifi i cvjetno društvo
07.30 Krava i pilić
07.50 Transformers Energon
08.15 Deseta policijska
09.10 Princ iz Bel-Aira, (R)
09.35 Puna kuća, serija (R)
10.05 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
10.30 Bračne vode, humoristična serija (R)
10.55 Sudnica, show (R)
11.25 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
11.50 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
12.25 Vijesti
12.30 Eksploziv, magazin (R)
12.45 Sanja, show
13.35 Amerika, telenovela
14.25 Cobra 11, kriminalistička serija
15.20 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
15.45 Puna kuća, humoristična serija
16.10 Pod istim krovom

16.35 Sam svoj majstor, humoristična serija
17.05 Bračne vode
17.30 Sudnica, show
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.05 K.T.2 - Pravda za zadataku, kriminalistička serija
19.35 Zabranjena ljubav
20.05 Bibin svijet, serija
20.40 Nadreality show
21.15 Eksperiment, igrani film
23.00 Reži me, dramska serija
00.00 Vijesti
00.15 Smithov bijeg, film (R)
01.50 CSI: Miami, serija (R)

**SRIJEDA
30.5.2007.**

06.45 - TV raspored
09.10 - Syngenta - poljoprivredni savjetnik, emisija pod pokroviteljstvom
09.12 - Ubojstvo, napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - National Geographic: U potrazi za jaguarom
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Treća dob, emisija za umirovljenike
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.17 - Radni ručak
14.10 - Krim odjel 5., serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Glas domovine
16.35 - Život uživo
17.40 - Najslabija karika, kviz
18.30 - Obični ljudi, serija
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik (T)
20.05 - Piramida, zabavni program
21.10 - Sudski poziv
21.45 - Otvoreno
22.40 - Vijesti iz kulture
22.50 - Drugi format
23.45 - Vijesti dana
23.55 - Festivali filmovi: Ratnikov brat, fr. film
01.50 - Krim odjel 5., serija
02.40 - Galactica 3., serija
03.25 - M.A.S.H. 10.
03.50 - M.A.S.H. 10.
04.15 - Skica za portret
04.30 - Drugi format
05.25 - Euromagazin
05.55 - Dvoboj strasti, serija

07.45 - TV raspored
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Pčelica Maja, crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Športerica
10.00 - Izdan crte
10.20 - Sjedinica Hrvatskog sabora, prijenos
13.25 - Vijesti na Drugom
13.30 - U potrazi za istinom, američki film
15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Globalno sijelo
16.40 - Simpsoni 14., serija
17.05 - Joey 1., serija
17.30 - Euromagazin
18.05 - Županijska panorama
18.28 - Vijesti na Drugom
18.50 - M.A.S.H. 10.
19.15 - M.A.S.H. 10.
19.43 - Pričekajmo
20.05 - Tragovi
21.50 - Privremeni tjednik (1.)
22.25 - Vijesti na Drugom
22.40 - Galactica 3., serija
23.25 - Košarka, PH - 3. utakmica polufinala
01.05 - Joey 1., serija
01.25 - Pregled programa za četvrtak

07.30 Yu-Gi-Oh, crtana serija
07.50 Šaljivi kućni video
08.10 Smallville, serija
09.00 Slučajni partneri, serija
10.00 Nova lova - Tv igra
12.00 Vijesti
12.10 Cosby show, serija
13.10 Večernja škola - Praksa
13.55 Skrivena istina, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
18.20 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Večernja škola - Praksa
20.40 Kviskoteka, kviz
22.00 U sridu, društveno politički magazin
23.10 Vijesti Nove TV
23.30 Novac, business magazin
00.00 Seinfeld, serija
00.30 Ništa zajedničko, serija
01.00 Sve što znam o muškarcima, serija
01.30 National geographic report
01.40 Medij, serija
02.20 Vjeruj u čuda, igrani film

03.50 JAG, serija
04.40 Ništa zajedničko, serija
05.00 Sve što znam o muškarcima, serija
05.30 U sridu, društveno politički magazin
06.40 Kraj programa

07.15 Fifi i cvjetno društvo
07.30 Krava i pilić
07.50 Transformers Energon
08.15 Deseta policijska
09.10 Princ iz Bel-Aira, (R)
09.35 Puna kuća, serija (R)
10.05 Pod istim krovom, (R)
10.30 Bračne vode, serija (R)
10.55 Sudnica, show (R)
11.25 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
11.50 Zabranjena ljubav, (R)
12.25 Vijesti
12.30 Eksploziv, magazin (R)
12.45 Sanja, show
13.35 Amerika, telenovela
14.25 Cobra 11, serija
15.20 Princ iz Bel-Aira
15.45 Puna kuća, serija
16.10 Pod istim krovom
16.35 Sam svoj majstor
17.05 Bračne vode, serija
17.30 Sudnica, show
18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.05 K.T.2 - Pravda na zadataku, serija
19.35 Zabranjena ljubav
20.05 CSI: New York, kriminalistička serija
20.55 Zaboravljeni slučaj
21.45 Ubojiti nagon, serija
22.40 Reži me, dramska serija
23.40 Vijesti
23.55 Red Bull Air Race 2007: Monument Valley, sportsko - dokumentarna emisija (R)
00.50 Eksperiment, film, (R)

**ČETVRTAK
31.5.2007.**

06.45 - TV raspored
09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - National Geographic: Gozba divovskih morskih pasa
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Hrvatska kulturna baština
11.35 - Recenzija
12.00 - Dnevnik (T)

12.30 - Dvoboj strasti, serija
 13.17 - Radni ručak
 14.10 - Krim odjel 5., serija
 15.00 - Vijesti
 15.10 - Aladdin, crtana serija
 15.32 - Nora fora, igra za djecu
 16.00 - Delta, dok. film
 16.35 - Život uživo
 17.40 - Vijesti
 17.55 - Najslabija karika, kviz
 18.40 - Obični ljudi, serija
 19.30 - Dnevnik (T)
 20.10 - Tko želi biti milijunaš?
 21.15 - Brisani prostor
 22.10 - Pola ure kulture
 22.45 - Otvoreno (+Vijesti)
 23.40 - Vijesti iz kulture
 23.50 - Duhan: Urota, dokumentarni film
 01.25 - Vijesti dana
 01.30 - Krim odjel 5., serija
 02.20 - CSI Miami 4., serija
 03.05 - M.A.S.H. 10.
 03.30 - M.A.S.H. 10.
 03.55 - Skica za portret
 04.10 - Delta, dok. film
 04.35 - Pola ure kulture
 05.05 - Brisani prostor
 05.55 - Dvoboj strasti, serija

08.00 - ŽUTOKLJUNAC
 08.55 - Pčelica Maja
 09.20 - NULTI SAT
 09.35 - Glazbeceda
 09.55 - Kokice
 10.20 - Sjednica Hrvatskog sabora, prijenos
 13.25 - Vijesti na Drugom
 13.30 - Tudi suprug, film
 15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
 16.00 - Vijesti na Drugom
 16.10 - Sudski poziv
 16.40 - Simpsoni 14.
 17.05 - Joey 1.
 17.30 - Sasvim obični ljudi: Migrena
 18.05 - Županijska panorama
 18.29 - Vijesti na Drugom
 18.50 - M.A.S.H. 10.
 19.15 - M.A.S.H. 10.
 19.43 - Pričekajmo
 20.05 - CSI Miami 4., serija
 20.50 - Bitange i princeze 3.
 21.30 - Luka i igara
 21.55 - Vijesti na Drugom
 22.10 - Vrtoglavica 2
 22.40 - Shinobi, japanski film
 00.30 - Joey 1.
 00.50 - Pregled programa za petak

07.30 Yu-Gi-Oh, crtana serija
 07.50 Šaljivi kućni video
 08.10 Smallville, serija

09.00 Slučajni partneri, serija
 10.00 Nova lova - Tv igra
 12.00 Vijesti
 12.10 Cosby show, serija
 13.10 Večernja škola - Praksa
 13.50 Skrivena istina, serija
 15.00 Ljubav i mržnja, serija
 16.00 Oluja, serija
 17.00 Vijesti Nove TV
 17.25 Sudnica Melani Vukmirice, court show
 18.20 Kontakt, talk show
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.00 Večernja škola - Praksa
 20.40 Istraga, magazin
 22.10 Vijesti Nove TV
 22.30 Slijepa pravda, serija
 23.30 Forenzičari u potrazi za istinom, serija
 00.30 Seinfeld, serija
 01.00 Medij, serija
 01.50 Hulyburly, igrani film
 03.50 JAG, serija
 04.30 Slijepa pravda, serija
 05.20 Forenzičari u potrazi za istinom, serija
 06.10 Novac, business magazin
 06.30 Kraj programa

07.15 Fifi i cvjetno društvo
 07.30 Krava i pilić
 07.50 Transformers Energon
 08.15 Deseta policijska
 09.10 Princ iz Bel-Aira, (R)
 09.35 Puna kuća, serija (R)
 10.05 Pod istim krovom, (R)
 10.30 Bračne vode, (R)
 10.55 Sudnica, show (R)
 11.25 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 11.50 Zabranjena ljubav, (R)
 12.25 Vijesti
 12.30 Eksploziv, magazin (R)
 12.45 Sanja, show
 13.35 Amerika, telenovela
 14.25 Cobra 11, serija
 15.20 Princ iz Bel-Aira
 15.45 Puna kuća, serija
 16.10 Pod istim krovom
 16.35 Sam svoj majstor
 17.05 Bračne vode, serija
 17.30 Sudnica, show
 18.00 Večera za 5, lifestyle emisija
 18.30 Vijesti
 18.55 Eksploziv, magazin
 19.05 K.T.2 - Pravda na zadatku, serija
 19.35 Zabranjena ljubav
 20.05 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica
 21.15 Bure baruta, film
 22.55 Reži me, dramska serija
 00.00 Vijesti
 00.15 CSI: New York, (R)
 01.00 Zaboravljeni slučaj, (R)
 01.45 Ubojiti nagon, kriminalistička serija (R)

TV TJEDNIK

Emisija na hrvatskom jeziku »TV Tjednik« na programu YU ECO televizije emitira se petkom u 22,30. Repriza je nedjeljom u 10,30 sati.
 E-mail: tvtjednik@yahoo.com

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o hrvatskim manjinama i iseljeništvu »Glas domovine«, emitira se srijedom na programu HRT1, u terminu od 16 sati.

HRVATSKA KRONIKA

Program o hrvatskoj nacionalnoj manjini u Mađarskoj na hrvatskom jeziku uz mađarski prijevod emitira se srijedom s početkom u 12 i 30 sati na programu MTV 1.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE PROGRAMSKA SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 – 19,00

- Najava programa
- Večernji dnevnik
- Agencijske vijesti iz zemlje
- Agencijske vijesti iz RH
- Kronologija
- Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'

19,00 – 19,30

- Poetski predah
- 'Popularne melodije' – zabavna glazba (ponedjeljkom)
- 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' – narodna glazba (utorkom)
- 'Veliki majstori glazbe' – ozbiljna glazba (srijedom)
- 'Rock vremeplov' (četvrtkom)
- 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 – 20,00

- 'Ususret Europi' (ponedjeljkom)
- 'Kulturna povijest' (utorkom)
- 'Putokazi' (srijedom)
- 'Iz hrvatske književne baštine' (četvrtkom)
- 'Kamo za vikend' (petkom)

20,00 – 20,30

- 'Aktualije' (ponedjeljkom)
- 'Gospodarski magazin' (utorkom)
- 'Otvoreni studio' (srijedom)
- 'Kultura četvrtkom' (četvrtkom)
- 'U društvu s mladima' (petkom)

20,30 – 21,00

- Glazba, izvanredne emisije (specijali, reportaže)
- Blic vijesti i odjava programa

PROGRAMSKA SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana, glazba
- 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
- 20,00 'Razgovor s povodom', zabavna glazba
- 20,55 Odjava programa

Nedjelja

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana
- 18,10 'Nedjeljni mozaik' (zanimljivosti, moda, Tjedni vodič)
- 19,30 'Priča za laku noć' – Dječja emisija
- 20,00 'Ljudi nizine'
- 20,30 Narodna glazba

Mali oglasi

Prodajem kuću u Starom Žedniku, u centru sela, 84 m², dvije sobe, kuhinja i kupatilo. Plac je dvije motike s postojećim objektima. Interesirati se na broj tel. 787-091 ili 063 80 87 840.

Prodajem šarplanince, štenad šampionskog podrijetla i odrasle ženke i mužjake izuzetnog eksterijera i karaktera. Tijekom cijele godine prodajem, Karan. Tel: 025 830 475 i 063 71 74 888.

Dajem u zakup lijep poslovni prostor u centru grada (35 četvornih metara) sastavljen iz dvije prostorije plus sanitarni čvor. Tel: 064 22 96 773

Prodajem kuću u centru Subotice (Zagrebačka ulica) – 2,5 sobna (76 m²), komforna, visoki plafon (3,6 m), parketi, veliki podrum, malo dvorište. Odmah useljiva! Kontakt: 062 368 040

Prodajem staru kuću za rušenje, MZ »Novo selo«. Plac 340 m², Tel. 532-505.

Izdajem apartmane na otoku Čiovu, kraj Trogira. Tel: 063 71 61 760

Prodajem sliku »Krizanteme sa svijećom« 1990. autora Stipana Šabića (1928.-2003.), tehnika suhi pastel, dimenzije 67 x 47 cm, uokvirena 85 x 65 cm. Molimo javiti se na telefon 024/550-163.

Cjenik reklamnog prostora

POSLEDNJA STRANA / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	6.000 din	7.080,00 din
1/2	3.600 din	4.248,00 din
1/4	2.000 din	2.360,00 din

UNUTARNJE STRANE / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	4.000 din	4.720,00 din
1/2	2.400 din	2.832,00 din
1/4	1.360 din	1.604,80 din
1/6	950 din	1.121,00 din
1/12	600 din	708,00 din

DRUGA I PRETPOSLEDNJA STRANA / KOLOR

	iznos	iznos sa PDV
cijela strana	5.000 din	5.900 din
1/2	3.000 din	3.540 din
1/4	1.700 din	2.040 din

Iskoristite popuste!

Za vezane cijelose u 4 ili više brojnika odobravamo popust od 20%. SPECIJALAN POPUST ZA GODIŠNU UGOVOR O REKLAMIRANJU.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Štovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, I dalje nastavljamo s objavljivanjem rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon koji ćemo objavljivati u svakom broju »Hrvatske riječi«. Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

HRVATSKARIJEČ

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađordev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,

telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovođa i umrlice na

Internetu: www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE
"URNA"
A.D.-d.o.o.

Trg žrtava fašizma br. 1

PREDUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME
PREVOZ I CEREMONIJAL
SAHRANE

Tel.: 024/558-011

Cvečara:

Tel.: 024/557-130

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavljaštava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb,

važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koje se dobije na autobuskoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

**Zlatna medalja
za kvalitetu 2005.**

Pravi izbor

www.tippnet.co.yu Tel.: 555-765 E-mail: support@tippnet.co.yu

MEDVJEDIĆ CUKER IZ SUBOTIČKOG ZOO VRTA

